Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 223 — Ljubljana, sreda 21. septembra 1927 — Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Vstop klerikalcev v radikalni klub

Dr. Gosar postane danes radikalski minister za socijalno politiko

SLS je morala izpolniti svojo obvezo glede vstopa v radikalni klub, radikali pa so jim kljub temu mesto zagotovljenih dveh ministrstev odstopili samo eno. — Demokrati smatrajo imenovanje dr. Gosarja za interno radikalsko zadevo in rekonstrukcijo vlade samo za provizorično

Ljubljana, 20. septembra.

Današnji dan je bil v zgodovini SLS najusodnejši, kar jih je ta stranka tekom svojih decenijev doživela. Poslanci SLS so se prijavili za vstop v radikalski poslanski klub g. Vukičevića. Klerikalni Jugoslovanski klub je izbrisan iz seznama parlamentarnih klubov, dr. Korošec ne bo več vodja parlamentarne delegacije Slovenske ljudske stranke. Na program SLS izvoljeni poslanci so zapustili svojo stranko ter se utopili v «velesrbski» in «framazonski» radikaliji, kakor so sami ponovno označevali svoje sedanje tovariše. G. Korošec postane podpredsednik radikalskega Vukičevićevega kluba in vstop vesoljne SLS v NRS je samo še vprašanje nekaj tednov.

Z višjega državnega stališča je treba z zadoščenjem pozdravljati koncentracijo političnih grup in prav je, da se je SLS odločila z zavezanimi očmi skočiti v reakcijonarni tabor — g. Vukičevića. Značilen je ta njen korak, ker dokazuje navzlic volilnemu uspehu neizmerno notranjo slabost SLS, ki je s tem v Jugoslaviji izgubila ves «raison d'être» za svojo samostojnost in mora iskati opore drugod. Operacija, ki jo je izvršil dr. Korošec na SLS, je silno težka in opasna. Za hip bo morda klerikalcem odleglo, ali gotovo je, da se bo v bodoče lahko reklo: operacija se je posrečila, pacijent je pa umrl. Prestop SLS v NRS vodi nujno in neizbežno k likvidaciji klerikalizma, ki je največje zlo na našem narodnem telesu. Morda imajo gotovi faktorji prav, ako menijo, da je SLS sedaj usmerjena na isto pot, na katero je bil speljan g. Radić, ko so ga povabili v vlado ter spravili v objem z radikali. Dr. Korošec pa je moral še precej dalje kakor g. Radić in pravilno se smatra njegova kapitulacija za mnogo večjo in popolnejšo, nego je bila svojčas kapitulacija g. Radića. Utopljenje SLS v radikalstvu g. Vukičevića v Sloveniji ne more ostati brez močnega odmeva.

Zanimivo je za mentaliteto g. dr. Korošca ter njegovo zanašanje na diktaturo g. Vukičevića, da se je odločil pristopiti k njegovemu klubu v trenutku, ko ima g. Vukičević ravno najhujše skrbi, da uredi svoj položaj v radikalnem klubu. Radikalov je izbranih 113. Od njih je izrazitih pristašev g. Nastasa Petrovića najmanj 17, skritih pa še najmanj toliko. Dobro polovico ostalih tvori centrum, ki je po soglasnem mnenju političnih krogov še opasnejši za g. Vukičevića. G. Vukičević v radikalskem klubu nima in ne bo imel večine. Tu odločuje centrum pod vodstvom gg. Uzunovića in Maksimovića. Tu so še gospodje Miša Trifunović, Vujičić in drugi starejši ugledni radikali. Njih razpoloženje proti g. Vukičeviću je znano. Ve se, da očitajo Vukičeviću težke pogreške na državi in lastni stranki in ga skušajo izriniti s političnega odra.

Kriza radikalne stranke ni še prispela na vrhunec. Ona se bo reševala šele meseca oktobra. Kdo bo v tem kaosu zmagal, danes še ni možno videti. Največ izgledov ima centrum. Da pa g. Vukičević ne bo prodrl kot vodja radikalov, to je danes bolj gotovo, nego kdaj poprej. Na tem tudi štirinajstdnevna podpora SLS g. Vukičeviću ne bo mogla pomagati.

Na drugi strani pa stoji vsa država pod mogočnim vtisom snovanja demokratske fronte, ki je krepko na pohodu, dasi se g. Vukičević na vso moč trudi, da bi jo zavrl, ker se dobro zaveda usodnih posledic, ki jih bo imel ta dogodek za njega in njegovo vlado.

Po 5. oktobru, ko se sestane Narodna skupščina, bosta videla gg. Vukičević in dr. Korošec, koliko je zanju ura bila. Kar bo medtem skušal g. Vukičević lepiti na svoji koaliciji, bo le tolažilen obliž; to bo vse le provizorno, kajti definitivna kombinacija brez gospoda Vukičevića dozoreva in bo v prvi polovici oktobra tudi dozorela.

Beograd, 20. septembra, p. Odločen odpor demokratske stranke, da bi gospod Vukičević uvedel v vlado kot tretjo skupino slovenske klerikalce, **je prisilil dr. Korošca k popolni kapitulaciji.** Prvotno je g. Vukičević v smislu blejskega pakta zasigural SLS po volitvah takojšnji vstop v vlado in **SLS bi morala v smislu tega sporazuma dobiti dva portfelja.** Ker bi značil vstop SLS kot samostojne politične skupine spremembo sedanje demokratsko-radikalne koalicije in so demokratski ministri v tem slučaju zagrozili s konsekvencami, **doktorju Korošcu in g. Vukičeviću ni preostajalo drugega, kakor da izvedeta že sklenjeno fuzijo obeh strank,** tako da bi bil na ta način omogočen vstop klerikalcev v vlado kot sestavni del radikalne stranke. Zdi se, da je položaj klerikalne stranke silil dr. Korošca, da za vsako ceno stopi v vlado. Na drugi strani pa je tudi g. Vukičević moral računati z razpoloženjem v radikalni stranki in tako je prišlo med njima končno do sporazuma v tem smislu, da **dobe klerikalci samo eno ministrstvo,** ker radikali niso hoteli niti slišati o tem, da bi sami odstopili svojim novim članom kar dve ministrstvi.

G. Vukičević si je danes ves dan neumorno prizadeval, da uresniči ta svoj načrt. Tekom dopoldneva je delj časa konferiral z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, nato pa je odšel v avdijenco na dvor, kjer je ostal nad eno uro. Takoj za njim je bil sprejet v avdijenci zunanji minister dr Marinković, nadalje minister prosvete dr. Perić in minister ver g. Obradović. Ko so novinarji opoldne vprašali g. Vukičevića, ali bo rekonstrukcija vlade in ali bo stopil dr. Korošec v vlado, g. Vukičević ni hotel podati nikake izjave. Popoldne so se vršile ponovne konference med gg. dr. Koroščem in Vukičevićem ter gg. Vukičevićem in dr. Marinkovićem. Vmes pa so se vršila neprestana posvetovanja radikalskih in demokratskih ministrov. Zvečer ob pol 7. se je doktor Korošec ponovno podal v ministrsko predsedstvo in ostal tam celo uro. Takoj nato je odšel g. Vukičević ponovno na dvor, kjer se je mudil do pol 9. zvečer. Po njegovem povratku z dvora so se iz vladnih krogov razširile vesti, da je **bil med g. Vukičevićem in dr. Koroščem dosežen sporazum glede vstopa SLS v vlado. Obenem je g. Vukičević obvestil demokratske ministre, da stopi dr. Korošec z vsemi svojimi poslanci v radikalni klub, tako da tvorita NRS in SLS skupno radikalno stranko. SLS dobi v vladi ministrstvo za socijalno politiko, ki ga bo prevzel dr. Gosar.** Razen tega jim je obljubljeno mesto državnega podtajnika v ministrstvu prosvete.

V zvezi z imenovanjem g. Gosarja se bo izvršila rekonstrukcija vlade, tako da bo stavljen sedanji prosvetni minister dr. Perić na razpoloženje. Ministrstvo prosvete prevzame dr. Kumanudi, ministrstvo za šume in rude pa sedanji minister socijalne politike Mijović. **Radikalni ministri so izjavili vašemu dopisniku, da bo g. Vukičević jutri predložil kralju v podpis vse tozadevne ukaze.**

Tekom popoldneva je obvestil doktor Marinković o tem aranžmanu tudi šefa demokratske zajednice g. Davidovića ter mu obenem izjavil, da **vstop SLS v vlado v okrilju radikalne stranke na koaliciji sami ničesar ne spremeni, ker smatrajo demokratski ministri to za interno zadevo radikalne stranke.** Izrecno pa je povdaril, da se bodo **vsi važni politični problemi reševali šele po sestanku Narodne skupščine,** ko bodo zbrani poslanski klubi, ki so edino merodajni za donošenje takih sklepov.

Radić o novih volitvah

Zagreb, 20. septembra. n. V današnjem «Narodnem Valu» objavlja Stjepan Radić uvodnik, v katerem naglaša, da so po njegovem mnenju verzije, da je dr. Marinković sklenil z g. Vukičevićem sličen pakt kakor dr. Korošec, popolnoma neresnične. Kdor pozna dr. Marinkovića ve, da to ni tak človek, kakor je vodja slovenskih klerikalcev. Vladni krogi govore, da bo Vukičević v slučaju, da v Narodni skupščini ne bi imel potrebne večine, razpisal nove volitve. «Samo izvolite, končuje Radić svoj uvodnik, vi vladni radikalni stvori in vi slovenski ...., samo izvolite ponovno v volitve, izvolite priti pred narodno sodišče, pred sodišče naroda, ki ste ga vi tako drzno opljuvali in tako globoko žalili! Narod vas čaka.»

Za ceno enega ministra . . .

je SLS pristala na svojo likvidacijo in postala sestavni del radikalnega kluba, ki bo g. Korošca izvolil za svojega drugega podpredsednika

Beograd, 20. septembra p. Današnji dan je prinesel v razvoju notranje političnih dogodkov značilen preokret. Dočim je še včeraj izgledalo popolnoma nemogoče, da bi klerikalci pristali na zahteve g. Vukičevića glede njihovega vstopa v vlado, so dogodki današnjega dne dokazali, da so klerikalci popolnoma kapitulirali in za ceno enega ministrstva likvidirali svojo stranko, žrtvovali svojo politično samostojnost in se popolnoma vpregli v voz g. Vukičevića. V demokratskih vrstah spremljajo te dogodke docela ravnodušno, ker vedo, da gre le za provizorni aranžma in da vstop dr. Gosarja kot eksponenta slovenskih klerikalcev v vlado v bistvu ni ničesar spremenil. Zunanji minister dr. Marinković je dal šefu demokratske zajednice g. Davidoviću zagotovilo, **da so demokratski ministri pristali na vstop klerikalcev v vlado le pod pogojem, da vstopijo klerikalci v radikalno stranko, tako da jih je smatrati za sestavni del radikalne stranke in njihov vstop v vlado za interno zadevo radikalov.**

Značilno je, da si klerikalci tega javno ne upajo priznati. Na vse moči skušajo prepričati javnost, da ne more biti govora o njihovi fuziji z radikalno stranko, marveč da so se združili z radikali le v zajednico, slično oni, ki sta jo sklenila demokratska stranka in JMO. To se jim seveda ni posrečilo, ker je stališče demokratske stranke v tem vprašanju dovolj znano in je ta odpor demokratskih ministrov doslej tvoril glavno oviro za izvedbo blejskega pakta.

Pristaši g. Vukičevića so nocoj z zadoščenjem ugotavljali, da se je z vstopom klerikalcev v radikalni klub okrepila tudi pozicija g. Vukičevića med radikali samimi. G. dr. Korošec bo postal drugi podpredsednik radikalnega poslanskega kluba. Za predsednika kandidirajo vladni radikali g. Vukičevića samega, prvo podpredsedniško mesto pa naj bi zavzel kak centrumaš.

V ostalem pa se v politični javnosti temu provizoriju ne pripisuje nikaka važnost, ker je jasno, da se bo položaj definitivno razčistil šele po sestanku Narodne skupščine.

Protifašistična akcija v Italiji

Številne aretacije komunistov. — Vznemirjenje med fašisti

Rim, 20. septembra d. Oblasti so v zadnjem času odkrile celo vrsto tajnih protifašističnih organizacij, kar vzbuja v fašističnih krogih veliko vznemirjenje. Oblasti so napele vse sile, da ta pokret zaduše v kali.

Tako je bilo v Ravenni v zvezi z napadom na tamošnjega fašističnega voditelja aretiranih nad 300 komunistov, pri katerih so našli mnogo propagandnega materijala ter tudi večjo zalogo orožja in municije. Tudi v Livornu in v provinci je bilo odkritih več protifašističnih organizacij.

Oblasti so to priliko izkoristile za obsežno akcijo proti vsem protikomunističnim elementom in aretirale 6 voditeljev prostozidarskih lož in socijalistične stranke.

Kulturna svoboda v Italiji

Gorica, 20. septembra o. Prefekt je razpustil še naslednja slovenska društva: pevsko in bralno društvo v Šmarjah, bralno in prosvetno društvo v Črničah in bralno društvo v Ljubinju.

Pogajanja z Madžarsko

Beograd, 20. septembra. p. Danes bi se imela po prvotnem dogovoru pričeti pogajanja med našo državo in Madžarsko v svrho ureditve vseh še nerešenih vprašanj, zlasti pa glede madžarskega tranzitnega prometa preko našega ozemlja na Reko. Ker pa se je madžarska delegacija zakasnila in dospe v Beograd šele jutri, se bodo pogajanja pričela bržkone šele pojutrišnjem. Naši delegaciji načeljuje dr. Milan Todorović, profesor beograjske univerze.

Priprave za proračun

Beograd, 20. septembra. p. V vseh ministrstvih se živahno pripravlja proračun. Kakor znano, morajo vsa ministrstva znižati svoje proračune za najmanj 10 odstotkov. Zatrjuje se, da bo najbolj reduciran proračun ministrstva za socialno politiko, ki znaša že sedaj manj nego vrženo dohodki invalidskega davka, ki bi se moral ves porabiti za podporo invalidov.

Madžari vabijo lorda Rothermerea

Budimpešta, 20. septembra. (bz). Nedavno ustanovljena liga za revizijo trianonske mirovne pogodbe je oficijelno povabila lorda Rothermerea, naj si ogleda madžarsko obmejno ozemlje.

Združitev demokracije je gotova stvar

Odmev vstopa SLS v radikalni klub. — Definitivne odločitve padejo po sestanku Narodne skupščine. — Priprave za združeno demokracijo se bližajo zaključku. — Beograjski listi o združitveni akciji

Beograd, 20. septembra p. Akcija za združitev demokracije se nadaljuje zelo živahno brez ozira na razvoj dogodkov v vladi, ki jo splošno smatrajo le še za provizorično. G. Vukičević je ujel zadnji ugodni trenotek, da skusi izvesti pakt s klerikalci, računajoč s tem, da danes še ni zbrana Narodna skupščina kot edini forum, s kojim se more računati pri reševanju kriz. Demokratski ministri so obvestili g. Davidovića, da vstop SLS v radikalni klub ničesar ne spremeni v položaju in da ostane v bistvu vse nespremenjeno do sestanka Narodne skupščine. G. Davidović je sprejel to na znanje s tem, da ima končno odločitev poslanski klub, ki je sklican za dne 3. oktobra.

Med tem pa se akcija za snovanje enotne demokratske fronte živahno nadaljuje, tako da se bodo do sestanka Narodne skupščine izvršile tudi že vse formalnosti in bodo padle definitivne odločitve takoj, čim se sestane Narodna skupščina.

Danes so se nadaljevali sestanki med poslanci obeh demokratskih strank. Med drugimi sta se sestala k daljšemu razgovoru tudi gg. Ljuba Davidović in dr. Kramer.

Beograjski listi posvečajo akciji za združenje demokratskih strank vedno večjo pozornost. Ker politiki, ki so pri tej akciji najbolj udeleženi, iz taktičnih razlogov seveda ne razkrivajo podrobnosti, so listi navezani le na splošne konstatacije. Pisava listov pa je zanimiva tudi zato, ker odkriva razpoloženje širše politične javnosti.. Tako na primer piše današnja »Politika«:

»Vesti o zedinjenju samostalne demokratske stranke z demokratsko zajednico v erotno stranko so izzvale veliko pozornost in zanimanje v vseh političnih krogih. Obveščeni krogi zatrjujejo, da je osnovanje demokratskega bloka že gotova stvar in da se samo čaka še na ugoden trenutek, da se to tudi formalno izvrši. S strani vladnih radikalov se naglaša, da je ta stvar tako važna, da se mora zanimati za njo tudi predsednik vlade. Vladni radikali zatrjujejo, da bi jih povratek skupine g. Pribičevića v demokratsko zajednico samo veselil, ker bi na ta način prišlo do že dolgo potrebne pregrupacije strank in bi dobili kakor na Angleškem dve veliki stranki: radikale s klerikalci in zedinjeno demokracijo. Od tega pa bi imela država le korist.«

Pod naslovom »bloki ali spajanje strank« objavlja današnja »Pravda« uvodnik, v katerem med drugim naglaša: »Ta ideja je takoj zajela širše kroge. Ideja je bila simpatična, ker že rezultati zadnjih volitev naravnost silijo k taki politični formaciji. Ker so radikali stvarno ostali najmočnejša skupina, jih zamore nadvladati le enako močna parlamentarna formacija. Ne zadostuje pa samo blok, temveč je potrebna spojitev demokratskih elementov.«

Sejm odklonil tiskovni zakon

Vlada v neprijetnem položaju. — Socijalisti zopet voditelji opozicije

Varšava, 20. septembra. d. Včeraj dopoldne se je pričelo zasedanje sejma. Sejo je otvoril maršal Rataj, ki je v zmernem govoru kritiziral način sklicanja sejma s strani vlade. Socijalisti so stavili predlog, naj sejm v posebnem sklepu izrazi svoj protest. Ta predlog je bil z veliko večino sprejet.

Nato je sledila razprava o tiskovnem dekretu vlade. Govor dr. Liebermanna je pokazal, da so prevzeli vodstvo opozicije zopet socijalisti Sejm je soglasno sklenil ukinitev tega dekreta. Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da so za ta predlog glasovale tudi vladne stranke. Tudi desničarsko in levičarsko radikalne kmečke skupine so stavile zelo ostre predloge proti vladi. Nacijonalni demokrati so zahtevali, naj sejm prekliče vsa izredna pooblastila, ki jih je svojčasno dal vladi in naj dovoli samo za izredne slučaje vladi pravico, da se posluži izrednih mer.

Popoldne se je ministrski predsednik maršal Pilsudski nepričakovano vrnil v Varšavo. Njegov namestnik mu je moral takoj po prihodu poročati o parlamentarnem položaju. Na dnevnem redu današnje seje je bilo tretje čitanje socijalističnega predloga glede razveljavljenja vladnih odredb. Predlog glede nezaupnice vladi danes še ni prišel na vrsto.

Poročila komisij Društva narodov

Včeraj se je zopet sestalo plenarno zasedanje, ki je vzelo na znanje poročila raznih odborov. — Razorožitveno vprašanje

Ženeva, 20. septembra. (že-s-d.) Danes je pričela skupščina Društva narodov razpravljati o poročilih raznih komisij.

Po govoru indijskega delegata Lythona je skupščina odobrila poročilo norveške delegatinje gospe Larsen Jahn o delovanju posvetovalne komisije glede trgovine z opijem in drugim škodljivim blagom. Nadalje je odobrila poročilo češkega delegata Veverke o produkciji opija v Perziji. Skupščina je izrazila upanje, da bo perzijska vlada poročala Društvu narodov o napredku boja proti produkciji opija. Nadalje je priporočila skupščina drugim vladam, naj s primerno zakonodajo omejijo produkcijo zdravju škodljivih tvarin in naj v tem oziru s posebnimi zakonskimi odredbami posnemajo perzijsko državo.

Nato je skupščina vzela na znanje poročilo kubanskega delegata Portela o trgovini z ženskami in otroci. Na predlog angleškega delegata Lyteltona je skupščina sklenila naprositi tozadevno komisijo, da priporoči vsem državam odpravo tolerančnih hiš. Nadalje se je skupščina bavila z vprašanjem varstva otrok in je odobrila tozadevno poročilo belgijskega delegata Jansona. Nadalje je odobrila poročilo danskega delegata Forchamerja o zaščiti žensk in dece na bližnjem vzhodu in izrazila svojo zahvalo gospe Jeppe za njeno požrtvovalno delo v teh pokrajinah.

Skupščina se je nato bavila s poročilom italijanskega delegata Gallavresija o ponudbi italijanske vlade, da se ustanovi v Rimu vzgojni kinematografski inštitut in je izrazila italijanski vladi zahvalo za njeno ponudbo.

Po poročilu angleškega delegata Elliothena je Društvo narodov sprejelo resolucijo, v kateri ugotavlja uspeh dela za bolgarske begunce in tozadevnega posojila in izraža upanje, da bo prihodnje leto to delo končano s popolnim uspehom.

Skupščina je nato razpravljala o poročilu poljskega delegata Gliwica o delu gospodarskega odbora v preteklem letu. Skupščina je z zadovoljstvom ugotovila, da je Svet Društva narodov napravil potrebne korake, da se oživotvorijo sklepi svetovne gospodarske konference.

Skupščina je nadalje pregledala delo organizacije za higijeno. Odobrila je poročilo indijskega delegata Ayyara in ugotovila z zadovoljstvom razvoj njegovega delovanja na mednarodnem polju. Glede delovanja higijenske misije v deželah latinske Amerike je skupščina na predlog čilskega delegata Mackenna sprejela resolucijo, v kateri ugotavlja uspešen razvoj higijenske organizacije v latinski Ameriki in prosi Svet Društva narodov, da podpira z vsemi sredstvi to akcijo.

Razorožitvena komisija je danes nadaljevala razpravo o resoluciji, ki jo je v imenu francoske delegacije predložil Paul Boncourt. Delegati so bili načeloma edini v tem, da mora vprašanje ustanovitve varnostnih garancij proučiti odbor, ki pripravlja razorožitveno konferenco, in ne poseben organ. Glede sporne točke v resoluciji, naj bodo določbe glede obligatornih razsodišč in ustanovitve varnostnih garancij, ki jih vsebuje ženevski protokol iz leta 1924., bolj elastične in bolj proste, je izjavil angleški delegat Onslow, da je njegova delegacija načeloma pripravljena, pristati na izjavo, ki bi države vezala, da bi v določenih primerih stavile del ali vso oboroženo silo na razpolago Društvu narodov. Francoski delegat Boncourt je imel tekom dneva važen razgovor z nemškim zunanjim ministrom dr. Stresemannom o vseh vprašanjih, ki se tičejo njegove resolucije.

Poročilo o konferenci tiska odobrava priprave Sveta Društva narodov za znižanje pristojbin za novinarske pogovore in novinarske brzojavke, za izboljšanje telefonskih in brzojavnih zvez, za olajšanje mednarodnega časopisnega prometa in uvedbo mednarodnih identitetnih izkaznic za novinarje. V poročilu se istočasno poziva Svet Društva narodov, naj že ob priliki svojega decemberskega zasedanja podvzame primerne korake in opozori poedine vlade na sklepe konference tiska.

Francoske lekcije Madžarski

Pariz, 20. septembra. (pa.) Današnji «Matin» ostro napada Madžarsko zaradi njenega nepomirljivega stališča v vprašanju madžarskih optantov v Rumuniji. List očita Madžarski, da se od vojne ni ničesar naučila in da skuša zanetiti konflikte s sosednimi državami in voditi iredentistično politiko, katero v praksi ni nikdar opustila. Madžarska se naslanja na nekatere kroge londonske city in njene zahteve niso ničesar druzega kot prikrite priprave za teritorijalne pridobitve. V interesu miru in mirovnih pogodb je bilo potrebno, da je Svet Društva narodov v tem vprašanju razsodil pravično.

«Petit Parisien» piše, da je odločitev Društva narodov velikanske važnosti in da je potrdila pravične rumunske zahteve. Obžalovanja vredno je edinole, da se Madžarska še nadalje upira tej odločitvi. Gotovo je, da bo Društvo narodov napram Madžarski izvedlo potrebne sankcije, da pride njen sklep do veljave.

Zbližanje med Bolgarijo in Grčijo

Atene, 20. septembra. (be.) V političnih krogih zatrjujejo, da pride v kratkem med Bolgarijo in Grčijo v političnem in gospodarskem oziru do zbližanja.

Ekonomski privilegij in nacijonalna svoboda

Propaganda proti političnemu stanju v srednji Evropi, kakor so ga ustanovile mirovne pogodbe po veliki svetovni vojni, se zdi, da se zadnji čas močneje razpreda. Akcija lorda Rothermerea, ki je vzbudila v podonavskih državah obilo pozornosti, je vprizorjena sicer prenerodno in preprozorno, tako da more povzročiti zmedo le med popolnoma nejnformiranimi, ali zahteva vendarle energično protiakcijo. Češkoslovaška jo je vzela tako in jej je odgovorila s primerno stvarno kritiko, ki postavlja kot krivca baš ono državo, v katere korist se je oglasil Rothermere. Pokazalo se je, da je nastopil lord za koristi in morda vsega naroda ali države, marveč samo vladajoče fevdalne kaste, ki je v osvobojenih pokrajinah izgubila svoje velike politične in še bolj materijalne privilegije.

Da je briga za te materijalne privilegije poglavitna skrb sodobnega madžarskega nacijonalnega šovinizma, je pokazala prav sedaj pred Društvom narodov razprava o madžarsko-rumunskem sporu, ki se tiče madžarskih zahtev po odškodnini za one fevdalce, ki so radi rumunske agrarne reforme v Erdelju izgubili svojo dominantno pozicijo in svoje ogromne latifundije. Celo Chamberlain se je obrnil proti pretiranim madžarskim zahtevam, ki bolj kot vse drugo karakterizirajo sedanjo budimpeštansko oligarhijo.

Te dni se je objavilo poročilo Beatyja, ameriškega univerzitetnega profesorja, ki je v študijske svrhe prepotoval podonavske države ter referiral o svojih vtisih s pota. Ta gospod je v svojem poročilu izrekel o srednjeevropskih problemih sodbo, iz katere odseva, da je tudi on videl predvsem interese aristokracije, ne sicer fevdalne, kakor Rothermere, pač pa denarne.

Profesor Beaty pravi, da mu ni niti v Avstriji, niti v Madžarski, niti v Češkoslovaški nihče dejal, da so razmere dandanes boljše nego pred vojno; nasprotno skoro vsakdo mu je izjavil, da so se neizmerno poslabšale. Avstrija je odrezana od svojih tržišč in od morja; Madžarska je prav tako odrezana bodisi od svojih produkcijskih središč za les in rude kakor tudi od morja; Češkoslovaška pa se je snovala v taki podolžni dimenziji, da povzroča uvoz jabolk iz Amerike v Prago manjše prevozne stroške nego iz njenega vzhodnega dela. Posebno Madžarska, pravi Beaty, je užaljena po mirovnih pogojih, ki so se jih naložili, in vidi v njih pravo nasilje ter se bo gotovo maščevala, kjer in kadar se ji bo ponudila prilika za to. Vsi Američani, ki se nahajajo v oficijelnih pozicijah v Avstriji in v Madžarski, so mu zatrjevali, pravi Beaty, da pomenijo mirovne pogodbe, ki so dale tema dvema državama nove meje, hudo stvar in so izrazili upanje, da se bodo s časom dosegle poprave.

Nimamo na razpolago o tem drugega, kakor to, kar poročajo nemški listi; ni mogoče vedeti, kako je rekel Beaty o novem stanju z narodnostnega stališča. Iz navedenega je razvidno, da se je ustavil v prvi vrsti pri ekonomskih problemih in da jih je motril s stališča predvojne situacije, s čimer se v osvobojenih narodnih državah nihče ne bo sprijaznil. Kakor tudi so ekonomski momenti važni; osvobojeni narodi ne bodo nikdar pristali na to, da se smatrajo interesi nekdanjih finančno privilegiranih dežel za argument proti njihovi nacijonalni svobodi. Taki in slični pojavi pa pričajo, kako važna je še vedno propaganda za osvobojene narode v državah, ki stoje pod vplivom tradicije in enostranskih predsodkov.

Težak problem v ruski cerkvi

Te dni je zastopnik moskovskega patrijarha mitropolit Sergij objavil proglas na rusko pravoslavno duhovščino, živečo v emigraciji. Ta proglas je za bodoče politične odnošaje med rusko emigracijo in za odnošaje med emigracijo in domovino izredno velikega pomena.

V proglasu pravi mitropolit Sergij, da je borba, ki jo vodi ruska emigracija zoper sovjetsko oblast, vzrok, da je nastala v Rusiji zelo nezdrava atmosfera, ki težko tišči tudi pravoslavno cerkev. Dalje pravi Sergij, da se ima zahvaliti sovjetski oblasti za to, da je mogel skupno z ostalimi mitropoliti obnoviti sveti sinod. Obrača se zoper one, ki mislijo, da je današnji boljševiški režim v Rusiji samo prehoden. Poziva emigracijo, osobito pa rusko duhovščino, ki je sedaj razkropljena po vsem svetu, da preneha s svojimi napadi proti zakonitemu sedanjemu stanju. Sklicujoč se na besede sv. Pavla, zahteva moskovski sveti sinod, da ruska duhovščina v inozemstvu in prav tudi ostala emigracija vrši poleg svojih verskih obveznosti tudi svoje državljanske dolžnosti, in sicer ne samo iz strahu, marveč po svoji vesti. Naposled preti Sergij z izključitvijo iz cerkve vsem onim duhovnikom, ki ne bi v teku petnajstih dni pismeno izjavili sovjetski vladi, da opustijo vsako akcijo proti njej.

Iz proglasa mitropolita Sergija odseva jasno, da dolžijo njegovi inicijatorji rusko emigracijo kot povzročiteljico onih ponavljajočih se napadov na sovjetske oblasti v Rusiji in da vidijo v njenem delovanju vzrok za ono nezdravo atmosfero, ki vlada danes v Rusiji.

Treba je pripomniti, da so ta proglas podpisali oni arhijereji, ki so bili do nedavna internirani na soloveckih otokih in ki jih je vsa emigracija priznavala in globoko spoštovala. Sovjetske oblasti so jih internirale, ker dolgo niso hoteli priznati sovjetskega režima «ne samo iz strahu, marveč tudi po vesti», kakor so zahtevali boljševiki. To se je sedaj vendarle zgodilo, in mitropolit Sergij izjavlja z ostalimi arhijereji vred, da je sovjetska oblast, kakor tudi vsaka druga, od Boga in da jej je potemtakem cerkev dolžna poslušnost in spoštovanje. S tem se je ruska pravoslavna cerkev, ki je sedaj znova organizirala svoj sveti sinod, postavila nedvoumno, brez rezerve, «po vesti» v službo sovjetskega režima. To je težko izpodbijati z domnevo, da je mitropolit Sergij izdal proglas na posebno prigovarjanje sovjetske vlade ali celo direktno pod pritiskom.

Interesantno in važno je sedaj, kaj bo na ta proglas storila ruska emigrantska duhovščina. Poroča se, da je proglas med njo povzročil veliko razburjenje. Večina želi tak izhod iz situacije, ki ne bi imel za posledico nov razkol v ruski pravoslavni cerkvi. Ruska duhovščina v emigraciji je organizirana v posebni emigrantski ali tako imenovani zapadnoevropski cerkvi, ki ji je na čelu mitropolit Evlogij. Emigrantski časopisi razpravljajo sedaj o tem proglasu in povsod se vidi, kako smatra duhovščina na stvar za resno. Po eni strani se naglaša, da noben ruski duhovnik v inozemstvu ne more iskreno in brez pridržka sprejeti onih državljanskih obveznosti, ki jih zahteva mitropolit Sergij, po drugi strani pa se povdarja prav tako soglasna potreba, da se na vsak način prepreči usodepolni novi razdor v ruski pravoslavni cerkvi. Situacija pa je kočljivejša, ker je očitno, da se sovjeti in mitropolit Sergij ne bodo zadovoljili z nedoločnimi izjavami.

Strahovita klerikalna samoobsodba

Kaj so pisali voditelji SLS o radikalih

«Z radikali gredo ljudje brez prepričanja.» — «Radikalno stranko vodijo framazoni.» — «Kdor gre z velesrbsko centralistično radikalno stranko, bo nosil posledice sam!»

V volilni brošuri «Sodite po delih!», ki jo je izdalo tajništvo SLS, natisnila pa Jugoslovanska tiskarna, čitamo o srbski radikalni stranki naslednje odstavke:

«Pečati se moramo tudi s srbsko radikalno stranko. Ta stranka je v zadnem času spremenila svoje ime tef se odslej nazivlje narodna radikalna stranka. Sedaj posega tudi med Slovence in Hrvate. Med Slovenci in Hrvati seveda kot srbska stranka nikdar ne bo dobila posebne zaslombe. **Ker pa je danes edino vladajoča stranka v celi državi srbska radikalna stranka, je umevno, da se bodo pri nas slinili okrog nje vsi tisti, ki so na prodaj vsaki stranki. To so ljudje brez prepričanja, prav za prav ljudje, katerih edino prepričanje je lasten profit. Iz teh in takih ljudi bi srbska radikalna stranka tudi na Slovenskem rada ustvarila svojo podružnico.** Ta podružnica bo z denarjem, listi in obljubami potem lovila glasove volilcev na več ali manj srbski in balkanski način.»

«Zato je potrebno pošteno slovensko ljudstvo seznaniti z nameni in metodami te srbske radikalne stranke, da bomo vedeli, kakšni so ti velesrbski preroki . . .»

«Srbskim radikalom, ki so vedno večji velesrbi, gre očividno za tem, da razbijejo vrste slovenskega ljudstva ter tako preprečijo slovensko samostojnost . . . V ta namen snujejo svojo srbsko radikalno stranko na Slovenskem, snujejo pa tudi druge stranke, da bi odcepili čim več glasov od enotne fronte slovenskega ljudstva.

«Kaj hočejo srbski radikalci? — Rekli smo že, da so srbski radikalci velesrbi. Kot taki so centralisti. Znajo zelo lepo govoriti, toda svoje namene skrivajo kot kača noge.»

«V Srbiji sploh ni nobene krščanske stranke. Kar pa se političnih strank tiče, so vse pod vodstvom in vplivom framazonstva, tudi radikalna. Ko so naši poslanci prišli v Beograd, se je zgodilo, da je vodilni radikalni politik prišel k našim možem in jih povabil v framazonsko ložo. Ko so mu povedali, da je **framazonstvo za katoličane prepovedano, se je zelo čudil.** Toliko o «krščanstvu» srbske radikalne stranke.»

«Ta stranka je tudi skrajno kapitalistična. Vse njeno delo je protisocijalno in kapitalistično.»

«Korupcija, protisocijalnost, kapitalizem — to so nositelji te velesrbske centralistične radikalne stranke. Kdor od Slovencev hoče ž njo naj gre. Posledice bo nosil sam!»

Tako so pisali klerikalni voditelji o radikalni stranki: danes stopajo isti voditelji v isto radikalno stranko.

Pred enim mesecem in danes

Pred enim mesecem je «Slovenec» prisegal, da se klerikalci ne bodo združili z radikali — danes je g. dr. Gosar radikalski minister. — Kako je SLS pred volitvami drzno varala svoje volilce

Sinočne vesti potrjujejo napovedi beograjskih in drugih listov, da bo SLS v smislu blejskega sporazuma stopila v radikalno stranko, ker je šele potem mogoče imenovati kakega poslanca SLS za ministra. Klerikalci so se iz umljivih razlogov, zlasti iz strahu pred onimi volilci, pri katerih še vedno operirajo z vero, dolgo upirali zahtevi, da vstopijo v radikalni klub. Ko pa so videli, da drugače ne gre, so naposled vgriznili v kislo jabolko in pristali na likvidacijo svoje stranke. SLS preneha s tem samostojno politično življenje in mesto nje dobimo razširjeno radikalno stranko. To bo za razmere v Sloveniji velikega pomena. Dosedanja SLS se je namreč združila s pravoslavno stranko, med katere voditelji so tudi framazoni. V bodoče zato volilnih kroglic za poradikaljene klerikalce pač ne bo moglo več blagoslavljati Srce Jezusovo.

Z vstopom SLS v radikalno stranko pa se zaključuje tudi volilna borba v Sloveniji, ki jo je dosedanja SLS vodila z demagogijo laži in zanikanja dejanskega položaja. SLS je šla v volilno borbo z izrecnim zagotovilom, da se SLS ne bo združila z radikalno stranko, marveč da gre samo za sodelovanje. Ko so prišla prva odkritja o blejskem paktu na dan in sta ta odkritja prva prinesla zagrebški «Jutarnji list» in «Slovenski Narod», je «Slovenec» dne 10. julija drzno zanikal te vesti in napisal: «Kar govori «Jutarnji list» in za njim seveda «Slov. Narod» ter drugi nezadostno obveščeni listi o «fuziji», o «kapitulaciji in likvidaciji SLS», o «razpustu SLS in združitvi z radikali», o odpovedi svojemu programu itd. itd. — **vse to spada v kraljestvo prevzhičene fantazije. Ne zdi se nam vredno in potrebno, da bi se podrobneje bavili s temi fantastičnimi ekscesi».**

14. julija je «Slovenec» v uvodniku «Pod vedno isto zastavo» ponovil to trditev v naslednji obliki: «Danes so o priliki vesti o prijateljskem sporazumu med SLS in NRS naši nasprotniki napolnili politično javnost s senzacijonalno vestjo, da je konec SLS. Še do volitev bo životarila, po volitvah pa prestane eksistirati. Absorbirala jo bo NRS. S tem je padel v vodo slovenski, politični, kulturni in gospodarski program SLS. Sedaj bo zavladala NRS. **Politični kratkovidneži in naivneži! Ako so taki malomiselni ljudje v naši slovenski javnosti, mi jim v resnici nočemo podirati njihovih iluzij.** Naj žive v tej prevari, zanje bi bila tudi vsaka beseda odvišna. **Na celi senzaciji o «likvidaciji» SLS ni torej besedice resnice. SLS ostane kakor je bila».**

15. julija je «Slovenec» zavrnil očitek, da se je SLS prelevila v centralistično stranko z naslednjim izgovorom: **«Zato more sikanje esdeesarskega tiska, češ da je SLS «kapitulirala pred centralizmom», pustiti pametne ljudi čisto hladne».**

Danes je «sikanje esdeesarskega tiska» postalo resnica; gospod dr. Gosar je postal radikalski minister . . .

Težave priključitvenega problema

Vodja nemških nacijonalcev smatra priključitev Avstrije Nemčiji za življenjsko potrebo nemškega naroda. — Ameriška propaganda za priključitev. — Zenačenje kazenske jurisdikcije

Berlin, 20. septembra. d. Grof Westarp objavlja v «Kreuz Zeitung» zaključni članek o zunanje in notranje - politični debati glede priključitve Avstrije k Nemčiji.

Uvodoma povdarja, da še vedno velja nespremenjeno sklep glavnega odbora nemške nacijonalne ljudske stranke iz l. 1919. Priključitev je, kakor marsikatera druga življenska potreba nemškega naroda v sedanjem trenotku še vedno le samo idealni cilj bodočnosti, ki ga Nemčija proti volji svojih nasprotnikov ne more uresničiti, ker ji manjka za to potrebna sila, ki pa ga je treba trezno in v pravilnem razumevanju vseh težkoč pripravljati in dosledno zasledovati. Ker ima inozemstvo navado, da pripisuje Nemčiji zločinske in aneksijske namene, je vsekakor priporočljivo, da prepusti Nemčija v tem vprašanju glavno besedo Avstrijcem.

Končno naglaša, da z državno politično priključitvijo Avstrije k Nemčiji, ali pa potom nemške carinske unije z Avstrijo še nikakor ne bo rešen srednjeevropski problem. Prijatelji priključitve, h katerim se prištevajo tudi nemški nacijonalci, se morajo zato zavedati, da bo težko doseči to priključitev in premostiti vse težave, ki se pojavljajo v tej zvezi, ne da bi se istočasno uredili tudi carinsko - politični odnošaji do ostalih sosednih držav.

Newyork, 20. septembra. d. Univerza Columbia objavlja poročilo prof. J. O. Beatya o njegovih političnih opazovanjih v podunavskih državah, ki jih je nedavno prepotoval. V svojem poročilu naglaša med drugim:

Vsak posameznik, s katerim sem govoril v Avstriji, smatra priključitev Avstrije k Nemčiji za edini izhod iz sedanjega nevzdržnega položaja. Zatrjevali so mi, da glasujejo vse stranke za to, da pa vlada zaradi svojih moralnih obveznosti do velesil zaenkrat ne more podvzeti nikakih korakov, da si zasigura podporo Društva narodov. Niti v Avstriji, niti na Madžarskem in ne na Češkoslovaškem napram meni ni nihče trdil, da bi bile razmere sedaj boljše, kakor pa so bile pred svetovno vojno. Baš nasprotno skoraj povsod so me skušali prepričati, da se je vse neprimerno poslabšalo. Avstrija je odrezana od morja in od vseh svojih prejšnjih tržišč. Ravno tako je tudi Madžarska izgubila zvezo z morjem in svojih produkcijskih centrov za les in mineralije. Poleg tega se čuti Madžarska po obveznostih mirovnih pogodb razžaljeno in se bo gotovo ob prvi priliki skušala maščevati. Vsi Američani, ki se mude v Avstriji in na Madžarskem v tej ali oni oficijelni misiji, so ne pritrdili, da so mirovni pogoji za obe državi pravični ter so izrazili upanje, da bodo sčasoma mogoče primerne korekture.

Dunaj, 20. septembra. s. V parlamentu se je vršilo danes prvo čitanje osnutka kazenskega zakonika. Ta osnutek skuša, v kolikor je po državnih zakonih mogoče, zenačiti kazensko jurisdikcijo Avstrije z Nemčijo. Današnji seji parlamenta je prisostvoval tudi nemški pravosodni minister dr. Hergt.

Anglija in Rusija

London, 20. septembra. (lo.) Na konservativnem shodu v Dunrobinu je izjavil notranji minister Hicks, da je Anglija storila prav, da je prekinila diplomatske zveze z Rusijo in s tem pokazala, da hoče ostati gospodar v svoji hiši. Takrat je bila vlada cilj vehementnih napadov delavske stranke, ki je sedaj na kongresu v Edinburghu sama sledila vzgledu vlade in prekinila vse zveze z ruskimi delavskimi organizacijami.

Velika poplava v Mehiki

Mexico City, 20. septembra. (be.) Lerma je prestopila bregove. Pokrajine so poplavljene. 25.000 oseb je ostalo brez strehe. Močni vlak so odnesli valovi. Mesto Acambero je poplavljeno.

Zastrupljenje z gobami

Berlin, 20. septembra. (be.) Z gobami se je zastrupila družina devetih članov. Štiri osebe so umrle.

Nemško-klerikalni posli

Plačilo za kočevske glasove.

Že pred volitvami smo poročali, da je SLS pridobila kočevske Nemce z obljubo, da jim izposluje razpust občinskega odbora in upravnega odbora Mestne hranilnice v Kočevju, tako da bodo z njima razpolagali združeni klerikalci in nemški nacijonalci.

Nakana se pred volitvami ni posrečila, toliko bolj pa zdaj nemški nacijonalci zahtevajo, da se jim menica plača. Dali so SLS skoro 200 glasov in rešili mandat g. župniku Škulju.

Včeraj se je na pritisk SLS pripeljal v Kočevje veliki župan g. Vodopivec, da vidi, kaj se da narediti. Poverjena mu je žalostna naloga, da likvidira kupčijo SLS za kočevske kroglice. Seveda se stvar brez kršitve zakona ne da izvesti, ker za razpust upravnega odbora Mestne hranilnice ni ne povoda, ne zakonite možnosti. Vse to klerikalni gospodi seveda ni prav nič mar, kakor si tudi ne belijo glave z vprašanjem, kako lahko take politične spremembe pri denarnih zavodih odmevajo.

Tudi se ne brigajo za mišljenje Slovencev v Kočevju, ki tvorijo veliko večino mestnega prebivalstva in ki ostro ugovarjajo vsem nasilnim odredbam glede občinskega odbora in uprave Mestne hranilnice. Občinska avtonomija je avtonomistični SLS deveta briga, če gre za njene partijske interese.

G. dr. Vodopivec bo moral na klerikalno zahtevo razdirati, kar so Slovenci pridobili po osvobojenju v Kočevju. Že smo doživeli, da Slovence v kočevskem okraju imenujejo, da so »tujci«. Že se pri uradništvu dela na povrnitev predvojnih razmer. Tudi na šolskem polju se dela prav energično na to, da bodo v nemške šole zopet hodili otroci slovenskega pokolenja in da se Kočevci ne bodo priučili državnega jezika.

A klerikalna in nemška gospoda se v svojih računih zelo moti. Uvidela bo to prav kmalu.

Clemenceau okreval

Jard, 20. septembra. s. Clemenceau, ki je popolnoma okreval, se je vrnil v Pariz.

Politične beležke

Klerikalni manevri v Zbornici TOI

Objavljen je razpis službe zborničnega tajnika, odnosno namestnika generalnega tajnika in predstojnika zborničnega urada. Prošnje do 30. t. m. Službo razpisuje gosp. Jelačin. Mesto ni sistemizirano in tudi ne potrebno, ker ima zbornica dovolj koncepitnih moči. Nova mesta ustanavljati ni pravica komisarja, ki vodi posle samo do volitev. Razpis je povsem nezakonit in ne more biti obvezen za Zbornico TOI. Očividno gre za manever, s katerim bi radi vrinili v Zbornico kakega klerikalca. Plačevali pa bodo trgovci, obrtniki in industrijci. G. Jelačin sploh gospodari s premoženjem Zbornice, da bo še desetletja glava bolela slovenske davkoplačevalce. Za zgradbo zborničnega palače, ki jo vodita kar sama z g. Ogrinom, najema novo posojilo 2 milijonov dinarjev. Interesenti naj pazijo, kaj delajo, ker se zna zgoditi, da računi gg. Jelačina in Ogrina od nove Zbornice ne bodo priznani, kajti ta dva gospoda vse to delata na svoj riziko, žal iz sredstev Zbornice. Interesirani davkoplačevalci pa naj pravočasno s pritožbami izpodbijajo nesrečne ukrepe g. Jelačina, da škoda ne bo še večja.

Še o volitvah v Prekmurju

V roke smo dobili zanimiv dokument, ki jasno dokazuje, s kakimi makedonskimi metodami so se borili naši radikali za glasove politično še neorijentiranih prekmurskih volilcev. Par dni pred volitvami so dobili dolnjelendavski gerenti od g. Saba poziv, ki ga priobčujemo točno po originalu; glasi se: Gerentom vseh občin! Dne 8. septembra pride v Dolnjo Lendavo gospod predsednik vlade Velja Vukičević in drugi visoki državni funkcijonarji. Vsled tega naročam vsem gg. gerentom, da se dne 8. septembra zglasijo v pisarni občinskega urada. Udeležba naj bo točna. Prosim razglasiti zborovanje za Dolnjo Lendavo v Vaši občini, ki se bo vršilo dne 8. septembra tega leta pred poldnevom ob 11. uri. Gerent občine: Velimir Sabo.« — Okrožnica je opremljena z žigom občinskega urada v Dolnji Lendavi. Nekateri gerentje, ki niso pomislili, da jim g. Sabo nima ničesar ukazovati in da gre za predrzno zlorabo uradne oblasti, so okrožnici radi tega tudi res nasedli in prišli v Dolnjo Lendavo, kjer pa seveda niso dobili ne g. Vukičeviča, ne »drugih visokih državnih funkcijonarjev«. Okrožnica je bila namreč od konca do kraja lažnjiva in gg. gerentje imajo čisto prav, ako zahtevajo sedaj od g. Saba povračilo stroškov za nepotrebno potovanje v Dolnjo Lendavo.

«Gospodarska lista» za občinske volitve v Ljubljani

Gg. dr. Gregorič, Peterca in tovariši so vložili kandidatsko listo za ljubljanske občinske volitve, ki jo zovejo »gospodarsko«. Te pravice jim nihče ne krati in tudi ne, da za svojo listo agitirajo. Izvedeli pa smo, da zbirajo nekateri mlajši agitatorji za to listo po mestu podpise tudi med demokrati, češ da je gospodarska lista prav za prav demokratska. Napram temu moramo konstatirati, **da je lista vseh demokratov in narodnih socijalistov vložena pod nosilcem g. dr. Pucom in da je vsakega demokrata dolžnost edino to listo podpirati.** Nelojalna in lažnjiva agitacija se obsoja sama po sebi, pa tudi naši volilci bodo poskrbeli, da razni manevri ne bodo uspeli. Vsak naj agitira pod svojo barvo.

Sestanek med Chamberlainom in Mussolinijem

Cannes, 20. septembra. s. Angleški zunanji minister Chamberlain, ki je prispel semkaj iz Ženeve, se je vkrcal na svojo jahto za tritedensko vožnjo po Sredozemskem morju.

Rim, 20. septembra. s. Razgovor med Mussolinijem in Chamberlainom se bo vršil na jahti italijanskega zunanjega ministra. Oba državnika bosta govorila o tangerskem problemu. Ker med Francijo in Španijo v tem vprašanju ni moglo priti do sporazuma, izražajo v angleških krogih željo, da bi se to vprašanje uredilo na posebni konferenci štirih držav ob Sredozemskem morju.

Novi italijanski očitki Franciji

Rim, 20. septembra. o. Poluradna «Tribuna» razpravlja danes na uvodnem mestu o odnošajih med Italijo in Francijo. List očita Franciji, da je samo ona kriva, če ni več med obema državama one solidarnosti kot je vladala med vojno, kajti Pariz je postal središče protiitalijanske politike. To francosko stališče se čuti na Jadranu, v Afriki in v Mali Aziji. Jasno pa se kaže tudi v dejstvu, da imajo italijanski protifašistični emigranti na francoskih tleh s privoljenjem francoskih oblasti svoj generalni štab. Protiitalijansko malo antanto so zamislili, pravi list, v Parizu, dočim Italija nikoli ni skušala osnovati kake zveze proti bivši francoski zaveznici. List zaključuje, da postopa Pariz zahrbtno proti Italiji, ki je med vojno pomagala rešiti Francijo v najbolj kritičnem trenutku. (!!!)

Ameriški legijonarji v Franciji

Pariz, 20. septembra. s. Na današnji seji kongresa ameriških legijonarjev je govoril najprej maršal Foch o skupno preživelih dogodkih v vojni in o skupnem delu za bodoči mir. Tudi general Pershing je podal kratek pregled vojnih dogodkov, pri čemer je naglašal številčno premoč držav ob Sredozemskem morju. Izrazil je obenem željo za osnovanje francosko-ameriške antante. General Gourraud je označil včerajšnjo parado legij za grandijozno manifestacijo mirovne moči in naglašal miroljubnost Francije. Posebno navdušenje je izzval zaključni stavek njegovega govora, da je prijateljstvo velikih narodov ravnotako potrebno za mir kot je bilo v vojni. Nato so odšli legijonarji na grob Lafayetta. Nad 10.000 legijonarjev se je odpeljalo s posebnimi vlaki in avtomobili na ogled bojišč.

Iz letalskega sveta

Pariz, 20. septembra. (lo.) Francoski letalec Pelletier d' Oisy je končal polet okrog Sredozemskega morja. Letel je nepretrgoma 1200 milj v 12 urah in 55 minutah.

Berlin, 20. septembra. (be.) Ob 14.22 so startali nemški letalci Könecke, grof Solms in Hermans iz Kelmorajna z letalom «Germania» proti daljnemu vzhodu.

Berlin, 20. septembra. s. «Germania» je ob 20.27 v vzhodni smeri preletela Budimpešto.

Newyork, 20. septembra. (lo.) Od 25 letal, ki so zapustila včeraj Spokane za polet preko kontinenta je 12 dospelo v Chicago. Druga so se ustavila tekom noči v raznih mestih. Davi je drugih 15 letal zapustilo Spokane za polet preko ameriškega kontinenta.

Newyork, 20. septembra. s. Eno izmed 15 letal, ki so se danes dvignila za zračni derby, se je pri poskusu, da bi preletelo Long Valley (New Yersey) prevrnilo in padlo na zemljo. Oba letalca sta mrtva.

London, 20. septembra. (lo.) V nedeljo se bo vršila v Benetkah mednarodna tekma hidroplanov za Schneiderjev pokal. Hidroplani bodo startali v presledkih petih minut. Anglija razpolaga z najmodernejšimi letali te vrste. Na zadnji tekmi je zmagal italijanski major de Bernardi, ki je dosegel na uro hitrost 246 milj.

Avstrijski manevri in Italija

Dunaj, 20. septembra. s. Kakor poroča korespondenca «Harwey», je Italija ob priliki manevrov avstrijske armade na severnem Tirolskem odposlala na mejo celo divizijo vojaštva.

Fašistični parlament

Rim, 20. septembra. s. «Giornale d' Italia» poroča, da se bo zbornica sestala sredi oktobra na kratko zasedanje, na katerem bo imela 15 sej.

Končni rezultat irskih volitev

London, 20. septembra. (lo.) Vlada razpolaga z 79, opozicija pa z 73 mandati.

Naši kraji in ljudje

Vprašanje reduciranih gimnazij

Danes zvečer se vrši seja Profesorskega društva, ki je bila sklicana zaradi vprašanja reduciranih gimnazij v Sloveniji. Na sejo so povabljeni tudi zastopniki iz Maribora. Kot najvažnejše vprašanje se navaja vprašanje reducirane mariborske gimnazije, ki je tako z vzgojnega, kakor z nacijonalnega stališča najbolj pereče. Pa tudi vprašanje kočevske in ptujske gimnazije ni nič manj aktualno in povzroča ukinjenje višjegimnazijskih razredov težak udarec našemu nacijonalnemu življu na Kočevskem. V Ljubljani je z redukcijo III. gimnazije letos prizadetih 52 učencev in učenk, ki se morajo preseliti na sorodne zavode, kar pa je v obstoječih razmerah tudi združeno z velikimi zaprekami in težavami. Na mestu bi bilo, da se za reducirane gimnazije pobrigajo predvsem oni, ki so jih reducirali in ki so svoj pristanek na redukcijo slovenskih gimnazij združili s politično kupčijo z radikalno stranko. Klerikalci, ki imajo redukcijo slovenskih srednjih šol na svoji kosmati vesti, pa sedaj hinavsko molče; saj so dobili za škodo, ki so jo povzročili Slovencem z letošnjim proračunom od dobrega slovenskega ljudstva pri volitvah nele absolutorij, marveč tudi še novo zaupanje. Sedaj SLS lahko mirno naprej uničuje slovensko kulturo, dokler ne bo vse ječalo pod krivo palico.

Mariborsko delavstvo manifestira za stanovanjsko zaščito in gimnazijo

Maribor, 20. septembra

Nocoj se je vršilo na vrtu Götzove pivovarne veliko protestno zborovanje mariborskega delavstva radi grozeče ukinitve stanovanjske zaščite. Zborovanje so sklicali socijalisti Čeprav je šele komaj prenehala volilna borba, in so klerikalci že napovedovali v »Slovencu« slabo udeležbo„ se je vendarle zbralo okrog 1500 delavcev, ki so z živahnimi medklici spremljali govore svojih voditeljev. Posebno se je slišalo skoraj nepretrgane ostre in ogorčene klice proti klerikalcem. Ko je eden govornikov vprašal med svojim govorom, kdo more danes plačevati 1000 Din mesečne najemnine, kakor se zahteva, je delavstvo skoraj enoglasno zaklicalo: Žebot in dr. Korošec.

Lepemu shodu je predsedoval g. Krajnik. Narodni poslanec g. Petejan je nato obširno govoril o političnem položaju, oblastni poslanec g. Grčar v nemščini o stanovanjski zaščiti, ki jo zahteva še do l. 1930, prof. Favai o stanovanjski stiski v Mariboru in občinski svetnik Bahun v nesocijalni občinski politiki klerikalcev v mariborski občini.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, slična oni, ki so jo pravkar sprejeli tudi stanovanjski najemniki v Beogradu. Istočasno je bil sprejet tudi oster protest proti okrnitvi mariborske gimnazije, kar je obsojati tem bolj, ker se godi to v istem času, ko tudi fašisti nasilno duše naše kulturno gibanje v zasedenem ozemlju.

Predvsem pa je shod pokazal, da se mariborsko delavstvo vrlo živo zanima za vse javno življenje in da je odločno in naravnost bojno razpoloženo proti klerikalizmu

Četrti dan ljubljanske pokrajinske razstave

Obisk je znašal okrog 4000 ljudi. — Rezultat ocenitve razstavljenega sira in masla. — Naši esperantisti. — Na Malem pratru veselje brez konca in kraja.

Takšnega živahnega vrvenja in prerivanja, kakršnega smo doživeli v nedeljo, med tednom naša pokrajinska razstava seveda ne bo videla, vendar pa je bilo včeraj na sejmišču gotovo tudi okrog 4000 ljudi, ki so si lahko v miru in temeljito ogledali vsak posamezni oddelek obsežne razstave. Ako si vse podrobneje ogledamo, nam sicer naša želja po čim večji popolnosti take prireditve hiti vsiljevati misel, naj bi se to ali ono bolje dopolnilo, toda ako uvažujemo naše razmere, moramo reči, da je razstava dobro organizirana in lepo prirejena. Predvsem pa drži, da takšne razstave v Sloveniji in gotovo tudi v vsej državi še nismo imeli. Letošnje izkušnje nam bodo zelo služile za izpopolnjenje prihodnje takšne prireditve.

Zlasti vidimo, da bo tudi v bodoče uspeval kmetijski del razstave, združen s sejmom razstavljenih kmetijskih produktov in kmetijskih strojev. Izredno živahna kupčija s temi produkti prve štiri dni letošnje pokrajinske razstave kakor tudi kupčije na lanski prireditvi nam dasta mnogo misliti. Znano je, da je v Sloveniji sadja, mlekarskih izdelkov, medu in predvsem vina dovolj, a vse to gre le slabo v denar. Tu na velesejmu je naenkrat tako veliko povpraševanje po vsem tem blagu. Ker obstoja namera, da bodi ljubljanska pokrajinska razstava stalna institucija, postane to lahko izrednega pomena za produkte vseh omenjenih kmetijskih panog, zlasti za sadje in mlekarske izdelke. Morda bi se razstava sadja in mlekarskih izdelkov drugo leto še povečala, tako da bi se izplačalo za te produkte zainteresirati v večji meri inozemstvo. Naše sadje ni slabo in naši siri ter masla se vedno bolj izpopolnjujejo.

Ocenitev razstavljenega sira in masla, ki se je vršila v soboto, dne 17. t. m., je pokazala prav lepe rezultate. V ocenjevalni komisiji so bili naslednji gospodje: veletrgovec Andrej Šarabon, veletrgovec Ivan Jelačin, trgovec Fran Verbič in ravnatelj kmetijske šole na Grmu inž. Podgornik. Navzoči so bili gg. svetnik Viljem Rohrmann, predsednik pokrajinske razstave Praprotnik ter Anton Rožet, revizor in mlekarski instruktor Zveze slovenskih zadrug kot član odbora mlekarskega oddelka razstave.

Hlebi sira so bili numerirani z zaporednimi številkami brez označbe firme. Ocenitev se je vršila na ta način, da sta se zavrtala od vsake firme po dva hleba. Presojali so: 1.) zunanjosti z največ petimi točkami, 2.) testo z največ petimi točkami, 3.) luknjičavost z največ petimi točkami, 4.) okus in aromo z največ petimi točkami; skupaj največ dosegljivih točk je bilo dvajset. Rezultat ocenitve sira je naslednji: Srebrno kolajno: Mlekarska zadruga v Savici, Mlekarna v Št. Rupertu, Mlekarska zadruga na Vrhniki; bronasto kolajno: Mlekarska zadruga v Logatcu, Sirarna v Šenčurju, Mlekarska zadruga v Srednji vasi, Sirarska družba v Češnici, Osrednje mlekarne v Ljubljani, Sirarna v Škofji Loki, Mlekarska zadruga v Ratečah -Planici, Sirarska družba v Bitnjah, Sirarska zadruga v Hrašah pri Lescah, Anton Zidar, Bistrica-Mokronog; priznanje: Sirarska družba v Stari Fužini, Mlekarska družba v Podhomu-Bledu, Mlekarska zadruga v Podkorenu, Mlekarna v Ptuju in Mlekarska zadruga v Ribnem pri Bledu

Merilo: zlata kolajna najmanj 15 točk, srebrna kolajna najmanj 11 točk, bronasta kolajna najmanj 9 točk, priznanje najmanj 8 točk.

Maslo je bilo označeno prav tako s številkami brez firme. Kot merilo za ocenitev se je vzelo: 1) vnanjost 5 točk, 2) testo 5 točk, 3) okus in aroma 5 točk; skupaj največ dosegljivih točk je bilo 15. Rezultat ocenitve masla je: Srebrna kolajna: Mlekarska zadruga v Radomljah, Graščina Neukloster (O Pollack), Franc Poučič, Tešanovci; bronasto kolajno: Mlekarska zadruga, Semič, Mlekarna v Ptuju, Osrednje mlekarne v Ljubljani, Mlekarna v Št. Lovrencu; priznanje: Mlekarska zadruga v Moravčah, Mlekarska zadruga v Cerkljah ob Krki, Anton Zidar, Bistrica-Mokronog.

Merilo: zlata kolajna najmanj 20 točk, srebrna najmanj 16 točk, bronasta kolajna najmanj 14 točk, priznanje najmanj 12 točk.

V obeh skupinah ni torej zlate kolajne dosegla nobena tvrdka. Sir je razstavilo 23, maslo pa 10 firm.

Ker smo v dosedanjih poročilih že kolikortoliko predočili čitateljem vsem posamezne oddelke razstave razen esperantske, naj se danes oddolžimo tudi propagatorjem tega mednarodnega jezika. V tem oddelku, ki ga je priredil Klub esperantistov v Ljubljani, so razstavljeni različni časopisi in literatura, ki propagirajo mednarodni pomožni jezik »esperanto«, ki ga je sestavil pred 40. leti Poljak dr. Zamenhof. Sedež glavnega esperantskega udruženja je v Ženevi. Pregledni zemljevid Evrope, ki ga je izdelal inž. Knez, kaže s pikami zaznamovana mesta, kjer se nahajajo esperantski delegati. Vidimo tudi bogato esperantsko originalno in prevodno literaturo ter strokovne in znanstvene časopise za železničarje, poštne nameščence, za slepce, dijake, gospodarske liste itd.

Na zidu vise slike večih klubov esperantistov, katerih je v Sloveniji deset. Najbolj je ta jezik razširjen v Rusiji, Češkoslovaški, Nemčiji in Bolgariji. Tudi v Aziji se esperanto širi, zlasti na Japonskem. Pri nas je zelo razširjen v Bosni in Dalmaciji.

Kljub malemu posetu je bil Mali prater včeraj popoldne in zvečer v polni akciji.

Pokroviteljica praznika narodnih noš, dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva v razgovoru s Pohorkami, zadaj predsednik pokrajinske razstave g. Avgust Praprotnik. Slika je posneta po filmu g. Metoda Badiure, ki ga bo te dni predvajal kino Matica.

Kako znajo fašisti loviti svoje žrtve iz naše države

S Sušaka poročajo: Tukajšnje oblasti vodijo preiskavo o aferi, ki lahko rodi diplomatske posledice. Pred časom se je naselil na Sušaku neki bivši oficir fašistične milice ter otvoril tamkaj svojo trgovino.

Fašisti bi ga za vsako ceno radi dobili zopet v svoje roke. Ker se jim to ni posrečilo, so podkupili nekega Kodriča, ki je naš državljan, in reškega Italijana Tagliania, ki sta imela nalogo, da dotičnega oficirja kloroformirata in ga v nezavestnem stanju na kakršenkoli način spravita na reško ozemlje. Policija pa je to zaroto pravočasno odkrila in oba podkupljenca aretirala.

Velika železniška nesreča v Dobrepoljah

Lokomotiva se razbila, več vagonov skočilo s tira.

Grosuplje, 20. septembra

Danes ob 13.30 sta trčila skupaj v Dobrepoljah dva tovorna vlaka. Pri tem se je razbil tender lokomotive, več vagonov pa je skočilo s tira, tako da je bil promet za več ur ustavljen. Človeških žrtev po izrednem naključju ni bilo.

Očividec, ki je v trenotku nesreče slučajno pasiral postajo, pripoveduje, da je bil strašen pogled na lokomotivo prihajajočega tovornega vlaka, ki je zavozil v drug vlak na postaji, ter na prvi vagon, ki se je prevrnil na tender ter ga mahoma zdrobil. Več vagonov je skočilo s tira, drčali pa so navzdol in se ustavili nad 60 m dalje na odprti progi. Močno poškodovani so tudi vagoni tovornega vlaka, ki je v usodnem času stal na postaji.

Na kraj nesreče so takoj odposlali pomožni vlak z delavci iz Ljubljane. Popravljalna dela so bila otežkočena, ker je bil tir na več mestih raztrgan. Popoldanski kočevski vlak, ki pride v Ljubljano z dolenjcem ob 14.30, je imel veliko zamudo. Pripeljal se je separatno šele okoli 17. Veliko zamudo je imel tudi popoldanski vlak iz Ljubljane v Kočevje. Kljub vsem težavam pa je bil reden promet vendarle vzpostavljen okoli 19

O vzrokih nesreče so se pojavile razne nasprotujoče si vesti. Ko so ljudje iz najbližje okolice zaznali za karambol, se jih je zelo veliko število zbralo na postaji. Železniška direkcija v Ljubljani je takoj odposlala preiskovalno komisijo v Dobrepolje, sestoječo iz gg. inž. Turbe in Masiča. Zaslišala sta vso vlakovno osobje in še posebej vlakovodjo in postajnega odpravnika. Škoda je baje precejšnja. Cenijo jo približno na 100.000 Din.

Slovenski železniški uradniki v inozemstvu

Prisrčni sprejem na Češkem in v Nemčiji.

Berlin, 17. septembra.

Železniški uradniki iz Maribora so v sporazumu s češkimi stanovskimi društvi in državnimi oblastvi organizirali veliko študijsko potovanje po Srednji Evropi. Dozdaj so na potu že šest dni. Povsod jih sprejemajo z veliko slovesnostjo in ustrežljivostjo. Stanovska organizacija, državna in mestna oblastva tekmujejo, kako bi našim ljudem izkazovala kar največ pozornosti in časti. A tudi naše uradništvo čuti, da potuje tako rekoč kot nosilec in reprezentant jugoslovenskega in državnega ugleda. Vsakdo izmed njih vestno pazi, da z ničemer ne izziva zgledovanja v tujini.

Odkar so 12. t. m. nad Mariborom prešli mejo naše države, je njih pot eno samo veliko slavje. Po vseh večjih postajah skozi Avstrijo so jih po elitnem zastopstvu sprejemali in pozdravljali avstrijski tovariši. Avstrijci so se na vso moč potrudili, da tovarišem iz Jugoslavije kar najbolje ustrežejo in jim pot olajšajo in oslajšajo. Tovarištvo na železni cesti gre res čez vse ovire državnih meja in narodnostnih občutljivosti.

Naravnost slavnostna jim je postajala pot od prve češke obmejne postaje Horne dvorište, kjer jih je sredi noči čakalo zastopstvo »Jednote čeških železniških uslužbencev« in načelstvo narodne socialne stranke. V Podmoklih jih je sprejelo in presrčno pozdravilo že tudi zastopstvo »Spolka čeških železniških uradnikov« iz Prage. Od tu dalje so na vsaki postaji vihrale češke in naše zastave, od tu dalje sta se presrčnost in ljubeznjivost češke duše zlivala z ginjenostjo in s toplo hvaležnostjo slovenskih potnikov v en sam neprestan pozdrav, tako prisrčen in topel, da ga ni mogoče popisati.

V zlati, zares zlati Pragi, kjer so jih v slavnostni sprejemnici na Wilsonovi postaji pozdravili zastopniki železničarskih društev, občine, države, ČJ Lige, Sokola in vojske ter nepregledna množica praškega meščanstva na postaji in na cestah, so doživljali trenotke, ki jih nikoli ne bodo pozabili. Tri dni so ostali v Pragi in Plznu, ves čas so bili gostje širokega češkega srca — o, saj ni mogoče kratko povedati, kaj vse so videli, slišali in čutili.

Od 15. t. m. so že v Berlinu. Spotoma jih je mesto Draždane hotelo zadržati vsaj za nekaj ur, jih pogostiti in jim razkazati mesto, toda Berlinčani so preprečili zamudo, češ, da se preveč veselijo na sestanek z Jugosloveni in da si ne dajo vzeti nobene minute. Tako so Slovenci točno po programu dospeli 15. t. m. zvečer v nemško prestolnico, kjer so jim stanovske organizacije in država z našim poslanikom g. Ž. Balugdžićem in generalnim konzulom Lašičem priredili sprejem, kakršnega znajo res le velekulturni, zdravi in čudovito ljubeznjivi Nemci sedanje dobe. Iz Berlina se naši žel. uradniki to nedeljo odpeljejo v Lipsko in od tam v Monakovo. Naj jim bo pot v središče nemškega knjigotrštva in v mesto nemške umetnosti srečna!

JUTRI JE PREROZNO!
Samo danes se še predvaja velefilm sezije 27—28
Ljubimkanje
EVELYN HOLT, VIVIAN GIBSON
LOUIS LERCH, ROBERT SCHOLZ
Samo še danes ob: 4., pol 6., pol 8., 9
Kino «Ljubljanski dvor»
Telefon 2730

Brezposelnost rudarjev

Ministrstvo za socijalno politiko objavlja, da si je dalo predložiti poročila vseh podrejenih rudarskih oblasti v državi o pravem stanju rudarske brezposelnosti. Na podlagi teh poročil je to stanje naslednje:

1.) V rudnikih Bosne in Hercegovine so zaposleni večinoma rudarji z dežele, ki izvršujejo poleg rudarskih del tudi poljedelska. Povodom zadnjih velikih redukcij so bili odpuščeni vsi oni rudarji, ki izvršujejo poleg rudarskih del še druge posle. Profesijonalni rudarji niso bili reducirani. Njihovo število je malo.

2.) V rudarskih podjetjih Dalmacije ni bilo nobenih redukcij.

3.) Na področju zagrebške rudarske oblasti je približno 500 brezposelnih rudarjev. Vzrok brezposelnosti je slaba kakovost premoga, zlasti lignita. Izkopanega premoga ni mogoče prodati. Zato tudi delavcev ni mogoče izplačati. V teh rudnikih morajo iz istega razloga često ustavljati delo.

4.) Na področju ljubljanske rudarske oblasti zasebni rudniki niso reducirali delavcev. Brezposelnost rudarjev prihaja v poštev edino v naslednjih rudnikih: v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe, v Velenju, Št. Janžu in v svinčenem rudniku v Mežici. Brezposelnost se je v slovenskih rudnikih nadomestilo vsled gospodarske krize z znižanimi mezdnimi prejemki, tako da se med rudarskim delavstvom v Sloveniji navzlic zaposlenosti ne občuti velika beda.

V trboveljskih rudnikih je padlo število delavcev od 9734 na 6635. V Mežici je bilo odpuščenih 80 delavcev. Kot razlog temu stanju v slovenskih rudnikih se navaja padec izvoza, ki je dosegel 75 %.

Tako se glasi suhoparno poročilo ministrstva za socijalno politiko.

OBLAČILA tvrdke J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

Nove aretacije kradljivcev koles

Jože Čimžar pod ključem.

Ljubljana, 20. septembra

Policija je končno zagodla svojo pesem tudi kolesarskim tatovom, ki jih kar zapored vtika pod ključ. Po aretaciji Antona Remarja na Poljanski cesti je prišel v roke pravici predvčerajšnjim tudi drugi nevarni ptiček, 22letni Jože Čimžar, doma iz Orehovelj nad Kranjem. Ptiček se je vjel prav po svoji nerodnosti, ki pa obenem jasno kaže, kako drzni so bili in so še oni kolesarji, ki se nahajajo na prostem. Čimžar je prodajal skoro novo kolo na Krekovem trgu nekemu delavcu za smešno nizko ceno 570 Din. Kupčiji med Čimžarjem in kupcem je prisostvovalo več drugih delavcev. Nekdo izmed opazovalcev je stopil do stražnika, ki je patruljiral v bližini, in ga opozoril o tem kupčevanju. Ko je stražnik prišel blizu, je imel Čimžar denar že v rokah. Opazivši moža postave, jo je Čimžar jadrno pobral in se skušal rešiti z begom proti Poljanski cesti. Stražnik ga je nekajkrat pozval, naj se ustavi, čemer pa se begunec ni pokoril. Stražnik se je radi tega pognal za njim in ga končno vsega upehanega in neznansko prestrašenega tudi ujel. Prodano kolo je stražnik pozneje zaplenil.

Na kriminalni so ugotovili, da je Čimžar kolo ukradel ključavničarju Stanku Zdešarju in sicer prejšnjega dne iz veže Alojzijevišča na Poljanski cesti.

Čimžar je prišel šele pred nekaj meseci zopet ni hotel delati, marveč je kradel vseradi različnih tatvin. Na svobodi Čimžar zopet ni hotel delati, marveč je kradel vsevprek, kar mu je prišlo pod roke, najraje pa kolesa.

Čimžarja na policiji še vedno zaslišujejo. Je sicer dokaj trdovraten, vendar pa je že priznal, da je imel pri tatvinah koles izpred justične palače in iz veže OUZD tudi pomagače. Isto je priznal tudi že prej aretirani Remar. Na podlagi njunih izpovedi sta bila davi že tudi aretirana dva njuna pajdaša.

Prvič v Ljubljani!
Veselo! Zabavno! Napeto!
Ce žene preveč trošijo, koketirajo in se zabavajo
Ce može preveč obračajo cči in kupujejo cvetlice
se pričnejo
Muke ljubosumnosti
V glavni vlogi priljubljena srčkana prelepa
FLORENCE VIDOR
Predstave danes točno ob: 4., pol 6., pol 8 in 9.
ELITNI KINO MATICA

Kulturni pregled

Repertoar ljubljanske opere in drame med velesejmom

Sreda, 21.: «Grofica Marica». Opereta.
Četrtek, 22.: «Mnogo hrupa za nič». Komedija.
Petek, 23.: «Traviata».
Sobota, 24.: «Rajski vrt».
Nedelja, 25.: «Orlov». Opereta.

Začetek predstav točno ob osmih zvečer. Predprodaja vstopnic od petka dalje pri dnevni blagajni v operi.

Slovensko moderno slikarstvo v Pragi

Razstava slovenskega modernega slikarstva v Pragi, katero je priredil SVU «Mánes», je bila otvorjena v sredo, dne 7. septembra t. l. Predsedstvo «Mánesa» je priredilo v razstavnih prostorih mestnega Reprezentančnega doma intimno vernisažo, katere so se udeležili zastopnik čsl. ministrstva prosvete, jugoslovenski chargée d' affaires dr. V. Protić, več univerzitetnih profesorjev, med njimi dr. M. Murko, mnogi češki umetniki in praški Jugosloveni. Med številnimi zastopniki tiska je bil tudi znani publicist dr. Bohuš Vibyral iz Olomuca, iskren prijatelj Slovencev. Narodno galerijo, ki je kolekcijo, obsegajočo zadnjih petdeset let slovenskega slikarstva, sestavila, sta zastopala predsednik Ivan Zorman in tajnik dr. F. Mesesnel, slovenske umetnike pa mojster Rihard Jakopič. Protektorja razstave sta dr. Milan Hodža, prosvetni minister v Pragi, in dr. N. Perić, prosvetni minister v Beogradu; častno predsedstvo tvorita poslanika v Pragi in Beogradu ter vrsta samoupravnih in kulturnih predstavnikov Čehov in Slovencev. Razstavni katalog obsega poleg uvoda o slovenskem modernem slikarstvu iz peresa F. Mesesnela, seznam razstavljenih del in 16 reprodukcij. Razstava, ki je vzorno aranžirana po dispoziciji Ivana Zormana, obsega v štirih dvoranah slikarski razvoj od Šubicev do danes, v peti dvorani pa izbrana grafična dela. Vtis, ki ga je napravila na stalno publiko praških vernisaž, je bil presenetljivo dober in gre SVU «Mánesu» zahvala, da je predstavil češkoslovaški javnosti tako izbrano celoto novejšega slovenskega slikarstva.

SVU «Mánes» je priredil po otvoritvi razstave večerjo na čast slovenskim gostom; intimna dvorana v Obecnem domu se je napolnila s cvetom čeških umetnikov, ki so tekom prireditve pokazali velike simpatije, katere goje do naše države in posebej za slovensko umetnost. Gostom je napil predsednik «Mánesa», arh. O. Novotny, kateremu se je zahvalil gosp. Zorman; sledil je kratek in zelo topel govor dr. V. V. Štecha ter nekaj glasbenih točk. Vezi, ki so pokazale ob priliki praške prireditve svojo trdnost, so naši kulturi v čast in bodo gotovo uvedle pogostejšo kulturno izmenjavo med obema narodoma.

Bernauer - Oesterreicher: «Rajski vrt». Ljubljanska drama je snoči otvorila svojo letošnjo predsezono z dokaj efektnim in spretno sestavljenim, toda literarno brezpomembnim delcem dveh nemških komediografov, Bernauerja in Oesterreicherja, «Rajskim vrtom». Komedija je tipična oderska koncesija sodobni publiki, ki ne vpraša za ceno in resnost gledališča, ampak ji zadostuje zabavna produkcija. Predstava je bila precej hrupna in je zabavala občinstvo zlasti z učinkovito sklepno poanto. Za tako napol operetno robo je škoda ansambla z igralci, kakor sta n. pr. gg. Peček in Cesar. Obisk predstave je bil srednji, aplavz primeren razpoloženju gledalcev. l.

Okrepitev mariborske drame. Vodstvo mariborskega gledališča je angažiralo za gledališko sezono 1927/28 poleg režiserja Rada Pregarca tudi komika Jos. Daneša in karakternega igralca Vladimirja Skrbinška.

Skladatelj R. Hindemith je pozvan na badenski konservatorij v Karlsruhe. Vlada mu je podelila naslov profesorja. Glasbenik je bil doslej angažiran v dunajski Državni operi.

To je pravi zamotek
Aspirin
tableta Bayer
Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko!

Domače vesti

* **Vpokojitev na lastno prošnjo.** Konjeniški podpolkovnik g. Emil Zajc v Smederevski Palanki je na svojo lastno prošnjo vpokojen in obenem preveden v rezervo.

* **Iz nemškega konzulata v Zagrebu** nam poročajo: Nemški konzul, g. Seiler, se je vrnil s svojega dopusta in je zopet prevzel službene agende nemškega konzulata v Zagrebu.

* **Dvamilijonsko posojilo za »Stan in dom«.** Iz Beograda poročajo: Ministrstvo za socijalno politiko je na intervencijo predsednika stavbne zadruge »Stan in dom« v Ljubljani, g. Antona Kristana, dovolilo tej zadrugi preko mestne občine ljubljanske iz fonda za borze dela 2 milijona dinarjev posojila. Posojilo bo služilo za nadaljevanje stanovanjske akcije. Obrestna mera znaša 4%. Posojilo se mora vrniti v 25 letih.

* **Spisek pošta, telegrafa i telefona,** o katerem smo poročali 17. t. m., je, kakor nam pišejo iz ministrstva za pošto in brzojav, sestavil slovenski uradnik g. Adolf Pipan. On je tudi narisal nove poštne karte, ki v kratkem izidejo.

* **Žensko gibanje.** Dne 17. in 18. t. m. je bila skupščina »Aljanse (zveze) ženskih pokretov« v Beogradu. Udeležile so se je zastopnice 13 feminističnih društev naše države. Pod predsedstvom Slovenke, gdč. Alojzije Štebijeve se je razpravljalo predvsem o metodi dela, ki naj pospeši uresničenje stremljenj ženskega gibanja v naši državi. Kot prvo skupno akcijo v to svrho je smatrati organiziranje manifestacijskih shodov za volilno pravico v vseh večjih krajih države ob pričetku zasedanja Narodne skupščine. Kdaj in kje se bo v Ljubljani vršil tak shod, bomo še poročali.

* **Poroka.** Poročil se je g. Slavko Strel, tigovec in posestnik v Mokronogu, z gdč. Bogomiro Vencajzovo, hčerko našega odličnega somišljenika g. Eda Vencajza, višjega davčnega upravitelja v Mokronogu. Mnogo sreče!

* **»Ženski svet za mesec september 1927** je izšel in prinaša sledečo vsebino: Marija Omeljčenkova: Eliška Krasnohorska; Jela Spiridonović - Savić: Moja ljubav; Lea Fatur-jeva: Junakinja zvestobe; Vida Jerajeva: Mladi umetniki; Anica: Življenje; Cerkvenik: Esfira; Fr. Govékar: Rezika Thalerjeva; Batagelj: Nočna pesem; Vida Jerajeva: Slavospev mojemu Pegazu; Marica Bartolova: Ženstvo in alkohol; Pavla Hočevarjeva: Večno izpraševanje; Izvestje »Ženski svet« izhaja vsak mesec. Za Jugoslavijo stane s krojno prilogo vred 64 Din letno, poluletno 32 Din. Uprava lista je v Ljubljani, Karlovška cesta 20.

* **Razstava kemijsko - farmacevtske industrije.** Ob priliki letošnjega jugoslovenskega zdravniškega kongresa, ki se bo vršil od 24. do 27. septembra t. l. v Rogaški Slatini, izlože vse pomembnejše tvrdke tu- in inozemstva svoje izdelke. Na to razstavo, ki je prva te vrste v Sloveniji, se opozarjajo tudi gg. lekarnarji, farmacevti, drogisti, kemičarji in sploh vsi, ki se zanimajo za razvoj kemijsko - farmacevtske industrije. Njen razvoj bodo tolmačila tudi filmska predavanja.

* **Mladinski dan na pokrajinski razstavi** bo v petek, kakor smo že poročali, vendar sprevod z godbo po mestu odpade. Šole naj pridejo vsaka zase kar naravnost na velesejem.

* **Naš velesejem in Juniper.** Jesen in zima se bližata, z njima revma, trganje, zbadanje, prehlad, zobobol in razne sezijske bolezni. Zato je umevno, da Junipera ni bilo na poletnem velesejmu, temveč je svoj obisk preložil na jesenski velesejem. Kaj je Juniper? Najboljši lečnik vseh navedenih in še drugih sličnih bolezni. Koliko ljudi uporablja to francosko žganje že več let z uspehom! Mnogo hiš nikakor ne mara biti brez tega, res uspešnega leka. Steklenica, ki stane samo 10 Din, mora biti vedno na razpolago, da pomaga v potrebi. Juniper vsebuje tudi brinjev ekstrakt, zato je pri revmatizmu takojšnje bolečine olajševalno sredstvo, ako se redno oribliješ s tem žganjem. Če boli zob ali imaš trganje, oribliji se z Juniperom in takoj ti bo odleglo. Če ti izpadajo lasje ali imaš prhut na glavi, si oribliješ dvakrat na teden glavo in prhut bo izginil. Juniper vsebuje tudi eterična olja in rektificirani alkohol, zato je izborno desinfekcijsko sredstvo ust, grla, zob, ran itd. To izborno zdravilo bi res moralo biti v vsakem gospodinjstvu, oziroma v vsaki domači lekarni. Interesenti dobe vse potrebne informacije na velesejmu v paviljonu »H«, koja 442, ali pa pri agenturi »Juniper«, Vitomir Dolinšek, Celje, Gosposka ulica 26. 1388

* **O požaru Na kopiših v Kamniški Bistrici** nam sporoča SPD: Dne 8. t. m. zvečer ob 11. je zapazil gozdar Janez Špin, da mu gorita hlev in shramba za krmo. S svojo ženo je takoj hitel reševat živino, a bilo je prepozno, ker je bila radi dima že zadušena. Mož, ki ga vsak pozna, da je poštenjak od nog do glave, je na ta način prišel ob vse premoženje. Zgoreli sta mu dve kravi in pet prašičev. Kar je prihranil v dolgih letih svoje težke in naporne gozdarske službe, mu je sila ognja uničila v eni noči. Ker je nesreča velika — škoda znaša okoli 15.000 Din, in ni bil zavarovan za živino — je pomoč nujno potrebna. Zato v prvi vrsti apeliramo na mestno kamniško korporacijo, kateri omenjeni služi pošteno in vestno že dolgo vrsto let, da mu denarno priskoči na pomoč. Enako najemniki lova, ki imajo v Špinu zvesto moč, ker odločno preganja divje lovce, ki so najbrže iz jeze zažgali. Špina naj se končno tudi spomnijo vsi tisti turisti in izletniki, ki so se radi ustavili na njegovem domu in bili deležni njegovega gostoljubja. Prispevke pošiljajte SPD v Ljubljani ali podružnici v Kamniku ali pa župnemu uradu v Stranjah, pošta Kamnik.

* **O letalski nesreči na predarlskem ledeniku** je izdalo poveljstvo letalstva v Petrovaradinu z odobritvijo vojnega ministrstva službeno komunikе, v katerem zavrača očitke, da se ni vse storilo za najdbo obeh ponesrečnih letalcev, Živorada ePtrovića in Dragoljuba Pajevića. Ugotavlja, da se je treba zahvaliti sreči in spretnosti pilotov, da ni na Aribergu propadla celotna eskadrila; obeh ponesrečencev pa ni bilo možno najti, ker se razbito letalo niti z male daljave ni dalo videti, a ponesrečenca nista mogla dajati nikakih signalov. Številni so ponesrečenci v Alpah, katerih trupla se vobče ne dajo najti.

* **Pokolj radi politike.** V nedeljo zvečer je v okolici Subotice prišlo do velikega pretepa med vladnimi radikali in pašićevci. Udeleženih je bilo kakih 50 seljakov. Do smrti so bili pretepeni in oklani Stjepan Vojnić, Mihajlo Reščik in Josip Sabo, štirje pa so težko ranjeni. Orožniki so doslej aretirali okrog 30 seljakov, ki so sodelovali pri medsebojnem pokolju.

* **Bombe in požari v Gjevgjeliji.** V petek ob 19. zvečer je eksplodiral peklenski stroj v hotelu Novi Beograd v Gjevgjeliji. V kavarni se je tedaj nahajal novoizbrani demokratski poslanec Ignjati Štefanović, bivši bolgarski vojvoda. Istočasno je izbruhnil požar v hotelu Solun in Prestolonaslednik. Ranjena sta bila tudi major Jančić in prof. Dedin. Trdi se, da je bil eden vpepeljenih hotelov zavarovan za visoko vsoto in je lastnik sam zanetil požar. Peklenski stroj so opazili tik pred eksplozijo in je precej gostov še pravočasno zbežalo na prosto. Atentat je bil baje namenjen Štefanoviću, drugi trde, da strežejo po življenju bolgarskemu komitu vojvodi Aljaševu. Doslej je bilo aretiranih 15 osumljencev, med njimi tudi lekarnar Anastašović, ki je kandidiral pri minulih volitvah.

* **Silno neurje v Sremu.** Predvčerajšnjem je razsajalo v vsem Sremu veliko neurje. Skoraj povsod je padala debela toča, ki je povzročila obilo škode.

* **Zahvala.** Podpisana se najprisrčneje zahvaljujem vsem blagim dobrotnikom, ki so prispevali z velikodušnimi darovi za nagrobni spomenik mojega dobrega strica veleč. gosp. Jakoba Aljaža, župnika in duhovnega svétnika na Dovjem. Ta zahvala veljaj sploh vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin pokojnega gospoda. — **Micka Žagar.**

* **Slovenski brivski salon v Zagrebu.** Velik, moderen brivski salon »Union« za moške in dame je otvoril v Zagrebu na Ilici št. 104, znani slovenski brivec g. Franjo Koštomaj, preje v Celju. Ker je podjetje narodno in ima vedno na razpolago »Jutro«, se »Union« vsem Slovencem toplo priporoča. 16b

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* **Pri ishiasu** se na kupico prirodne grenčice »Franz-Josef« zaužite zjutraj na tešče pojavi brez težkoč obilno izpraznjenje črevesa, čemur se rad pridruži dobrodejen občutek olajšanja. Zdravniški strokovni časopisi omenjajo, da voda »Franz-Josef« zanesljivo in prijetno učinkuje proti pritisku krvi na jetra in debelo črevo ter hemeroidih in prostatalnih bolečinah. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Velika pomoč za vsakogar,** ki mora računati, je univerzalni računski stroj »Triumfator«. Razkazovanje brezplačno in brezobvezno. Generalno zastopstvo Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. telefon 100. Na pokrajinski razstavi v Ljubljani, paviljon »E«. 1410

Iz Ljubljane

u— **Novinarji!** Danes popoldne ob 17. se vrši članski sestanek v damski sobi kavarne »Emona« radi razgovora o glavni skupščini. Prosim zanesljive udeležbe vseh! — **Tajnik.**

u— **Popis interesentov agrarne reforme.** Mestni magistrat ljubljanski je pozval potom uradnega razglasa interesente, ki žele dobiti zemljo na veleposestvu knezoškofije, da se najpozneje do dne 29. sept. 1927 zglase pri mestnem magistratu ljubljanskem. Tozadevni razglas je nabit na magistratni deski.

u— **Narodne noše.** Prejeli smo: Kakor vedno, je tudi pri nedeljski reviji narodnih noš nastopilo mnogo udeleženk v ne baš pravilni obleki. Nedostatki so sedaj povsem neopravičljivi, ko imamo vendar prof. Sičeve zbirke in zadevne opise na razpolago. Vsaka žena ali dekle, ki hoče nastopiti v narodni noši, naj si prej prečita najnovejšo — sedaj izišlo Sičevo knjigo »Slovenske narodne noše« in premotriva naj njegove podrobne opise o zlatih avbah, ki jih priobčuje »Ženski svet«. Opisom so pridejane tudi kolorirane slike in potrebne risbe, ki omogočajo, da si more vsaka svojo obleko z malimi stroški popraviti, da bo vsa oprema pravilna od nog do glave. — Tudi naša sobotna priloga bo objavvila opise naših noš iz leta 1800 in sliko, kakšni so bili tedaj gorenjski fantje.

u— **Evangeljska cerkvena občina.** V četrtek dne 22. t. m. ob 8. zvečer v cerkvi predavanje g. župnika Rumlanda. — V nedeljo dne 25. t. m. ob 10. dopoldne služba božja. Na prižnici g. pastor Ziegeler iz Wolfenbüttla. 1405

u— **Tekmovanje najlepše dečje glavice in najlepše kite** bo jutri ob pol 9. zvečer v Dolničarjevem paviljonu na velesejmu. Ocenjevalci bodo gg. Navinšek, Vavpotič in nekateri drugi, ki se bodo v to svrho povabili iz publike. Ljubljanske dame naj se tej šali nikar ne odrečejo, temveč naj pridejo polnoštevilno na oceno. Obe prvakinji bosta dobili lepi darili.

u— **Naprednim abiturijentom!** Vse informacije glede vpisa in študija na ljubljanski univerzi, kakor tudi glede kolegija in menze, daje Jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadran« v Ljubljani, Tomanova ulica 3, dnevno od 11. do 13.

u— **Društvo »Treznost«** pričenja s svojimi sestanki v Ljubljani 21. t. m. ob 18.30 na moškem učiteljišču v glasbeni dvorani. Dnevni red prvega sestanka je: 1. Pogovor o Mrkunovem »Dinamitu in antidinamitu«. 2. Pogovor o delu v tekočem poslovnem letu. 3. Eventualia. — Bratje in sestre, vsi »vkup« in pripeljite še mnogo prijateljev in prijateljic našega pokreta s seboj, zakaj resnobni so dnovi!

u— **Nar. žel. glasbeno društvo »Sloga«** opozarja cenj. javnost radi obilnih vprašanj, da nima ničesar skupnega z nameravano prireditvijo tombole neke železničarske godbe, za katero se v teh dnevih prodajajo tablice. — **Odbor.**

u— **Drobna policijska kronika.** Torkova policijska kronika beleži več pretepov, ki so jih aranžirali okajenci na ulici in po raznih gostilnah v različnih delih mesta. Nadalje so bili prijavljeni še naslednji dogodki: 1 tatvina gotovine v znesku 2750 Din, 1 prestopek trpinčenja živali, 1 nezgoda, 1 telesna poškodba, 1 pogrešana oseba ter 9 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretovan je bil neki Ivan Urevec radi tatvine kolesa in prepovedanega povratka, neki Janez Š. radi tatvine odeje ter neka Mila radi izvrševanja tajne prostitucije

u— **Seznam najdenih predmetov.** Razni ljudje so vročili policijski direkciji tekom zadnjih dveh tednov naslednje najdene predmete, ki jih dobijo lastniki zopet vrnjene pri policiji: 1 samokres, več bankovcev od 10 do 100 Din, 1 ponošen dežni plašč, 1 temnosiv plašč, v katerem se je nahajal tudi daljnogled, več cigaretnih doz, nekaj zlatih prstanov, več denarnic z malimi svotami gotovine, načrt male hišice, 1 piščanec, 1 otročji klobuček ter 1 gumijast kolesni plašč. V hotelih je bilo pozabljene več različne obleke, dežnikov, nahrbtnikov, sprehajalnih palic, denarnic in klobukov.

u— **Bitka med fanti.** Fantje na deželi si še vedno radi skočijo v lase radi deklet. To viteštvo pa tudi v mestu še ni prenehalo. Na Selu so domači fantje ustavili predsinočnjem drugo skupino fantov in jih nahrulili, česa iščejo pri njihovih »puncah«. V tistem hipu so jih jeli že tudi obdelovati s kamni. Prišlo je do pravcate bitke, v kateri pa je bil ranjen samo eden izmed napadalcev in sicer livar Ivan Delavec. V glavo mu je priletel velik kamen in ga teško ranil za ušesom. Ko je priklicani stražnik prihitel na lice mesta, so se fantje iz obeh taborov razpršili na vse strani, ranjenca so pa pustili na bojnem polju in ga je moral stražnik odpeljati v bolnico.

u— **Nesreča delavca.** Delavec pri tvrdki Battelino, Miha Zabret, je že več tednov prenočeval na mrvi v podstrešju Perkovega gospodarskega poslopja v Sv. Jerneja ulici. V ponedeljek zjutraj je, kakor po navadi, vstal okrog 5.30 in lezel po lestvi na tla. Nesreča pa je hotela, da je nenadoma omahnil z lestve in padel skoro tri metre visoko na zemljo. Pri padcu je Zabret dobil hude poškodbe na levi nogi in životu ter so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

u— **Pogrešan trgovski potnik.** Pri posestnici Terezi Horvatovi v Zgornji Šiški št 53 se je pred časom naselil kot podnajemnik 57letni trgovski potnik Josip Temel, pristojen v Pischdorf v lipniškem okraju v Avstriji. Dne 28. avgusta je Temel zapustil svoje stanovanje ter se odtlej ni več povrnil. Pustil je pri Horvatovi vso svojo obleko in ostalo lastnino. Njegovo izginotje je precej misterijozno in upravičuje domnevo, da se mu je pripetila kaka nesreča.

u— **Vlom v barako.** Ko je prišla prodajalka živil Kati Hafner, stanujoča v Florijanski ulici 17, v soboto zjutraj do svoje barake na Bleiweisovi cesti, je zapazila, da je ponoči vdrl v njo nepovabljen gost. Zadevo je prijavila stražniku, ki je ugotovil, da je vlomilec utrl okno in se tako splazil v notranjost barake. Pokradel je več različnih jestvin, čokolade, piškotov ter sadja, obenem pa si je vtaknil v žep tudi okrog 50 Din gotovine. Drznemu vlomilcu je policija menda že na sledu.

u— **Tatinski drobiž.** Zidarskemu delavcu Mehmedu Sabanoviću je neznan uzmovič odnesel iz barake ob dolenjskem kolodvoru, kjer se nahaja skupni stanovanjski prostor delavcev, uslužbenih pri gradbenemu podjetju inž. Tavčarja, 300 Din vredno sukneno, rdečo odejo. — Potom ponarejenega poverila si je prilastil v nedeljo zidarski delavec Rasin Salkič obleko svojega sodelavca Ahmeda Basiča v vrednosti 420 Din. Z goljufivim potom pridobljeno obleko je slepar neznano kam izginil. — V gostilni Zadružni dom na Glincah si je ob priliki vinske trgatve v nedeljo prilastil delavec Peter H. 140 Din vreden klobuk. Tatvino pa so opazile neke ženske, ki so opozorile na to lastnika zidarja Stanka Tometa. Poklicani stražnik je Petra takoj na licu mesta preiskal in res našel klobuk, ki ga je imel Peter spravljenega pod suknjičem. Tat se bo moral seveda zagovarjati pred sodiščem. — Posestnik Karol Štarin, stanujoč Za gradom št. 1, je prijavil, da mu je v nedeljo popoldne neznan tat ukradel z domačega vrta 120 Din vredno ovco.

u— **Pouk jezikov francoščine, angleščine, italijanščine, nemščine, srbohrvaščine** v skupinah in za posameznike po Berlitzovi metodi. Vpisovanje in informacije od 6. do 7. zvečer, Beethovnova ulica 7, pritličje. — **J. S. Jeras.** 1401

u— **Paviljon Dolničar na velesejmu.** Vsak večer od 18. do 24. prvovrsten koncert. 176

u— **Malinovec, pristni** dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

Velika izbira
volnenih jopic, najnovejših bluz, perila kravat, itd. priporoča tvrdka
Ig. Žargi - Pri nizki ceni
Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Iz Maribora

a— **Kanalizacija Vinarske ulice in vinarske šole.** Mestna občina pravkar izvaja kanalizacijo v novem vilskem delu mesta. Tik zraven teh ulic pelje Vinarska ulica, katere nisp mislili kanalizirati, ker je na desno stran že okoliška krčevinska občina. Ker pa je tam zavod srednje vinarske šole, ki je sedaj last mariborske oblasti, je naročil oblastni odbor na svoje stroške tudi kanalizacijo Vinarske ulice, tako da dobe zlasti tudi poslopja vinarske šole kanalizacijo, kar je bilo zelo potrebno.

Protestni shod
zaradi redukcije mariborske gimnazije.

Sklicujemo za sredo dne 21. t. m. ob 20. v dvorani Narodnega doma protestni zbor proti okrnitvi mariborske gimnazije. Na zboru bo poročal narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko. Mariborčani, ne pustite si uničiti svojega staroslavnega kulturnega zavoda! Vsi na zbor! — **Oblastni odbor SDS.**

a— **Strah pred socijalistično demokratsko volilno zvezo.** Na magistratu se dan na dan maje županski stolček. Z ozirom na jesenske vetrove ni to nič čudnega. Bolj čudno je strašilo, ki noč in dan preganja klerikalce pred fatomorgano socijalistično - demokratske kolaboracije za občinske volitve. Na vseh oglih mestnih ulic in trgov jih preganja ta strah, ki je od dne do dne večji. Zaenkrat se tolažijo klerikalni voditelji s protistrupom. Sikajo, kakor pobalini za plotom: »Glejte socijalisti, ubogi delavci, kako vas hočejo voditelji vpreči v kapitalistični voz demokratov!« Toda delavci so že pametni in so igro izpregledali. Oni ne marajo te zveze. Potem pomežiknejo čestiti voditelji zopet na desno stran in pokoketirajo demokratskim pristašem, češ, tudi pravi demokrati ne marajo zveze z rdečkarji. In tako je na vse strani prav. Do volitev se bodo že še dali nahujskati socijalisti proti demokratom in demokrati proti internacijonali, da bo lahko zopet zasedel mariborski županski stolček veljak SLS. Videti pa je, da tudi ta tolažba ne bo dosti zalegla in mariborski klerikalci se bodo vrezali s temi tolažili in prorokovanji, kakor so se s svojimi tožbami proti socijalistom. Nič ne pomaga, v Mariboru je klerikalcem odklenkalo.

a— **Gradnja žične železnice.** Pred meseci smo že poročali, da namerava zgraditi sladkogorska tovarna lepenke svojo žično železnico za prevažanje svojih pridelkov iz Sladkega vrha ob Muri na postajo v Št. Ilju v Slov. goricah. Doslej je namreč morala tovarna prevažati svoje blago po brodu čez Muro in od tam po železnici preko Špilja nazaj v Št. Ilj, ker nima nobene ceste na Št. Ilj. Med tem so sicer pričeli zopet popravljati državno cesto od Št. Ilja na Veliko, ki se je začela graditi že pred štirimi leti, pa se je ob priliki lanskih poplav na več krajih zopet porušila. Tovarna pa je preračunala, da bi jo tudi prevažanje blaga na tej cesti stalo več, kakor če si zgradi lastno žično železnico. Sedaj so že postavili nosilce za žico in tudi potrebno postavo v Št. Ilju so že znatno razširili. Podjetje samo je sedaj popolnoma v nemških rokah, kar se vidi tudi pri gradnji, česar ob državni meji ne moremo ravno pozdravljati. Železnica sama pa pomeni vsekakor napredek za te od prometa odrezane kraje.

Iz Celja

e— **Plenarna seja celjskega občinskega sveta.** V petek, dne 23. t. m., ob 6. uri zvečer se vrši redna plenarna seja celjskega občinskega sveta. Na dnevnem redu so volitve v nekatere odbore in svete ter, poročila iz raznih odsekov.

e— **Iz srednješolske službe.** Na državni realni gimnaziji v Celju je s pričetkom šolskega leta 1927-28 nameščena kot profesorica ga. Mara Milenković - Gašpar iz Karlovca.

e— **Sestanek članov krajevne organizacije SDS za mesto Celje** se vrši danes zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Začetek razprav ob pol 21. Članstvo naj se tega sestanka udeleži polnoštevilno.

e— **Volitve v okoliški občini.** Kakor se čuje, bodo v kratkem razpisane občinske volitve v okoliški občini. Vse stranke se že prav pridno pripravljajo in sestavljajo kandidatne liste. Letos je leto volitev in ljudje so jih že prav siti. Tudi po ostalih občinah se bodo v kratkem vršile volitve, ki bodo za nadaljnja tri leta odločile gospodarstvo v občinah. Upamo, da bodo naprednjaki uvideli vsepovsod, da je potrebna združitev vseh sil, ako hočejo zajeziti klerikalno ošabnost. Že zadnje volitve v Narodno skupščino so pokazale, da živi klerikalizem in se razširja edino le na račun razdvojenosti naprednjakov.

e— **Neumestno nadlegovanje občinstva.** Pobiranje milodarov za razne dobrodelne namene je postalo v Celju in gotovo tudi po drugih večjih krajih Slovenije že prava nadloga. Neglede na to, da je občinstvo že itak silno obremenjeno z narodnim in karitativnim davkom, ki je potreben za razna lokalna društva in ustanove, prihajajo ljudje s prošnjami od vseh strani naše države, so pa pri svojem poslu še silno arogantni, če se jim da kaka malenkost.

e— **Vozite počasi!** Celjske ulice so ob jutranjih in opoldanskih urah, ko prihaja šolska mladina v šolo in odhaja iz šole, najbolj živahne. Že opetovano smo opozarjali kolesarje in avtomobiliste, da vozijo ob tem času počasneje in ne dirkajo ravno po najbolj prometnih ulicah kakor za stavo. Predvčerajšnjim je neki pekovski vajenec povozil šoloobvezno deklico. K sreči se ji ni drugega zgodilo, kakor da se je močno prestrašila.

e— **Iskala je boljšo oskrbo.** V soboto 17. t. m. popoldne je skočila 64letna Frančiška Gajšek z Glavnega trga pred poslopjem celjskega srezkega poglavarstva pred konja, ki je bil vpležen v lahek voz. Starka se je nekoliko ranila na ojnici. Domneva se, da je Gajškova nalašč skočila pred konja, da bi se ranila in prišla v bolnico, kjer so jo že dvakrat odklonili, češ da spada v hiralnico.

Najnovejša moda Poudre Mon Parfum Bour jois Paris.

Iz Tržiča

č— *Skupščinske volitve* so prinesle v naše sicer jako mirno mesto precej razburjenja, razpravljanja in govorjenja. V celem je bilo pet političnih shodov in ena konferenca, ki jo je sklicalo tržiško delavstvo za združitev slovenskega delavstva. Z uspehom je bil kronan edino shod g. dr. Žerjava, ki je s svojo mirno in nadvse dostojno besedo pridobil med volilci simpatije in zato je dobila tudi njegova lista tako krasno število glasov. Vsi volilci, ki so slišali demagogije polni govor dr. Korošca, pa so se zgražali nad njegovo drznostjo, s katero si upa obdelavati svoje politične somišljenike, katerih je z vsakim dnem manj. Kot načelnik največje slovenske stranke je govoril pač pod vsako kritiko. Volilcem je pripovedoval stvari, ki bi nikdar ne smele preko ust človeka, ki hoče biti prvi voditelj svojega naroda. Svojega protikandidata naganjati s »pogoreto«, izvajati demokrat iz glagolov «dajmo krast» in druge take nadvse brihtne reči, si lahko dovoli kakšen Arha iz Križev, politični voditelj pa ne. Volilci so imeli vtis, da je gospod dr. Korošec izgubil vso svojo razsodnost. Zato ni čuda, da so ljudje shod zapuščali nezadovoljni. Tržiču pa so prinesle skupščinske volitve to posebnost, s katero se ne more ponašati tako kmalu kak kraj, namreč: v Tržiču imamo od teh volitev dalje kar dva poslanca za oblastno skupščino. Ker je namreč dr. Kramer izvoljen v Narodno skupščino kot narodni poslanec Ljubljane, pride na njegovo mesto v oblastno skupščino naš priljubljeni župan g. Ivan Lončar. Tržič mu iskreno čestita in pričakuje od njega lepe uspehe.

č— *Tovarna »Runo«* si gradi svojo turbino zadaj za trgom, kjer je bila že odobrena pred vojno prejšnjemu lastniku gospodu Francu Devu, ki je svojo usnjarno prodal omenjeni usnjarski zadrugi, ki se prav lepo razvija.

č— *Šole* so pričele s poukom pretekli teden. Meščanska šola ima letos sedem razredov in štiri nove učitelje, vse absolvente višje pedagoške šole v Beogradu, odnosno v Zagrebu. Gdč. Terezija Doklerjeva ima vrhu tega še profesorski izpit na pariški Sorbonni kot učiteljica francoščine, ki jo poučuje kot prosti predmet tudi na meščanski šoli. Tu se nudi Tržičanom redka prilika, da se uče francoskega jezika. Morda bi bilo mogoče osnovati za zimske večere francoski krožek, kar bo gospodična gotovo rada prevzela. Osnovni šoli primanjkuje prostora, zato se vrši pouk za otroke in starše precej nerodno. Po dva razreda imata isto sobo, ki jo vporabljata menjaje en teden dopoldne, drugi teden popoldne. Pri tem trpe starši in otroci, ki morajo kosilo zavživati ali na pol kuhano, ali pa postano. Na osnovni šoli sta letos dve novi moški učni moči, kar pozdravljamo. Več let je namreč imela tržiška deška šola samo ženske učne moči, ki pri najboljši volji niso kos svoji težki nalogi, ki jo stavljajo na nje otroci industrijskih središč, kakršno je tudi Tržič. Prihodnji teden začne obrtno nadaljevalna šola in pa prvi razred gremijalne šole, ki se ustanovi z letošnjim letom. Tako je stopil Tržič zopet za korak dalje v svojem šolskem razvoju, ki je stalen in lep. Gremijalna šola bo nastanjena v meščanski šoli pod vodstvom ravnatelja g. Lajovica. Želimo ji mnogo uspehov!

č— *Stavba Planinskega doma na Kovcah* je pod streho in se sedaj opremlja notranjost. V začetku oktobra bo tiha otvoritev, h kateri bodo vsi zadružniki posebej povabljeni. Za stavbo si je stekla zadruga sama s svojim agilnim predsednikom največje zasluge za povzdigo tujskega in turistovskega prometa na naših lepih planinah. Vsako nedeljo obišče Kovce mnogo turistov-zadružnikov, ki uživajo ob pogle-

Gostilničarji in občinstvo!

Ker nakupujejo nekateri potom časopisnih oglasov sifonske glavice, svarimo ob tej priliki občinstvo pred prodajo teh glavic kakor sploh sifonskih steklenic in steklenic od pokalic. Prosimo občinstvo naj blagohotno uvažuje velike izgube, ki jih trpe sodovičarji vsled malomarnosti odjemalcev ki ne vračajo praznih steklenic ter jih uničujejo ali celo prodajajo.

Ker je tako postopanje kaznivo se bo v znanih slučajih proti prodajalcem steklenic iz glavic postopalo sodnijsko.

du na novi dom, ki jim bo toplo in prijetno zatočišče poleti in pozimi. V kolikor imamo vpogleda v članstvo zadruge, moramo pohvalno omeniti, da vedo prebivalci bele Ljubljane ceniti pomen takih podjetij in se rade volje odzivajo vabilu in pristopajo kot deležniki k zadrugi. Nabiranje deležnikov je menda pri celi stvari najneprijetnejši posel, ki ga z največjo vnemo in prav dobrim uspehom vršita gg. Jelenc, predsednik zadruge in Lajovic, njen nadzornik. Dom pa bo ponos cele Slovenije in države, ker bo to največja stavba v višini 1500 m nad morjem, ki bo leto in dan oskrbovana. Zato je nujno potrebno, da pristopi k zadrugi vsakdo, ki čuti v sebi trohico smisla za povzdigo tujskega prometa in propagando naših prirodnih krasot.

Iz Kranja

r— *Kranjska skupina narodnih noš v Ljubljani.* Na nedeljski reviji narodnih noš iz Slovenije na ljubljanskem velesejmu je vzbudila pestra in številna skupina gorenjskih narodnih noš iz Kranja in okoliških vasi Primskovo, Gorenja vas in Stražišče največjo pozornost. Nad 50 oseb broječa skupina je štela 23 parov fantov in deklet pod vodstvom starejšine dr. Šemrova. Pri obhodih skozi mesto in na sejemskem prostoru s svojim harmonikarjem so vzbujali prisrčno pozdravljanje od strani ljubljanskega občinstva. Kranjski pari so ob zaključku nastopili na plesišču s kmečkim valčkom, ki je žel splošno priznanje. Kranjski skupini in njenim aranžerjem gre posebna hvala in priznanje.

r— *Prešernova koča na Stolu* ostane odprta do 10. oktobra. Druga postojanka kranjske podružnice SPD Valvazorjeva koča pa ostane odprta in oskrbovana celo leto.

r— *Sreča v nesreči.* Neki petnajstletni vajenec se je igral predvčerajšnjim popoldne v tkalnici tukajšnjih tvornic Jugočeške okrog transformatorja. Nenadoma se je z iglo dotaknil transformatorja, ki ima napetost 380 voltov. Učinek je bil popolen. Pogorele so vse v objektu se nahajajoče zavarovalke in drugi električni spoji. Na vse začudenje pa se fantu ni pripetilo ničesar. Radi popravila je počival v tem objektu obrat dve uri.

r— *Krasni dobitki nedeljske tombole.* Pravo senzacijo tvori moderna spalnica v izložbi «Mestne hiše», ki je določena kot glavni dobitek na tomboli domačega Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, katera bo v nedeljo 25. t. m. Poleg spalnice ima društvo še naslednja glavna darila: novo moško kolo, kompletna kuhinjska oprava, moderna kredenca, 2 vreči moke, tri zaboje mila, dva krupona usnja ter nad 200 izredno lepih in praktičnih dobitkov.

Iz Litije

i— *Litijski šahovski klub.* Odbor litijskega šahovskega kluba sklicuje za petek zvečer ob 20. sestanek vseh igralcev in prijateljev šaha v običajnih igralnih prostorih «pri Urški». Istotam se bodo sprejemali igralci, ki žele na novo vstopiti. Poleg poročil starega upravnega odbora je volitev, oz. spopolnitev izpraznjenih odborniških mest. Ker je na razgovoru tudi podrobni načrt za zimsko sezono (klubov turnir, simultanka z gostom tujega kluba, predvsem pa proslava klubovega jubileja) pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

i— *Vandalizem.* Uradništvo tuk. železniške postaje je lično uredilo na peronu cvetlične grede, ki so pravi kras našega kolodvora. Potujoče občinstvo je dosedaj spoštovalo tujo lastnino, in ni trgalo cvetlic. V nedeljo pa so potniki nočnega vlaka (v smeri proti Zidanemu mostu) navalili v gručah na olepševalne nasade in kar s koreninami pulili cvetlice. Taki dogodki se pri polnočnem vlaku ob nedeljah večkrat ponavljajo. Opozarjam na te slučaje tuk. pristojno oblast, da poskrbi na kolodvoru za red, sicer bodo nasadi vsi uničeni, uradništvu pa, ki jih goji iz dobre volje, bodo odvzeli veselje do zastonjskega dela.

i— *Nova elektrarna.* Lesni veleindustrijalec in izvoznik g. Ivan Rotar je nabavil stroje za proizvajanje električnega toka na svojih žagah v Mošeniku pri Savi. Del struje bo uporabil sam, ostalo bo pa stavil na razpolago okolici, ki bo seveda znala ceniti podjetnost g. Rotarja, in si napeljala električne žarnice v svoje domove.

i— *Za planince.* Hausenbichlerjeva koča na Mrzlici se je zatvorila preteklo nedeljo. Vso zimo pa sta otvorjeni koči litijske podružnice na Sveti Gori in na Sveti Planini, kamor turisti jeseni, ko se zapro ostale alpske koče, prav radi zahajajo. Na Sveto Goro je najbolj priporočljiva pot čez Tirno iz postaje Savc. Čez Leše je radi nekaterih posekanih dreves markacija ovirana, pride pa v najkrajšem času v red.

i— *Obisk ljubljanske pokrajinske razstave.* Višji razredi naše osnovne šole pohite v petek na ljubljansko pokrajinsko razstavo. Gotovo bo akcija, ki jo je pokrenilo učiteljstvo, našla med starši pritrjevalen odziv, mladini pa se bo s tem nudila najlepša prilika, da spozna obrt in industrijo Slovenije.

Iz Trbovelj

t— *Shod bernotovcev.* V nedeljo popoldne so imeli bernotovci shod v Fortejevi dvorani. Na shod je prišel tudi g. Bernot. Razpravljalo se je o davku na ročno delo. Ob tej priliki so padali ostri očitki na SLS, posebno na dr. Gosarja. Sklenilo se je pozvati vse poslance, da se potrudijo za ukinjenje skrajno krivičnega davka. Kot druga točka dnevnega reda je prišlo na razgovor imenovanje drugega uradnika pri Bratovski skladnici. Tukajšnji odbor je namreč stavil predlog, v katerem so bile predlagane tri kvalificirane osebe, med njimi kot prvi g. F. To pa nekomu ni šlo v račun, pa se je skril za delavce. Ker so g. F. na shodu napadali, se je ta oglasil k besedi in jako srečno ovrgel vse očitke, ki so padali na njegovo osebo. G. Bernot je priznal, da je bil v tej zadevi mistificiran in sam javno obsodil tako postopanje. Tudi delavci so uvideli, da so nasedli. Drugič menda ne bodo več. Kot tretja je prišla na vrsto zahteva, da se izplačuje zaslužek vsakega 1. in 15. v mesecu. Sprejete so bile zadevne resolucije.

t— *Roparski napad.* Na cesti med Trbovljami in Hrastnikom je neznan moški napadel neko žensko, hoteč jo oropati. Žena je klicala na pomoč. Ko je napadalec videl, da prihajajo ljudje, je pobegnil.

t— *Hudournik Globošak.* Mimo zemljišča, kjer gradi hišo g. Šetinc teče potok Globošak. V tej strugi se nabira vsa nesnaga, ki okužuje celo okolico in je leglo vseh mogočih nalezljivih bolezni. Na podlagi komisijonalnega ogleda je bilo sklenjeno, da se ta struga očisti vse nesnage in pokrije s cementnimi ploščami. Stroški so proračunjeni na 30.000 Din. K stroškom bodo prispevali tudi najbližnji sosedi, gg. Šetinc in Hauck ter pivovarna Union. Z delom se bo takoj pričelo.

Sport

Motociklistične dirke na Teznu

Preteklo nedeljo so se vršile na Teznu pri Mariboru velike motociklistične dirke, katerim je prisostvovalo nad 5000 gledalcev.

Po pozdravni vožnji dirkačev so se pričela ob 14. tekmovanja:

I. Tekma juniorjev (do 1000 ccm) 15 krogov: 1. Krainer (Moto-Guzzi) 11:52.5, 2. Uroič (BSA) 11:54.5.

II. Motorna kolesa do 250 ccm: (10 krogov): 1. Reiter 7:44.2, 2. Krainer 7:53.5, 3. Schneweiss 8:1.6.

III. Motorna kolesa do 500 ccm (15 krogov): 1. Möslacher 10:10, 2. Strban 10:31.7, 3. Messner 11:44.9.

IV. Motorna kolesa do 175 ccm. (7 krogov): 1. Slavica Lothar (Gnome Rhone) 6:35.2, 2. Hans Sandler (radi defekta) 6:48.5, 3. Cerič 7:24.5.

V. Motorna kolesa do 350 ccm; 12 krogov. Najzanimivejša točka prireditve. 1. Walla (New Henley) 8:57.4, 2. Schneweiss 9:6.1, 3. Höbel 9:9.6.

VI. Motorna kolesa do 1000 ccm. (20 krogov): 1. Möslacher 14:53.2, 2. Strban 15:3.1, 3. Pivec 16:3.1.

VII. Za prvenstvo Slovenije (20 krogov): 1. Strban 14:56, 2. Pivec 15:35.9, 3. Uroič 16:0.9, 4. Babič 16:21.6.

VIII. Za nagrado Motokluba Maribor (20 krogov): 1. Möslacher, ki je dosegel najboljši čas dneva 13:46 (nad 87 km na uro), 2. Strban 14:14.6.

Kot zadnja točka zanimive prireditve je sledila tekma motorjev s prikolicami. — 1. Stuzzi, 2. Jeglič, 3. František.

Mednarodni Lawn-tenis turnir za prvenstvo Slovenije

Podjetni Lawn-tenis odsek SD Rapida je priredil preteklo soboto in nedeljo na prostorih obeh tukajšnjih klubov tenis-turnir za prvenstvo Slovenije, ki je bil po mnogoštevilni izvrstni zasedbi najjačji, kar jih je bilo v Sloveniji. Udeležba, zlasti inozemskih igralcev je bila jako razveseljiva, pa tudi domači se niso plašili konkurence, le žal, da sta iz Ljubljane prišla samo gg. dr. Högler in Bleiweis.

V naslednjem izidi iger:

Gospodje posamezno: 1. dr. Munk (Dunaj), 2. Hitzl (Maribor) in Geymeyer (Gradec), 3. Leyrer (Maribor).

Dame posamezno: 1. dr. Krausova (Maribor), 2. Schweickhardtova (Zagreb), 3. Malinger (Leoben), Stergar (Maribor).

Gospodje v dvoje: Rieckh-Wolf (Gradec), 2. Leyrer-dr. Munk (Dunaj), 3. dr. Högler-Bleiweis (Ljubljana) in Geymayer-dr. Badl (Gradec).

Dame in gospodje v dvoje: 1. Jahn-Rieckh (Gradec), 2. dr. Krausova-dr. Munk (Dunaj) 3. Schweickhardt-dr. Badl (Gradec) in Zirngast-Kraus (Gradec).

Iznenadil je poraz prvakinje Jugoslavije ge. Schweickhardt. V odlični formi se je nahajal bivši avstrijski prvak dr. Munk.

Nedeljski nogomet na Jesenicah. Sportni odsek Edinosti je porazil rezervo celovškega «Sturma» s 3 : 0. Tekma ni nudila posebno mnogo.

Dempsey in Tunney nastopita jutri v Chicagu v boksu za prvenstvo sveta v težki kategoriji. Zanimanje za to prireditev je ogromno.

Službene objave LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes, v sredo ob 20. uri v posebni sobi kavarne «Evropa». Prihodnjo nedeljo, 25. t. m. se vrše prvenstvene tekme predvidoma v sledečem redu: igrišče Primorja ob 10. Jadran rez. : Primorje rez., ob 14.30 Jadran : Primorje, ob 16.15 Hermes : Slovan; igrišče Ilirije ob 10. Hermes rez. : Slovan rez., ob 14. Reka : Svoboda. Tajnik II.

Šah

Ob otvoritvi igralne sezone v Ljubljani

Ljubljanski šahovski klub otvori danes v svojem lokalu v kavarni Slon redno igralno sezono. Pri tej priliki ne bo odveč malo obširneje razmišljati o tem, kako bi dvignili naš klub, ki bi moral priti po interesu za šah v Ljubljani in po doseženih uspehih, kjer ga je vodila trdna volja do zmage, na prvo mesto v naši državi.

Oba momenta smo že srečali v klubu, a se nista obdržala. Prvemu je bil precejšen vzrok prenapeto držanje nekaterih reprezentativnih igralcev do ostalih članov in nepotrebno omalovaževanje, kar se v bodoče ne sme dogajati. Kajti ravno za izpolnitev prve naloge je treba posvečati največjo pažnjo novemu članstvu, ki ga moramo učiti, mu dati priliko igrati z vsemi, tudi najboljšimi igralci, ker le v takem slučaju more šahist napredovati. Na vsak način je potrebno, da se uvedejo v naš klub teoretična predavanja, ki so velikega pomena za začetnike in vedno dobrodošle starejšim igralcem. Mislim, da glede predavateljev ne bi bilo posebnih težav, saj imamo zastopane v lastnem klubu vse kategorije šahovskih razredov. V tem pogledu bi bilo zelo hvalevredno, da bi nam šel na roko naš priljubljeni mojster dr. Vidmar in sam prvikrat predaval.

Dalje moramo v tej sezoni dati močan akcent resni igri. Priljubljeni naj postanejo dvo- in tromatchi, ki edini morejo postati merilo resnega udejstvovanja v klubu. Brze partije naj se omejijo na minimum.

S tem programom pa že povdarjam prehod v drugi moment: vodilno stališče v Savezu. Sem spadajo resno igrani turnirji, predvsem glavni, ki naj postane v klubu vrhunec treninga in discipline. Ravno te zadnje se je pogrešalo doslej pri mnogih poizkusih in prireditvah. Tu naj nas nič ne moti, da sestavljamo odbor sami mlajši, saj datira povzdig šaha in neštevilne prireditve šele od takrat, ko je ta generacija vstopila v klub.

Da dokažemo, da smo sposobni, začnimo sezono s trdno voljo okrepiti naš klub in zmagati. Vse tiste pa, ki hočejo biti deležni lepih in zanimivih prireditev in ki hočejo napredovati, vabimo v svojo sredo.

R. M.

Gospodarstvo

Presenetljivi rezultati državnih financ

Primanjkljaj dohodkov državnih podjetij večji kakor celoten primanjkljaj državnih dohodkov napram proračunu.

Ljubljana, 20. septembra.

Generalna direkcija državnega računovodstva je objavila izkaz državnih dohodkov in izdatkov za mesec marc t. l. Ker je bil marc zadnji mesec proračunskega leta 1926./27., nam je sedaj mogoče pregledati gibanje državnih financ v preteklem proračunskem letu in oceniti realnost tega proračuna.

Iz omenjenega izkaza je razvidno, da so znašali državni dohodki v proračunskem letu 1926./27. 10.906 milijonov Din, državni izdatki pa 10.335.4 milijona Din, iz česar sledi, da so dohodki v tem letu presegali izdatke za 570.6 milijona Din. Ta suficit v znesku preko pol milijarde Din pa je le navidezen, kajti v tem izkazu niso upoštevani državni dohodki in državni izdatki na račun proračunskega leta 1925./26. Državni izdatki na račun proračunskega leta 1925./26. so bili namreč znatno večji kakor dohodki. Če pa hočemo pravilno oceniti rezultat državnih financ za preteklo proračunsko leto, tedaj moramo upoštevati vse dejanske dohodke in izdatke ne glede na to, na račun katerega proračunskega leta so bili vknjiženi.

Državni dohodki so v preteklem proračunskem letu znašali dejansko **11 milijard 177.2 milijona Din** (od tega 271.2 milijona Din na račun proračunskega leta 1925./26.), državni izdatki pa **11 milijard 129.8 milijona Din** (od tega 794.4 milijona Din na račun proračunskega leta 1925./26.). **Državni dohodki so torej presegali izdatke le za 47.4 milijona Din, kar pomeni za državno blagajno malenkostno povečanje razpoložljivih sredstev, ne pa za preko pol milijarde Din, kakor bi bilo sklepati iz izkaza Generalne direkcije neposrednih davkov** in kakor poročajo beograjski in zagrebški listi.

Gibanje državnih dohodkov in izdatkov v posameznih mesecih preteklega proračunskega leta je razvidno iz naslednje tabele (v milijonih Din):

		dohodki	izdatki
april	1926	963.3	957.8
maj	„	893.8	895.8
junij	„	852.1	847.8
julij	„	870.5	913.0
avgust	„	897.1	952.7
september	„	971.7	948.6
oktober	„	1.049.9	924.0
november	„	1.119.6	938.7
december	„	1.042.9	863.0
januar	1927	790.3	1.055.0
februar	„	769.0	789.2
marc	„	956.9	1.044.2
1926./27.		11.177.2	11.129.8

V gornji tabeli so za mesec april, maj, junij, julij in avgust upoštevani tudi dohodki in izdatki na račun proračunskega leta 1925./26., ki so bili izkazani v posebnih izkazih. Računsko leto 1925./26. je trajalo namreč 17 mesecev.

Znaten dvig državnih dohodkov v zadnjih mesecih l. 1926. je pripisati sezijskim izpremembom, prav tako kakor nazadovanje v mesecih januarju in februarju.

Primanjkljaj državnih dohodkov (v znesku 11.177.2 milijona Din) napram v proračunu predvidenim dohodkom (v znesku 12.504 milijona Din) je znaten in znaša **1 milijardo 326.8 milijona Din.** Iz tega sledi, da je bil državni proračun za l. 1926./27. prevelik. Za presojo realnosti tega proračuna je zanimivo preiskati, kateri državni dohodki so najbolj zaostajali za predvidenimi zneski.

Če razdelimo državne dohodke v splošne državne dohodke (posredne in neposredne davke), monopolske dohodke in dohodke državnega gospodarstva (državnih podjetij), pridemo do skrajno značilnega zaključka, **da so dohodki posrednih, neposrednih davkov in monopolov, ki predstavljajo 62 % vseh proračunskih dohodkov, celo prekoračili predvidene vsote in da je znašal primanjkljaj dohodkov državnega gospodarstva (državnih podjetij) napram proračunu več kakor celoten primanjkljaj skupnih državnih dohodkov napram proračunu.**

Naslednja tabela nam prikazuje dejanske in predvidene dohodke neposrednih in posrednih davkov, monopolov in državnega gospodarstva (v milijonih Din)

Dohodki	dejanski	predvid.		
nep. davkov	1892.4	1848.4	+	44.0
carin	1669.1	1650.1	+	19.0
troš. in taks	1897.7	1870.0	+	27.7
monopolov	2522.4	2424.5	+	97.9
skupaj	**7981.6**	**7792.0**	+	**188.6**
drž. gosp.	**3195.6**	**4712.0**	—	**1617.4**

Dohodki posrednih in neposrednih davkov ter monopolov so znašali torej 7 milijard 981.6 milijona Din in so **prekoračili proračun za 188.6 milijona Din,** dočim kažejo dohodki državnega gospodarstva v znesku 3 milijard 194.6 milijona Din napram proračunu **primanjkljaj od 1 milijarde 617.4 milijona Din,** torej več kakor primanjkljaj skupnih državnih dohodkov napram proračunu.

Narod je v polni meri izpolnil svoje dolžnosti napram državi, ker je dal državi več, kakor pa je bilo predvideno, nasprotno pa država napram narodu ni izpolnila svojih dolžnosti. Naš proračun za leto 1926./27. bi bil popolnoma realen, ko ne bi bil obremenjen s primanjkljajem dohodkov državnih podjetij. Rak - rana naših državnih financ je torej v slabem gospodarstvu pri državnih podjetjih, katerih izdatki namreč niso v isti meri nazadovali kakor dohodki. Ker pa se je moral deficit državnih podjetij kriti iz splošnih državnih dohodkov, so bili v preteklem letu znatno reducirani splošni državni izdatki. Da lahko tako gospodarstvo dovede državo v brezupne razmere, menda ni treba posebej povdarjati.

Za ilustracijo nerealnosti državnega proračuna za l. 1926./27. glede na državna podjetja, navajamo nekaj podatkov o finančnem stanju državnih železnic, ki poleg državnih rudnikov izkazujejo največji primanjkljaj dohodkov napram proračunu. Dohodki ministrstva za promet so bili v proračunu predvideni s 3250 milijonov Din, dočim so dejansko, skupaj z dohodki na račun proračunskega leta 1925./26. znašali **2050 milijonov** Din. **V proračunu predvideni dohodki železnic so bili torej za 1 milijardo in 200 milijonov Din preveliki.** Prav tako so izdatki ministrstva za promet dosegli le 2522 milijonov Din napram **3011 milijonom** v proračunu. **Kar pa je za davkoplačevalca najvažnejše, je to, da se je predvideni suficit v znesku 239 milijonov spremenil v deficit, ki se je moral kriti iz splošnih državnih dohodkov. Ta deficit ministrstva za promet je v preteklem proračunskem letu znašal nič manj kakor 471.9 milijona Din.**

= **Pobiranje davčne varščine.** Ministrstvo financ je z razpisom od 5. avgusta 1927, št. 90.348 odredilo, da se odlok z dne 16. junija 1927, št. 70.215, s katerim je bilo ukinjeno pobiranje 4 % davčne varščine, ne nanaša na tuje podanike in na naše državljane, ki nimajo protokolirane izvozne ali uvozne tvrdke. Nekatere carinarnice so tolmačile pojem protokoliranje tako, da so zahtevale davčno varščino od vseh domačih podjetnikov, ki niso dogli dokazati, da je njihova firma sodno protokolirana. Ker je v Sloveniji dolžnost sodne protokolacije odvisna od obsega firme, odnosno od višine predpisanega davka, pri nas velik del podjetij ni sodno protokoliran, ampak samo prijavljen obrtnik oblastvom. Da se vsled tega v Sloveniji nastale neprilike pri pobiranju davčne varščine preprečijo, je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani intervenirala na merodajnih mestih potom Centrale industrijskih korporacij v Beogradu in dobila zagotovilo, da se izda v najkrajšem času pojasnilo, da se oprostitev od 4 % davčne varščine pri uvozu in izvozu nanaša na vsa podjetja, ki so prijavljena obrtnim oblastvom, čeprav niso sodno protokolirana.

= **Produkcija jajc za lokalni konsum.** Zanimanje za intenzivno perutninarstvo kot več ali manj samostojno pridobitno panogo, se je tudi pri nas začelo buditi. Pohvaliti se moramo, da so k temu pripomogli tudi zadevni članki v našem listu. Perutninarstvo kot samostojen pridobitni obrat, je doslej bilo pri nas neznano, pojavljajo pa se že prvi začetki. Pod Rožnikom (Ljubljana) je to jesen nastala majhna farma z nekaj desetki kokoši, ki je v prvi vrsti urejena na produkcijo jajc za lokalni konsum. Pravi namen te farme je pridobivanje jajc v svrho takojšnje oddaje. Da je izkupiček za tako blago boljši, kakor pa glede na svežost nekontrolirano blago na živilskem trgu, je naravno. Brez vsake reklame in obveščanja javnosti je deležno omenjeno podjetje povpraševanja za mnogo večje množine jajc, kakor jih trenutno sploh more producirati. Naročila si mora zabeleževati za tedne naprej. Pomladi se bo podjetje začelo povečavati. Doznavamo, da se ustvarja večja perutninska farma tudi v Preddvoru pri Kranju. V kakšno produkcijsko smer bo krenila, trenutno še ni znano. Pričakovati pa je, da bo predvsem producirala jajca za lokalni konsum in jih bo vnovčevala sveža. Najbrže se bo pečala tudi z rejo plemenskih živali, z oddajo jajc za valjenje, z oddajo pasemskih živali za pleme in z valjenjem v večjem obsegu, seveda s stroji, s čimer bo podjetju omogočeno vzgoja in prodaja piščancev v poljubnem času in bo farma mogla uspešno izkoristiti trg posebno v dobi, ko drugi producenti takega blaga sploh nimajo.

= **Pogajanja med avstrijsko in madžarsko mlinsko industrijo in Jugoslavija.** Kakor smo svoječasno poročali, so se zastopniki avstrijske in madžarske mlinske industrije dogovorili glede ustanovitve kartela, ki bi madžarskim mlinom omogočil uvoz moke v Avstrijo tudi po povišanju avstrijske carine na moko na 7 zlatih kron. Ker avstrijska vlada ni pristala na ustanovitev takega kartela, so se nedavno znova pričela pogajanja, ki gredo za tem, da se na drug način zasigura Madžarski izvoz moke v Avstrijo. V zvezi s temi pogajanji so listi poročali, da so jugoslovenski mlini odklonili sodelovanje na teh pogajanjih, češ, da bodo jugoslovenski mlini tudi pri povišani carini na moko konkurenčno zmožni. Te vesti pa so docela tendencijozne. Nasprotno, zastopniki prizadetih jugoslovenskih mlinov so ob priliki V. gospodarskega kongresa v Beogradu ugotovili, da k pogajanjem med avstrijsko in madžarsko mlinsko industrijo sploh niso bili povabljeni. Tudi ne odgovarja resnici, da bi jugoslovenska mlinska industrija odobravala sklenitev avstrijsko - madžarskega kartela in da se noče na enak način vezati. Jugoslovenski mlini vidijo v nameravanem kartelu ali podobnem dogovoru veliko nevarnost in onemogočenje izvoza jugoslovenske moke v Avstrijo. Z gotovostjo se lahko računa, da bodo jugoslovenske zveze mlinov podvzele vse potrebne korake, da se prepreči izigravanje interesov naše mlinske industrije.

= **Položaj na žateškem hmeljskem tržišču ugodnejši.** Po poročilu Zadruge trgovcev s hmeljem in deželnimi pridelki v Žatcu (Češkoslovaška), je bila situacija na žateškem hmeljskem tržišču koncem preteklega tedna nekoliko prijaznejša. Zastopniki pivovarn ter inozemski izvozniki in komisijonarji živahno kupujejo hmelj od producentov ter ga plačujejo po 2200 — 2300 Kč, za izbrano blago pa po 2400 Kč za 50 kg (74.10 — 77.50 Din, odnosno 81.90 Din za kg). Srednjemu in lažjemu blagu se je cena dvignila za 100—150 Kč pri 50 kg; tako blago se plačuje po 2000 do 2150 Kč (67.40 — 72.50 Din za kg). Živahno nakupovanje od producentov se pri čvrsti tendenci nadaljuje. Opaža se, da producenti nočejo oddajati blaga po dosedanjih cenah, ker hočejo ceno dvigniti. Po približnih cenitvah so dosedaj producenti prodali okrog 60.000 starih centov hmelja.

= **Ustanovitev centralnega urada za vse obrtniške zveze v Jugoslaviji.** Na zadnjem kongresu Udruženja obrtnikov iz Srbije, kateremu sta prisostvovala tudi zastopnika hrvatskih in slovenskih obrtnikov, je bilo sklenjeno, da se ima ustanoviti centralni urad za vse obrtniške zveze v Beogradu, ki naj bi po potrebi opravljal najvažnejše posle v interesu obrtništva (interveacije, predlogi na merodajnih mestih itd.). Pokrajinske zveze bodo še nadalje ostale samostojne. Centralnemu uradu bodo torej prepuščeni le posli, ki se tičejo skupnih vprašanj in enotnega nastopa obrtniških zvez pri vladi.

= **Ogromni dobiček ameriške General Motor Corporation.** Iz Newyorka poročajo, da izkazujejo avtomobilske tvornice General Motor Corporation za prvo polletje tekočega leta čisti dobiček v znesku 129.3 milijona dolarjev (7 milijard 380 milijonov Din) napram 93.3 milijona dolarjev v I. polletju 1926. Družba je v tem razdobju prodala 840.000 avtomobilov (lani 620.000) za 680.6 milijona dolarjev (535) Navzlic ogromnemu kapitalu, ki je vezan v podjetju, znašajo takoj razpoložljiva sredstva družbe 153.6 milijona dolarjev (osem in tri četrtine milijarde Din). General Motor Corporation je, kakor znano, največja konkurentinja Fordovim tvornicam.

= **Italijanska zunanja trgovina** kaže sicer prvih 8 mesecev tekočega leta zmanjšanje deficita na 4.3 milijarde lir napram 6.8 milijarde v istem razdobju l. 1926., vendar pa je obseg zunanje trgovine občutno nazadoval. Vrednost izvoza je padla na 10.2 milijarde lir (napram 11.5 milijarde v prvih 8 mesecih 1926), vrednost uvoza pa na 14.5 milijarde lir (napram 18.3 milijarde).

Borze

20. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes promet znatnejši. Narodna banka je morala intervenirati v devizah na Curih, London, Dunaj in Berlin. Deviza na Berlin, ki je včeraj nazadovala na 13.5175, je bila danes zopet zaključena po 13.535.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je **Vojna škoda danes zopet znatno dvignila,** in sicer kar za 10—14 točk. Za promptno je bilo povpraševanje po 380 (včeraj zaklj. 370), kasa pa je bila zaključena po 384. Promet je bil majhen. Na ljubljanski efektni borzi dvig Vojne škode ni prišel toliko do izraza; zaključena je bila po 374. Na tržišču bančnih vrednot ni bilo posebnih izprememb. Prijaznejša je bila tendenca v industrijskih papirjih. Dvignile so se delnice Gutmann na 260 (zaklj.), Dubrovačka na 400 (zaključek) in Vevče na 140 — 150. Šećerana Osijek se je trgovala po 550, Isis po 45, Drava pa po 570.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.52 — 13.55 (13.535). Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.9925 do 8.0225 (8.0075), London 275.95 — 276.75 (276.35), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Praga 168.04 — 168.84 (168.40, 168.45), Trst 308.25 — 310.25 (309.25).

Zagreb. Amsterdam 22.77 — 22.83, Dunaj 7.9925 — 8.0225, Berlin 13.52 — 13.55, Milan 308.75 — 310.75, London 275.95—276.65, Newyork 56.63 — 56.83, Pariz 222 — 224, Praga 168.01 — 168.81, Curih 1094 — 1097; ameriški dolar 56.175 — 56.375.

Beograd. Pariz 221.94 — 223.94, Newyork 56.61 — 56.81, Milan 308.75 — 310.75, Dunaj 7.99 — 8.02, Budimpešta 9.93 — 9.96, Berlin 13.516 — 13.546, Bruselj 7.905 — 7.935, Bukarešta 35 — 35.5, Atene 75.16 — 75.66.

Curih. Beograd 9.13, Newyork 518.56, London 25.22875, Pariz 20.3325, Milan 28.25, Praga 15.37, Budimpešta 90.70, Sofija 3.75, Bukarešta 3.21.

Dunaj. Beograd 12.47125 — 12.51125, Berlin 168.67 — 169.17, Budimpešta 123.90 do 124.10, Bukarešta 4.41—4.43, London 34.4725 do 34.5725, Milan 38.6050 — 38.7050, Pariz 27.7850 — 27.8850, Newyork 708.20 — 710.70, Praga 20.9825 — 21.0625, Curih 136.55 do 137.05.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 374—374 (374), Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 140—0, Prašteđiona 850 — 0, Kreditni zavod 160—0, Strojne 0—80, Vevče 135—0, Ruše 260—270, Kranjska industrijska 400 — 0, Stavbna 56 — 0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 83.75—84.25, agrarne 53.5—54, Vojna škoda promptna 380 — 382, kasa 380 — 382, za oktober 384 — 386, za november 385 — 387, tobačne srečke 70 — 82.5; bančne: Eskomptna 91 — 92, Hipo 55 — 56, Kreditna Zagreb 91 — 93, Obrtna 39 — 40, Jugo 91 — 93, Prašteđiona 850 — 860, Ljubljanska kreditna 140 — 141, Narodna 5025 — 5100, Zemaljska Sarajevo 130 — 140; industrijske: Gutmann 255 — 260, Slaveks 100 — 115, Slavonija 9.5 — 11, Trbovlje 480 — 487.5, Mlinska 14.5 — 0, Union mlin 290 — 300, Šećerana Osijek 552.5 — 555, Isis 45 — 46, Danica 165 do 175, Drava 565 — 570, Dubrovačka 390 do 400, Vevče 140 — 150.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (20. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključenih je bilo 8 vagonov, in to 2 vagona tramov po noti kupca, fco vagon naklad. postaja po 250, 1 vagon tramičev, strogo po noti kupca, fco vagon meja po 310 in 5 vagonov bukovih drv, suhih, cepanice, do 10 % okrogljic, fco vagon naklad. postaja po 18. Deželni pridelki: Tendenca mirna, zaključen je bil 1 vagon turščice. Eksekutivno je bilo prodano: 2 vagona fižola, bokinca, fco vagon Postojna po 370 in 1 vagon fižola mandalona, fco vagon Postojna po 390. Cene so ostale nespremenjene.

Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Pšenica: baška, 78/79 kg, 2 % 295 do 297.5; banatska, 78/79 kg, 2 % 290 — 295; sremska, 78/79 kg, 2 % 292.5 — 295. Turščica: baška 194 — 195; baška za december - januar 182.5 — 185; banatska 190 do 195. Moka: baška «0» 425 — 437.5; baška «2» 407.5 — 415; baška «5» 380 — 390; baška «6» 327.5 — 337.5; baška «7» 270 do 280; baška «8» 205 — 210.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. t. m.) Tendenca na dunajski borzi je bila kakor običajno v pondeljek reservirana. Na inozemskih borzah so cene znatneje popustile; v Budimpešti pa so tečaji nazadovali kar za 30 točk. Ponudbe so bile znatne. Navzlic popuščanjem cen s strani ponudnikov ni prišlo do prometa. Celo eksekutivne prodaje so bile odložene. Uradne cene so ostale nespremenjene.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 20. septembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 1. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	758·8	17·9	85	mirno	10		
	14.	758·7	21·4	77	SW 6	0		
	21.	761·0	18·2	84	SW 3	10		
Maribor	8.	756·9	19·0	75	W 4	0		
Zagreb		758·0	18·0	8[illegible]	W 10	10		
Beograd		758·0	19·0	74	mirno	9		
Sarajevo		760·1	15·0	78	mirno	9		
Skoplje		761·1	18·0	61	mirno	7		
Dubrovnik	7	761·2	19·0	77	mirno	0		
Split		760·6	19·0	72	NE 1	0		
Praha		754·3	14·0	—	W 10	18	dež	95

Solnce vzhaja ob 5.43, zahaja ob 18.3, luna vzhaja ob 23.51, zahaja ob 16.0.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 21.6 C, najnižja 17.1 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Spremenljivo in milo vreme bo trajalo dalje.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Lahki vetrovi z morske strani. Nebo spremenljivo, nekoliko dežja. Temperatura od 20 do 25 stopinj. Morje skoraj popolnoma mirno.

Iz življenja in sveta

Če se ženske sporečejo

Odmevi umora dunajskega tenorista Trajana Grosavesca še vedno niso utihnili. Porota je Nelly Grosavescovo sicer oprostila, ni ji pa odvzela možnosti, da opravičuje svoj čin v očeh tiste javnosti, ki je z največjo naslado pobirala ocvirke iz njene juhe.

Tako je po lastni krivdi obvdovela Nelly Grosavescova jela objavljati svoje spomine v nekem dunajskem sportnem tedniku. Izbrala si ga je zategadelj, ker se list tiska v veliki nakladi in ga v pondeljek čita skoraj ves Dunaj. Menila je, da bo lahko razkrivala svoje tajne čitajočemu občinstvu brez kontrole ter vzbujala sočutje s svojo nesrečo. Dobila pa je strdito nasprotnico v osebi visokošolke Olge Grosavescove, sestre umorjenega tenorista. Ta dama objavlja v drugem dunajskem ponedeljniku svoje spomine in skuša omiliti sliko pokojnika, ki se ne more braniti sam.

Poročali smo že o tej interesantni obrambi, katero je Olga Grosavescova začasno zaključila, obenem pa obljubila nadaljevanje, ako bo Nelly Grosavescova nadaljevala svojo kampanjo. Braniteljica svojega pokojnega brata pripoveduje, da je bil Trajan poleg vsega drugega tudi žrtev denarnega pohlepa svoje žene in njenega očeta, svetnika Kövesdyja. Tast in zet sta kvartala po cele noči in sta igrala za visoke vsote. Če se je zet igri kdaj uprl, je bil takoj ogenj v strehi. Kövesdy se je z Grosavescovim denarjem spretno okoriščal; obiral ga je za čedne vsote ter je nekoč v eni sami noči priigral tri milijone avstrijskih kron. Nelly pa se ni prepirala samo z možem, ampak tudi z očetom. Hotela je biti spiritus rector tudi v igri.

Mož se priklanja pred ložo svoje žene.

Grosavescu je bil pevec zlatega grla, so govorili na Dunaju. Žel je s svojimi nastopi velikanske triumfe. Kadar ga je občinstvo poklicalo pred rampo, pa je imel vselej težko stališče, zakaj pravilo je bilo, da se je moral najprej prikloniti svoji ženi, potem šele ostalemu avditoriju. Nelly je v loži prežala na vsako njegovo kretnjo in gorje mu, če je storil drugače kakor je bilo v navadi!

Često se je tudi zgodilo, da so mlade dame, ki jih je očaralo tenoristovo petje, prišle za kulise ter so prosile pevca za cvetlico ali za avtogram. Grosavescu je moral po vsakem takem pripetljaju biti pripravljen na hude posledice. Žena ga je ozmerjala in spravila pokonci vso hišo.

Trajanova korespondenca je bila podvržena najstrožji cenzuri. Nešteto pisem Grosavescovih oboževalk je prestregla roka njegove žene. Večkrat je bil doma tak prepir, da je pevec zbežal na ulico. Iskal je zavetja celo pri svoji sestri, ki je morala v takih primerih prevzemati vlogo posredovalke med zakoncema. Tenoristova sestra pravi, da je bilo očitno, kakšen konec more vzeti ta zakon. Vendar pa ni povečevala razdora med bratom in svakinjo, marveč je izglajevala spore. Ko pa je le prišla do prepričanja, da tako ne more iti dalje, je svetovala Nelly, naj se loči od brata. Nelly ji je odgovorila: «Ta bi pa bila lepa! Razvedla sem se enkrat. Da se žena enkrat loči, je čisto razumljivo. Ljudje ji odpuste. Če pa se ločitev ponovi, lete nanjo očitki in jo vsi obsojajo.» Tenorist je bil sam preverjen, da tako ne more iti naprej, in je ponujal Nelly veliko odpravnino za primer ločitve. Toda Nelly ni hotela pristati na nobeno ponudbo. Vztrajala je v peklu in je muke svojega moža še stopnjevala.

Nelly je bila grda!

Na koncu svojih izvajanj omenja Olga Grosavescova tudi zunanjost Nelly. «Že narava ni dala Nelly lepote, ki bi bila posebno poželjiva. Bila je celo zelo grda. Ni se pa mnogo brigala za to, ampak je še s svoje strani pripomogla, da je bila bolj odbijajoča. Tako je zagrenjevala Trajanu življenje. Prihajala je k obedu nepočesana in neumita ter je v tej pomanjkljivi toaleti sprejemala celo manažerje, ki so se prišli pogajat zaradi tenoristovega angažmana.»

Pikanterij, zaključuje Olga Grosavescova svojo obrambo, ne bom priobčevala. Trajan Grosavescu ni zaslužil takega konca. Bil je dober človek, katerega spomin je čist in ves drugačen kakor v očeh histerične ženske, ki hoče blatiti umorjenega moža celo potem, ko je že mesece pod zemljo.

Hindenburgova osemdesetletnica

Dne 2. oktobra stopi predsednik nemške republike maršal Hindenburg v svoje osemdeseto leto. To priliko hočejo porabiti Nemci brez razlike strank in veroizpovedovanja, da se staremu maršalu poklonijo ter si po možnosti izprosijo od njega to ali ono ugodnost.

Že sedaj prihaja na Hindenburgov naslov mnogo daril. Poleg tega prejema prezident nešteto pisem, brzojavk in prošenj. Največ prosilcev prosi za denarno podporo. Moški se sklicujejo pri tem na usluge, ki so jih storili državi v svetovni vojni, ker mislijo, da bodo na ta način gotovo prejeli zaprošeno nagrado.

Hindenburg si te pošte ne da predlagati osebno, marveč je uredil tako, da se prošnje dostavljajo ministrstvom, katerim je na prosto dano, da ukrepajo in jih rešujejo po lastni prevdarnosti. Veliko je prošenj, ki prosijo za pomiloščenje. Posebno originalno darilo pa je poslal Hindenburgu Preiskegel iz Bavarske, ki že dolgo razpečava Hindenburgove slike, s katerimi si je že pridobil lepo imetje. Kupil je Hindenburgu 50 cigar po 30 pfenigov ter je prosil predsednika, naj njegovo darilo sprejme, ker se boji, da bi dne 2. oktobra sploh ne mogel pokaditi niti lističa njegovega tobaka. Neka starikava dama je poslala Hindenburgu čepico iz rdečkastega kitajskega krepa. V pospremnem pismu je prosila, naj Hindenburg sprejme to darilo in naj ga podari, če ne more čepice nositi sam, vsaj svojim vnukom. Največja senzacija pa se obeta Hindenburgu na 80. rojstni dan z bivšim infanterijskim regimentom iz Oldenburga. Hindenburg je bil temu oddelku mnogo let vojaški predstojnik. Regiment bo zbral vse stare sablje, po številu 100 mož, ter jih bo poslal v Berlin v starih uniformah od leta 1913. do 1914. Posebno zanimive bodo uniforme iz leta 1864., 1866. in 1870. Vsi veterani, ki so kdaj služili pod Hindenburgom, pridejo s svojimi starimi zastavami in bodo korakali na častnem mestu v sprevodu po berlinskih ulicah.

Operacije na kuhinjski mizi

Berlinsko policijo je pred kratkim spravil na noge kriminalen slučaj prav posebne vrste in izrednega pomena. Neki lažni zdravnik dr. Ernest Berg, ki je imel svojo zdravniško tablico v Virchovi ulici v Berlinu, je izvršil trebušno operacijo na mladem dekletcu. Operiranko so napadle hude bolečine, katerih posledica je bila smrt. Svojci in sorodniki so naznanili Berga redarstveni oblasti in izkazalo se je, da doktor ni doktor, ampak čisto navaden slepar, kakršnih hodi dandanes vse polno po svetu.

Berg je trdil, da je obiskoval medicinsko fakulteto v Greifswaldu in je tudi kazal diplomo, katero mu je izstavila imenovana univerza. Ko pa je prišlo vprašanje na dekana, je pojasnil, da «doktor» Berg ni bil nikoli vpisan na greifwaldskem vseučilišču. Pač pa vsebuje seznam te univerze Bergovega brata Pavla, ki si je pridobil zdravniško diplomo l. 1897. Ta brat pa je že mrtev.

Ernest Berg je smrt svojega brata spretno izrabil. Prisvojil si je njegovo diplomo ter je začel «zdraviti» ljudi. Prvotno je bil trgovec, potem se je s pomočjo nekega znanega medicinca vrinil v neki sanatorij, kjer je začel izvrševati sleparsko zdravniško prakso. Seveda njegovo početje ni moglo ostati policiji dolgo časa prikrito. Razkrinkala pa ga je baš operacija na umrlem dekletu. Svojo žrtev je mazač rezal kar na kuhinjski mizi, vsled česar je pacijentka trpela neznosne bolečine in naposled podlegla konjederskemu nožu.

Ženska logika in instinkt

Profesor Valentin, ki predava psihologijo v Lidsu na Angleškem, ni samo suh teoretik, ampak tudi dober praktik. Napravil je nešteto eksperimentov z ženskami in je potrdil staro domnevo, da je ženska logika slaba, zato pa da je njen instinkt ostrejši in jačji nego pri možu.

Ženska, pravi učenjak, je mnogo odločnejša kakor moški. Že pri seznanjanju se lahko vidi, da ženska spregleda moškega prej nego moški žensko. Moški niha dolgo časa med dvema alternativama, preden se odloči za ali proti. Zato pa je njegov zaključek navadno pravilnejši od ženskega, ki nastane hitro in je zategadelj mnogokrat dvomljiv.

Ženska ima svoj poseben značaj. Če ji moški ugaja, ga ima za finega, odličnega in vrednega človeka. Tako nastanejo često nepravilne sodbe o ljubezni in simpatiji, ki se nadaljujejo z zakonom v katerem pa se mahoma pokaže, da stoje stvari drugače in da je bil prvi vtis samo — iluzija.

Z mišljenjem profesorja Valentina se sklada tudi mnenje psihologa Bolvina, ki pravi: Jaz ne verujem v žensko logiko, smatram pa, da je ženski instinkt na tako visoki stopnji, da ga moški nikoli ne doseže.

Splošno mnenje je, da je moški jačji v logiki in razumu, ženska pa v intuiciji. Ta intuicija razloči vse tisto, kar moški premisli, prevdari in presodi. Ko bi ženska imela toliko pameti kot moški ter bi pri njej ostala nezmanjšana moč intuicije, potem bi moral moški pred žensko kapitulirati, postati njen hlapec in suženj.

Svečanosti legijonarjev v Parizu

Spodaj: William B. Follet, podpredsednik «Ameriške legije», ki je imela svoje letošnje zborovanje 19. septembra v Parizu. — *Zgoraj:* Miss Macauley, predsednica «Pomožne legije», ki šteje v svojih vrstah 260.000 ameriških žen in deklet, ki so v vojni stregle ranjenim ameriškim in antantnim vojakom.

Porota

Ljubljana, 20. septembra

Inserate je nabiral

Na porotni klopi sedi Urban N., 34letni trgovski potnik iz Ljubljane.

Obtoženec je bil lani v službi reklamnega podjetja M., ki je nameravalo izdati naslovnik Ljubljane in okolice ter je obtoženca namestilo kot akviziterja, ki naj bi zbiral inserate, za kar bi imel 15-% provizije.

Lani do marca je obtoženec vršil službo, a marca mu je tvrdka sporočila, da je njegov zaslužek zarubljen, in mož se ni več prikazal v službo.

Pa je prišla obdolžencu nova ideja. Sam zase je »osnoval« družbo »Adresar« ki naj bi v nekaj mesecih izdala adresar, in sicer zbirko naslovov in oglasov podjetnikov Slovenije, saj je spoznal, da bi se na ta način najlažje kaj zaslužilo.

Poleti lanskega leta je jel hoditi okoli z dvema štampiljkama, ki si jih je dal napraviti, obenem si je nabavil tudi nabiralne knjige. Hodil je po ljubljanski okolici, oziroma oblasti, ter je posetil tudi nekatere štajerske okraje, kjer je poskušal svojo srečo zlasti pri malih trgovcih, gostilničarjih in mesarjih, sem in tja pa tudi pri večjih podjetjih. Nastop je imel zelo siguren, da mu je marsikdo nasedel saj je vneto razlagal, kakšno korist bo vsak imel, če insertira v »Adresarju«. Naročnikom je sestavil oglase, jih opremil s štampiljko ter določal cene po velikosti. Za male oglase je zahteval 75, za večje po 120 Din. Mnogo ljudi mu je precej plačalo skupno je izvabil okrog 10 tisoč dinarjev. Ti inserati pa seveda niso bili nikjer priobčeni.

Tudi pri sodišču je obtoženec nastopal zelo prepričevalno ter trdil, da on ni nikdar imel namena koga goljufati, češ: družba je res obstojala, on je jemal 15% zaslužek, a družba, ki obstoji iz višjih gospodov, ga je pustila na limu.

Publika se je ves čas razprave dolgočasila in je polagoma skoro popolnoma izpraznila dvorano čeprav je k razpravi prišla precej polnoštevilno.

Poroti je predsedoval višji svetnik Mladič, državno pravdništvo je zastopal dr. Fellacher, a obtoženca je zagovarjal dr. Kokalj.

Porotnikom je bilo stavljeno samo eno vprašanje o krivdi. Možje so potrdili to vprašanje z desetimi glasovi, da znaša povzročena škoda pod 10.000 Din.

Sodni senat se je kmalu vrnil iz posvetovalnice in je predsednik na podlagi krivdoreka porotnikov obsodil obdolženca radi hudodelstva po paragrafih 197 in 200 k. z. **na osem mesecev težke ječe s poostrenjem.**

Krojač Albert in njegovo poslovanje

40 let je star in večkrat je bil že kaznovan. Mož je doma iz Ustja, ženo ima in 8 otrok.

Obdolženca zastopa dr. Žužek. Albert se krojaštva ni učil, a bil je vendarle mojster še prej kakor pomočnik, saj je napravil pomočniški izpit šele leta 1925, vendar je dobro znal šivati ker se je navadil pri svojem očetu, ki je bil krojač.

Albert je bil nekaj časa delavec v trboveljskem rudniku, nekaj časa je tudi delal hlače za tvrdko Vanič v Celju. Do leta 1912 pa je delal par let v Šmartnem pri Litiji, kjer je kupil 2 hiši. Ker si pa ni upal zmagati kupnine, je odšel v Francijo in odtod v Nemčijo. Njegovi hiši sta bili med tem prodani na javni dražbi.

Ko se je pričela vojna, je Albert Korinšek spet prišel v Kamnik, kjer je šival in sleparil razne ljudi, da ga je zaprlo deželno sodišče na dve in pol leta ječe radi hudodelstva goljufije.

Kmalu po vojni, ko se je obdolženec vrnil od vojakov, je spet prišel v Šmartno pri Litiji, kjer je pričel od raznih tvrdk naročati blago v manjših količinah, a leto kasneje, ko je jel posečati sejme pa večje količine, katerih ni plačeval in je že tedaj napravil 25.000 Din dolga.

Ko se ni več mogel ganiti, je predlagal poravnavo in se poravnal, da plača 35 % dolga v obrokih. Plačal pa je samo prvi obrok, ker ni imel denarja. Tudi po prisilni poravnavi, odobreni novembra 1924., je še vedno naročal blago. Septembra 1924 je začel zidati hišo, ki ga je stala okoli 80.000 Din. Hišo pa je vknjižil na ime svoje žene.

Posledica vsega tega manipuliranja je bila, da se je mož znašel na porotni klopi, obdolžen da je goljufal razne tvrdke, pri katerih je naročal blago, za znesek nad 202 tisoč Din. Obdolženec se je zagovarjal, da je popolnoma nedolžen, da ni nikoli mislil, da bo zašel tako daleč, da so mu mnogi odjemalci odnesli večje zneske, med njimi trboveljski rudarji, ki so odšli v Francijo, kakih 25.000 Din. Knjigovodstva ni vešč.

Porotnikom je bilo stavljeno eno glavno vprašanje, če je obdolženi kriv navedenih goljufij in jih je namenoma zagrešil. Pa se je zavzel za obtoženca njegov zagovornik in predlagal še eno vprašanje za slučaj, če se prvo zanika namreč vprašanje: če je kriv, da je od leta 1922 do 1926 v Ustju kot dolžnik več upnikov radi malomarnosti postal insolventen, ker je lahkomiselno izrabljal kredit in ni pravočasno predlagal otvoritve konkurza.

Porotniki so prvo glavno vprašanje soglasno zanikali, a drugo soglasno potrdili, nakar je bil obdolženec Albert Korinšek obsojen radi pregreška po paragrafu 486 št. 1 in 2. k. z. na **6 mesecev strogega zapora s trdim ležiščem.**

Pri današnjem zasedanju je bil nekoliko deležen strogosti Pravice tudi naš poročevalec. V poročilo o včerajšnji poroti je namreč vpletel dialog in navedel par postranskih vprašanj, ki jih predsednik obtožencu ni stavil. To je predsednik danes ugotovil in ga za kazen izključil iz poročevalske klopi. Zatorej je moral naš poročevalec danes sedeti med ostalo publiko.

Novo mesto, 22. septembra

Nerešena zagonetka umora Fr. Škufce

V tem porotnem zasedanju novomeškega sodišča je razpisanih več zelo zanimivih razprav, a najbolj zagonetni zločin so razpravljali danes, ko je stopil pred poroto 30letni samski delavec Albin Plot, rojen v

Alb. Plot

Solgotarijanu na Madžarskem, pristojen pa v Žužemberk. Obtožen je bil umora svojega gospodarja Franca Škufce katerega je na veliko soboto 1922 našel neki pastir umorjenega v neki kotlini pod cesto med Strugami in Zverčem.

Ljudski glas je najprej osumil zločina nekega Jurija Ruparja, ki ga je sodišče zaprlo, pozneje pa, ko se je izkazala njegova nedolžnost, zopet izpustilo. Medtem se je ljudsko mnenje zopet spremenilo in pojavili so se glasovi, ga utegne biti Škufcev morilec Albin Plot. Fant se je začel po umoru zelo čudno obnašati in tudi poizvedbe so ugotovile nekatera zanj obremenilna dejstva. Preden pa je orožništvo moglo Plota aretirati, je osumljeni mož že neznanokam izginil. Potikal se je nekaj časa po Julijski Krajini, končno pa največ po kočevskem okraju, kjer so ga letos 8. marca izsledili. Osumljeni Plot je bil v vojni ranjen na glavi in je videti, da trpi na duševni omejenosti in na posledicah alkoholizma. Današnja razprava se je pričakovala z napetostjo, vendar pa zagonetka umora ni bila rešena in senzacijo je nastopila se tem, da je bil Albin Plot oproščen sumnje umora in obsojen na teden dni zapora radi malega prestopka.

Senatu je predsedoval dr. Kuder, votanta sta bila višja sodna svetnika dr. Poerster in dr. Kozina. Obtožnico je zastopal namestnik državnega pravdnika Kovač, zagovarjal pa je obtoženca dr. Zupančič. Ker se je obtoženec zagovarjal, da je slaboumen sta bila zaslišana psihijatra dr. Gošti in dr Robida. Oba sta ga spoznala za duševno manj vrednega človeka. Porotnikom sta bili stavljeni dve glavni in eno dodatno vprašanje. Prvo vprašanje se je glasilo na roparski umor, drugo pa na prestopek tatvine. Porotniki so prvo vprašanje soglasno zanikali, dočim so drugo soglasno potrdili. Dodatno vprašanje pa ni prišlo v poštev radi duševne zmedenosti obtoženca. Obsojen je bil na teden dni zapora, ki ga mora prestati navzlic temu, da je sedel v preiskovalnem zaporu, ker je bila proti njemu izdana tiralica.

Nič več slabega duha iz ust.

Kočljivo v rašanje: slab duh iz ust. Mnogi ga imajo a se niti ne zavedajo. Samo vedo, da drugi nerad govore ž njimi. Pebeco pasta za zobe Vas tega obvaruje. Ustna duplina bo čista in sveža

PEBECO, pasta za zobe.

L. N. Tolstoj:

Spokorni grešnik

Narodna pripovedka.

In dejal je Jezusu: Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo.

Jezus pa mu reče: Resnično, resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju.

(Luka XXIII, 42, 43.)

Nekdaj je bil na svetu človek, ki je dočakal sedemdeset let in je preživel vse svoje življenje v grehih. Ta človek je zbolel, ne da bi se bil spokoril. Ko pa je prišla ponj smrt, se je v poslednjem trenutku bridko razjokal ter vzdihnil: »Gospod, odpusti mi, kakor si odpustil razbojniku na križu.« Jedva je bil to izgovoril, je izdihnil. In duša tega grešnika je vzljubila Boga, se vdala v Njegovo milost ter prišla pred nebeška vrata.

In grešnik jame trkati in prositi, naj ga vzamejo v nebesa.

Tedaj pa se za nebeškimi vrati začuje glas:

»Kdo je ta, ki trka na rajska vrata? Kakšna dobra dela ima ta človek v svojem življenju?«

Nato se je oglasil sodnik, ki je naštel vsa zla dejanja, dobrega pa ni omenil niti enega.

Kmalu potem se je slišalo za durmi: »Grešniki ne morejo v nebeško kraljestvo. Hodi odtod!«

Človek pa je odgovoril: »Gospod, slišim Tvoj glas, ali obličja Tvojega ne vidim in imena Tvojega ne vem.«

Glas pa mu je odgovoril: »Jaz sem apostol Peter.«

In grešnik ga milo poprosi, rekoč: »Usmili se me, apostol Peter, in spomni se slabosti človeških in dobrotljivosti božje. Kaj nisi bil sam Kristov učenec in nisi iz njegovih ust slišal Njegovih naukov in na lastne oči videl Njegovega vzglednega življenja? Le spomni se dne, ko je bil Gospod do smrti žalosten in te je trikrat prosil, naj ne spiš, ampak moliš, ti pa si zaspal, zakaj tvoje oči so bile trudne, in trikrat te je našel spečega. Glej, tako je tudi z menoj.

In pokliči si v spomin tudi to, kako si Mu zatrjeval, da Ga do smrti ne zatajiš in kako si Ga kmalu nato trikrat zatajil, ko so Ga vlekli pred Kajfeža. Tako je tudi z menoj.«

»In še tega se spomni, da je nato zapel petelin, ti pa si šel venkaj in si se bridko razjokal. Tako je tudi z menoj. Ne moreš tega, da me ne bi spustil noter.«

Glas za rajskimi vrati je nato utihnil. Čez nekaj časa je jel grešnik spet trkati in prositi, naj ga spuste v nebeško kraljestvo.

Izza rajskih vrat se je tedaj začul drugi glas, rekoč:

»Kdo je ta človek? Kako je živel na svetu?«

In spet je sodnikov glas naštel vsa zla dejanja, a dobrega ni omenil niti enega.

Nato je dejal glas za durmi: »Pojdi odtod! Taki grešniki ne morejo biti z nami v raju.«

Grešnik pa je rekel: »Gospod, tvoj glas slišim, ali obličja tvojega ne vidim in imena tvojega ne poznam.«

Tedaj pa odvrne glas: »Jaz sem kralj in prerok David.«

A grešnik ni obupal in ni šel izpred rajskih vrat, ampak je poprosil: »Usmili se me, kralj David, in spomni se slabosti človeških in usmiljenosti božje. Tebe je Bog ljubil in te je zato poveličal bolj od drugih ljudi. Imel si vsega dovolj. Imel si kraljestvo, slavo, zaklade, ženo in otroke, ali ko si nekoč ugledal s strehe svoje hiše zalo ženo preprostega človeka, te je vendarle premotila skušnjava in ugrabil si Uriju ženo, njega samega pa si potolkel z mečem amonitskim. Čeprav si bil sam bogatin, si vzel siromaku zadnjo ovco iz hleva, njega pa si usmrtil. Glej, tako sem delal tudi jaz.

In spomni se tudi, da si se pozneje spokoril in si dejal: ‚Priznam svojo krivdo in se kesam svojih grehov.' Tako rečem tudi jaz. Ne moreš tega storiti, da me ne bi spustil noter.«

In glas za vrati je utihnil.

Malo pozneje začne grešnik vnovič trkati in prositi, naj ga vzamejo v nebeško kraljestvo. Izza duri se tedaj začuje tretji glas, rekoč:

»Kdo je ta človek in kako je živel na svetu?«

Odgovoril je sodnikov glas, ki je v tretje naštel grešnikova zla dejanja, a dobrega ni omenil ne enega.

In tedaj je dejal glas za vrati: »Hodi odtod! Grešnik ne more priti v nebeško kraljestvo.«

A grešnik mu dé nato: »Slišim tvoj glas, ali obličja Tvojega ne vidim in imena Tvojega ne poznam.«

Glas pa mu pravi: »Jaz sem Janez Evangelist, Kristov ljubljenec.«

Tedaj pa se je grešnik zelo razveselil in je dejal: »Ni mogoče, da mi zdaj ne bi odprli nebeških vrat. Peter in David mi morata zdaj odpreti že zaradi tega, ker tudi sama poznata človeške slabosti in božjo usmiljenost, ti pa me spustiš noter zato, ker si poln ljubezni. Ali nisi, Janez Evangelist, sam nekje zapisal v svojih knjigah, da je Bog sama ljubezen, in da kdor ljubiti ne zna, tudi Boga ne pozna? Saj si v svojih starejših letih sam učil ljudi: ‚Bratje, ljubite se med seboj!' Kako bi mogel zdaj mene sovražiti in me poditi odtod? Ali zavržeš svoje lastne nauke, ali pa se me usmiliš ter me spustiš v raj.«

Tedaj so se odprla rajska vrata in Janez je objel spokornega grešnika ter ga povedel v nebesa.

Prevel K. K.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše.

Sokol

Sokol II. javlja, da imajo vsi oddelki redno telovadbo v telovadnici realke po sledečem redu: Člani v pondeljek, sredo in petek od ½9. do ½10., moški naraščaj iste dneve od 7. do 8. zvečer; članice ob torkih in četrtkih od 8. do ½10., ženski naraščaj kot članice od 7. do 8. zvečer; moška deca v torek in petek od 6. do 7., ženska deca v pondeljek in četrtek od ½6. do ½7. zvečer. Bratje in sestre, naša 20letnica je pred durmi! 1404

Sokolska župa Ljubljana priredi v nedeljo dne 9. oktobra t. l. tekmo moškega in ženskega naraščaja na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Tekma se bo vršila na podlagi okrožnice TO št. 1 razpisa za tekmo dne 20. maja in okrožnice TO št. 2, ki jo bodo društva prejela v par dneh. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu in se prične ob pol 9. dopoldne. Vožnja po železnici je polovična. Izkaznice za znižano vožnjo izstavijo društva za svoje udeležnike sama. Društva naj prijavijo do 30. t. m. svoje tekmovalce in sodnike. Zdravo! — Tehnični odbor.

Dopisi

HRASTNIK. (Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Hrastniku.) V zadnjem času opažamo v pevskih društvih na deželi nekako mrtvilo. Ni več onega zanimanja za lepo pesem kakor v prejšnjih letih in nehote se mi vsiljuje vprašanje, kaj bi bilo temu vzrok. Starejši pevci se izgovarjajo na mlajše, ti pa seveda nimajo ne časa ne volje, ker se jim zdi, da vrše bogve kakšno kulturno misijo, če ves svoj prosti čas žrtvujejo svoji ljubljeni žogi. Pa bodisi že tako ali drugače, dejstvo je, da obstojajo v Hrastniku štiri pevska društva, ne deluje pa nobeno. Da pa imamo tudi mi včasi priliko slišati našo lepo pesem, za to skrbi agilno pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki prireja že nekaj let v dvorani Narodnega doma koncerte. Tak koncert se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. in so bile na bogatem sporedu same narodne pesmi. Baš s tem sporedom so »Zvonaši« na mah osvojili srca vseh poslušalcev. Saj ravno ona pesem, ki prihaja iz naroda ogreje dušo naroda. Prve štiri točke je podal moški zbor v resničnem, narodnem tonu. Nadvse ljubko je zapela gdč. Špelca Ramšakova nekaj samospevov s spremljevanjem klavirja. Za svoje izvajanje je prejela od hvaležne publike šopek cvetja. Drugi del sporeda so obsegali mešani zbori, ki so občinstvo tako navdušili, da kar ni hotelo zapustiti svojih sedežev. Priljubljeni pevci so morali še peti in peti. Obisk je bil dober, vendar bi zaslužila taka prireditev nabito polno dvorano. Saj bi pa gotovo tudi bila, če bi ne bile isti dan v Hrastniku kar štiri veselice. Za izredni užitek bodi izrečena »Ljubljanskemu Zvonu« najtoplejša zahvala. Pridite zopet, vedno vam bomo hvaležni!

SEMIČ. Društvo »Sokol« v Semiču priredi v nedeljo, dne 25. septembra veliko vrtno veselico z bogatim sporedom pri br. Bukovcu. Začetek ob 3. popoldne. Z vlakom so zveze ugodne. Vabijo se vsa bližnja društva in prijatelji Sokolstva, da nas posetijo in se razvedrijo ob lepem jesenskem dnevu pod krasnimi semiškimi goricami. Ogledate si lahko tudi tri četrt ure oddaljeni hrib »Smuk«, znamenite krajske razvaline in kapelo nekdanjih grofov Lichtenbergov. Odtod je tudi krasen razgled po vsej Beli Krajini vseskozi do sivega Velebita. 1407

JESENICE. Danes, v sredo, dne 21. t. m. priredi dramski odsek na sokolskem odru drama v treh dejanjih »Vstajenje«. Sodeluje orkester društva »Edinosti«. Mladini do 16. leta vstop ni dovoljen. Vstopnice v predprodaji se dobijo v trgovini br. Mežika. K obilni udeležbi vabi odbor.

JESENICE. Zadnje volitve za Narodno skupščino so pokazale razveseljiv pojav: klerikalizmu je na Jesenicah precej odklenkalo saj niso spravili kljub vsemu obletavanju hiš in volilcev niti toliko glasov skupaj za svojo listo, kakor druge stranke. Razmerje je 506 proti 542 glasovom, ki pripadajo naprednim strankam. In če bi ne bilo tukajšnjih »spačkov« radikalov, bi bila slika za klerikalce še bolj žalostna. Te volitve nudijo lepo prognozo za bodoče volitve v občinski zastop. Če se strnejo vse napredne vrste k enotnemu nastopu, prav lahko iztrgajo občinsko upravo iz klerikalnih rok. Klerikalci se tega dobro zavedajo, zato jim ta možnost poleg ogromne jeze dela tudi hude skrbi. In sklenili so, da poskusijo pred slovesom še naskok na žepe davkoplačevalcev. Če se posreči, dobro, če se pa ne posreči, tudi nič hudega. Vsako društvo ima pravico in še celo dolžnost, da si zgradi svoj dom. Ali da bi se angažirala občina v prid čisto strankarske organizacije, pustila ostala nujna dela na strani in žrtvovala za to organizacijo nemale vsote to ne gre. Ta cesta, pravijo, se bo gradila na račun kaldrmine. Da bi se pa občina pobrigala za to, da vsaj kolikortoliko omili stanovanjsko bedo, na to ne misli nihče od sedanjih gospodov odbornikov. Še nekaj! Cesta bo, kakor je bila trasirana 13. t. m., uničila edini nasad na Jesenicah, pred ljudsko šolo, ki ga je sedanji šolski vodja s toliko ljubeznijo in potrpljenjem ustvaril na skali. Cesta bo šla tik poleg šole; dvomimo, da bo to v prid šolskemu pouku. Če povemo še, da že pelje na bodočo Orlovino lepa cesta, ki se da brez večjih stroškov primerno razširiti smo povedali dosti in prosimo samo odgovorne faktorje, da ne puste, da bi se občinski denar nepremišljeno razmetaval.

Preklic

Nisem plačnik za dolgove, katere bi even tuelno napravil moj sin Franc.

1406 IVAN BRESKVAR.

Naši onstran granic

Reško „italijanstvo“

Tujec, ki pride na Reko, opazi že takoj pri prvih svojih korakih po mestu, da se — ne nahaja v Italiji. Sliši vse mogoče jezike, toda italijanščine zelo malo, vidi vso silo napisov, toda imena so večinoma neitalijanska, in če ne naleti ravno slučajno na kake južnoitalijanske privandrane pritlikovce, se mu zdi, da mora izhajati reško prebivalstvo ali iz bližnje kršne Istre, ali pa tam nekje iz Like ali Dalmacije. Reka nima na sebi prav čisto nič italijanskega, ako ji vzamete fašistične črnosrajčnike, karabinijerje in finančne stražnike.

To vse čutijo le predobro tudi Italijani sami in te dni je glavno glasilo primorskega fašizma, »Il Popolo di Trieste«, objavilo članek »Za italijanstvo Reke«, ki je najsijajnejši dokaz, da resničnega italijanstva v Reki sploh ni.

Članka, toži, da v Reki stalno prebiva veliko število tujcev, ki govore svoje jezike. Govori se italijanski — seveda na prvem mestu! — hrvatski, nemški, madžarski ter angleški in francoski. Mnogo teh tujcev ima celo italijansko državljanstvo, a prišli so v Reko še pod habsburško vladavino, si pridobili domovinsko pravico v Reki ter so tako postali potem italijanski državljani. Ali mnogo jih je, ki so v resnici tujci, ker so ali madžarski, avstrijski, češkoslovaški, poljski, jugoslovenski državljani itd.

Članka pravi, da se ti tujci ne smejo zamenjavati z »drugorodci«, kakor so n. pr. Slovani na Primorskem ali Nemci v Trentinu. Reški tujci da do leta 1918. niso govorili italijanski in so sploh z zaničevanjem gledali na vsak pojav italijanstva ob Kvarnerju, a danes da se hočejo imenovati »drugorodni Italijani« ali pa kar naravnost Italijani, si prisvajajo pravico, da govore svoje eksotične jezike, in zavzemajo vodilna mesta v industriji, trgovini in celo tudi v pomorski plovbi. Pravi Rečani, domačini so pa seveda prisiljeni, da se ravnajo po njih.

Taki tujci in po njih se ravnajoči domačini seveda ne znajo »po italijansko« prenašati sedanje reške gospodarske krize, h kateri se pridružuje še tudi kriza, ki je nastala vsled revalorizacije lire. Naj se govori s komerkoli, zlasti pa z glavnimi predstavitelji reških gospodarskih krogov, se ta kriza opisuje tako črno, tako obupno, da so članki v francoskih listih in listu italijanskih prebegov, »Il Corriere degli italiani«, v primeri s temi opisi še pravcati slavospevi. »Vsak voditelj industrijskega podjetja v Reki si vsake pol ure sega v lase in vzklika obupno: **kam smo prišli!**« In ta obup vsled sedanjega položaja in domotožja po prejšnjem blagostanju prehaja seveda na vse ostale sloje prebivalstva, ki se je vdalo nekakemu fatalizmu in neizvestnemu upanju, kakor da bi bili v zraku neki **znaki neke bodoče izpremembe, nekega osvobojenja. Rečan ima tajinstven občutek, da se zgodi nekaj, toda kaj, kako in kedaj, ne pove nihče.**

Voditelji reškega fašizma poznajo točno ta položaj, toda nimajo nikake direktne možnosti, da bi ga izpremenili. Na vsa vodilna mesta v industriji, trgovini in pomorski plovbi treba postaviti prave Italijane, fašiste, ne po državljanstvu ali izkaznici, temveč po krvi, prepričanju in srcu! Reko je treba vzgojiti v šoli požrtvovalnosti, da bo znala »po italijansko« prenašati svoje bridkosti in težave, brez joka in stoka za prošlostjo, ki se ne more vrniti več, ter brez pritožb in očitanj. Toda, kakor pravijo fašisti, se ne da storiti nič, dokler je toliko tujcev in potujčencev na Reki. Fašisti morejo kvečjemu protestirati in delovati na moralno in politično vzgojo reškega prebivalstva.

Dogaja se, da ravnateji industrijskega podjetja Italijanu, ki se, proseč službe, sklicuje na svoje fašistično delovanje, odgovarja, da naj ne politizira, ker industrijalec mora hoditi svojo pot, pa naj je na vladi Peter ali Pavel. V industrijskih podjetjih se daje prednost Hrvatom in protifašistom: ta ali oni ravnateji venomer proslavlja Angleže in Nemce in tako dela protiitalijansko propagando med nameščenstvom; marsikatera tovarna, ali pa vsaj tajništvo ali arhiv tovarne je v sobah Hrvatov z one strani mosta; če hoče biti Italijan sprejet v službo mora imeti priporočilo od tujca, kajti če bi predložil priporočilo fašija, mu je zaprta vsaka pot. Voditelji fašizma izjavljajo, da čutijo, kako jim zmanjkuje tal pod nogami, če pomislijo, kaj se dogaja v Reki.

Vsemu temu so krivi oni »italijanski državljani«, ki so rojeni ali pa po pokoleniu Dunajčanie, Budimpeštanci, Lvovčani itd. in dajejo vse podatke za protiitalijansko delovanje onim, ki so pravno ostali tujci. Storiti pa se jim ne more nič, ker jih ščiti italijansko državljanstvo. Seveda pa imajo, kar se tiče protifašizma, velik vpliv tudi sušaški Hrvati s svojimi znanstvi, gospodarskimi zvezami in še tembolj, ker jim je vedno svobodna pot čez most. Domači reški Italijani pa se navzemajo te tujske duševnosti in se poraja v njih prepričanje, da je italijanska oblast v Reki samo — začasna! — —

Tako je torej »italijanstvo« Reke po najzanesljivejših italijanskih, fašističnih virih. Vsak dodatek je pač odveč, ker bi le kvaril to tako resnično sliko dejanskega položaja v Reki.

---

p— *Zanemarjena Opatija.* Tržaški novinar Mario Nordio se je mudil v Opatiji in piše glede na sedanje tamošnje razmere v »Piccolu« to-le: «Ne sme se dovoliti, da bi tujci primerjali prejšnjo cvetočo, najrednejšo in najčistejšo Opatijo s sedanjo, ki je v mnogih ozirih pomanjkljiva... Treba je mnogo storiti. Tu so nujni problemi, ki se ne dajo odlašati, kakor problem škandalozne ceste in vodovoda, komunikacijskih ovir, poštne in telefonske službe, kar ni dopuščа nobenega odlašanja»... Ker ni več prej šnjega dotoka tujcev, je rekel reški fašistični konzul Host-Venturi, da naj začno Italijani računati na svoje lastne moči. Iz starih provinc prihajajo gostje in v enem samem hotelu je naštel 170 italijanskih državljanov. V Opatiji že prevladujejo italijanski tujci in verjetno je, da bodo kmalu tam Italijani lepo sami med seboj, k večjemu še v družbi budimpeštanskih židov.

p— *V Vipolžah* v Brdih je umrl g. baron Rudolf Teuffenbach, ki je bil pred vojno v politični službi v Gorici, po vojni pa se je posvetil svojemu lepemu posestvu. Pokojnik je bil dober človek.

p— *Za ves obširni tolminski okraj* posluje sedaj en sam sodnik, ki ne ve, ali bi vzel v roke kazenske ali civilne zadeve. Posla je ogromno, zastanki strašni, ljudje trpijo veliko škodo. Pravi kaos je na tolminskem sodišču pa tudi še na marsikaterem drugem v deželi, ne izvzemši Gorico.

p— *Tržaški promet.* Po poročilu tržaške trgovske zbornice je bilo v avgustu v tržaškem pristanišču skupnega prometa 3 milijone 887.789 kvintalov, lani 3,725.255. Prvih 8 mesecev letos je bilo prometa 32,028.836, lani 32,032.934. Ako so številke prave, bi se znatno boljšal položaj tržaškega pristanišča. Do zadnjih mesecev so izkazovali samo padanje prometa, sedaj pa se dviga rapidno!

p— *Proti razpustu Sportnega Udruženja v Trstu* in v njem včlanjenih društev je bil vložen rekurz, in sicer na tržaško prefekturo, da ga pošlje dalje na pristojne oblasti. 13. t. m. pa so poklicali na prefekturo enega izmed podpisancev, kjer so mu po nekem uslužbencu sporočili, da je protest že po tržaški oblasti zavrnjen.

p— *20 milijonov za Istro?* Iz Rima je prišla v Pulo vest, da sta ministrstvo za finance in ministrstvo za javna dela sprejeli sporazumno s predsednikom vlade predloge v istrski spomenici in določili: 9,300.000 lir za ceste, 1,500.000 za pogozdovanje, 8,000.000 za izsuševanje, za gradbo šolskih poslopij 1,250.000. Davščina na vino je odložena do sprejetja popustitvenega zakona. Samo Istrani ne verujejo več takim rimskim poročilom. Saj so jim že večkrat brnele po ušesih vesti o ogromnih vsotah v korist pokrajini, ali pot iz Rima v Istro je tako dolga, da dos'ej še vedno niso dosp li tisti napovedani milijoni! Ali pojde stvar menda sedaj hitreje izpod rok?

p— *Tudi Marijine organizacije razpuščajo.* To izhaja iz interpretacije značaja bratovščin, posebno onih, ki imajo izključno verski značaj, kakor je to določila generalna konfederacija avtonomnih ustanov. «Corriere dei Comuni» poroča, da je odredila, da se morajo vse bratovščine smatrati za javne, podporne in dobrodelne ustanove, ki so podrejene civilnim oblastim in da se morajo radi tega včlaniti pri državni federaciji dobrodelnih ustanov.

p— *Surovost tržaškega «Popolo di Trieste».* «Popolo» poroča o pohodu miličnikov na Snežnik. Pripoveduje kako jim je v lovski koči, kjer so se medpotoma ustavili stregla gospodinja, godrnjaje po jugoslovensko, dočim jih je više gori v neki leseni bajti sprejel mož, ki je prišel semkaj iz Vicenze s svojo ženo in otročičkom in ki je «s svojo ljubeznivostjo še bolj podčrtal razliko od *kruljenja* gostilničarke v lovski hišici.» Omenimo naj, da je «Popolo» žo enkrat rabil ta izraz za slovenski jezik, nam reč tedaj, ko je pisal o slovenskem petju in slovenski molitvi v cerkvah v Istri.

Cenjene dame!

Izdeluje in modernizira plašče in kostume po najnovejšem kroju. Dunajski okus. Postrežba točna in solidna. Cene priznano najnižje. Se priporoča

JOSIP BAJDE, MODNI ATELJE,
Šelenburgova ulica 7/I.

„Oglje“

Produktorji sladkega oglja so naprošeni pošiljati svoje natančne detalijerene ponudbe na naslov:
„Alpinea“ Trst, Via Cologna 14.

POZOR! 9927 **POZOR!**

Oglejte si prvovrstne različne

perzijske preproge

po najnižjih cenah na velesejmu (Pokrajinska razstava) zunanji **paviljon št. 334—335.**

Najboljša briga za dojenčke je zaščita matere

Zdrave matere zdrava deca

Ena skodelica

OVOMALTINE

za zajtrk in južino

nudi moč mladim materam katere drugače povračajo, ter omogoča prenašanje napora dojenja, a zajedno pospešuje stvarjanje mleka.

Priporočite znanim gospem

Ovomaltine!

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in večjih delikatesnih trgovinah za ceno od Din 18·50 po zavoju.

Zahtevajte brezplačni vzorec pozivajoči se na ta list od

Dr. A. WANDER, d. d. Zagreb

DALLAS REKLAM

MARIBOR Gosposka ul. 26

Atelje za reklame, umetnost in dekoracije

Načrti in izvršba

REKLAM: Plakati, kliševi, nadpisi pri pismih, ovitki, etikete, vrnostne znamke stenske in svetlobne reklame, propagandne reklame itd.

DEKORACIJ: Moderne dekoracije gledaliških in slavnostnih dvoran, dekorativno stensko slikanje vsake vrste in izvršbe itd.

MODERNI DIAPOSITIVI (KINOREKLAME)

po najnižjih cenah

Zahvala.

Za izkaze sočutja, ki so nama došli ob izgubi preblage mame, gospe

Neže Jazbar

se prav iskreno zahvaljujeva. Posebna zahvala bodi prečastiti duhovščini, g. zdravniku dr. Vacku, cenj učiteljstvu v Srednji vasi, pevcem, vsem darovalcem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili drago mamo na zadnji poti.

Bog plačaj!

Stara Fužina v Bohinju, dne 19 septembra 1927.

Štefka in Poldka, hčerki.

Tvornica pločevinastega blaga išče

mojstra

popolnoma veščega izdelovanja vseh predmetov te stroke in docela vajenega pocinkovanja, zlasti železnih sodov in posodja. Prednost imajo oni prosilci, ki dokažejo, da so dalj časa samostojno opravljali tak oddelek v kaki tvornici. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na poštni pretinac 41 Zagreb 1.

„Juniper“

Francosko žganje je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, že lodčnim boleznim itd. Dobi se povsod

Glavna zaloga:

Vitomir Dolinšek

Celje, Gosposka ulica št. 26

Za časa velesejma paviljon H štev. 442 v Ljubljani od 17. do 27. septembra 1927.

Urejevanje vrtov

Vzorni vrtni sadonosniki — parki — domači vrtovi — sportna igrišča

kakor tudi predelovanje že obstoječih nasadov po najmodernejšem načinu prevzema v najsolidnejšo, strokovnjaško izpeljavo po najnižji ceni

Drevesnica „Vrt“ Džamonja i drugovi

družba z o. z.

Maribor, Tržaška cesta 64, telefon 301.

Strokovne nasvete, osnutke in skice radi dajemo.

TRIUMPHATOR

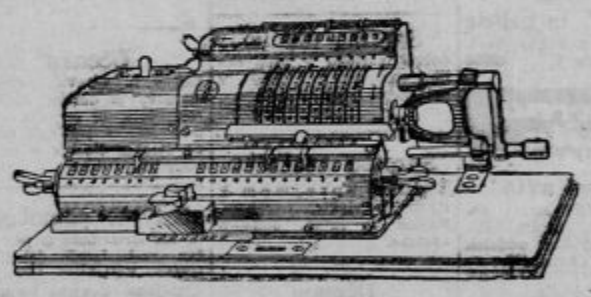

Na pokrajinski razstavi v Ljubljani, paviljon «E» 52—54.

„TRIUMPFATOR“ za seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje.

Razkazovanje brezobvezno in brezplačno.

Generalno zastopstvo: Ant Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. Telefon 100

POZOR! **USNJARJI!** POZOR!

Oglejte si na Pokrajinski razstavi v Ljubljani od 17. do 26. t. m. v paviljonu „E“ št. 47—49 izložbo

Usnjarske stroje

(Gerbereimaschinen)

Bayerische Maschinenfabrik F. I. Schlayeter Regensburg.

Zastopnik za kraljevino SHS.

OSKAR WINKLER, Zagreb II., Peščenica br. 7.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica Din 50,000.000·—
Rezervni zaklad okoli Din 10,000.000·—

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst.

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Telefon štev. 261, 413, 502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

J. O. Curwood: 65

Preganjana neža

Roman.

XXV.

Strašna trditev Donalda Mac Donalda, da je bil Mortimer Fitz Hugh v taboru in da Janine sanje niso bile sanje, je napolnila Aldousa z grozo in dvomom. Še preden se je toliko otresel te groze, da bi bil mogel izpregovoriti, je Mac Donald zavrnil njegovo misel.

»Prebudil sem se preje od vas, Johnny,« je dejal. »V tem, ko je ona planila iz šotora, sem čul, kako nekdo dirja po gošči. Mislil sem, da je kak rosomah ali medved; zato se nisem ganil, dokler ni zaklicala vašega imena in niste vi skočili na plan. Ako bi bila zagledala v svitu ognja medveda, ne bi bila mislila, da je Mortimer Fitz Hugh, mar ne? Mogoče je in vendar je neverjetno, čeprav se strašno čudim, zakaj bi se bil prikral čisto sam v naš tabor. Najina dolžnost je, da bistro paziva, dokler se povsem ne zdani.«

»Težko da bi se klatil sam okoli nas,« je zatrdil Aldous. »Pojdiva iz luči, Mac. Ako imate prav, tedaj ni dvoma, da je vsa drhal v bližini.«

»Niti streljaj ne more biti do njih,« je rekel Mac Donald. »Čul sem ga, da je dirjal kakih sto yardov daleč. To je tisto, kar mi ne gre v glavo. Zakaj nas niso napadli, ko so imeli takšno priliko?«

»Upajva, da so bile res le sanje,« je odvrnil Aldous. »Če se je Jani bledlo o Fitz Hughu in je v zaspanosti kaj videla v taboru, je zelo mogoče, da je pridejala ostao z domišljijo. Toda paziva vendarle. Ali naj se odstranim?«

Mac Donald je pritrdil. Razšla sta se. Dve uri sta hodila po temi ter oprezala in prisluškovala. Ob razsvitu se je Aldous vrnil v tabor, da bi zbudil Jano in pripravil zajtrk. Hlepel je po tem, da bi videl, kak učinek je napravil nanjo nočni pripetljaj. Ko ji je pripovedoval o njenih sanjah in o tem, kako je planila v noč, je v ljubki zadregi skrila obraz na njegovih prsih.

Poljubil jo je. Ne da bi vzdignila lice z njegove rame, je šepnila nekaj, kar mu je mahoma pognalo kri v obraz.

»Moj soprog ste, John, in mislim, da me ni treba biti sram, če se bosa pokažem pred vami. Vi sami ste krivi, da gledam na to tako in da sem — vaša žena!«

Tako govoreč je pritisnila glavo k njemu, da ji ni mogel pogledati v obraz.

»Hotel sem vam dokazati, da vas imam rad — tako, iz vsega srca,« je dejal, komaj vedoč, kaj govori. »Jana, dragica —«

Njena prožna roka mu je zaprla usta.

»Vem, John,« ga je prekinila mirno. »Prav zato vas imam tako rada in sem tako ponosna na vas — oh, tako ponosna, John!«

Vesel je bil, da je Mac Donald prav tedaj glasno prilomastil po gošči. Jana se mu je izvila iz naročja in je zbežala v šotor.

Mac Donaldovo obličje je imelo jezen in mrk izraz.

»Kakor sem rekel, Johnny: zamudili ste lepo priliko,« je zagodrnjal. »Našel sem kraj, kjer je bil privezan konj. Sled je vodila do velikega, kamenitega polja, po katerem je prehod v dolino na zapadu. Ondi je tisti, ki je bil tu, ubral pot v sosednjo dolino. In to mi ne gre v glavo, ne gre in ne gre, kakor gotovo je Bog nad menoj, Johnny! Zakaj je prišel Fitz Hugh sam v to dolino? In zakaj je prijahal, zakaj ni prišel peš? Vrag naj razume to, človek ne more!«

Drugega ni rekel; odšel je, da bi privel skopčane konje, ter ostavil Aldousa, ki je ves omotičen od začudenja nadaljeval priprave za zajrtk. Čez nekaj časa se je vrnla Jana in mu je pomagala. Šest je bila ura, ko so pozajtrkali in so se pripravili na svoj vsakdanji pohod. Zatezaje poslednje zaponke tovornih mezgov je Mac Donald zamolklo rekel Aldousu:

»Danes, Johnny, se utegne zgoditi marsikaj. Mislim, da prispemo ob solnčnem zatonu na cilj. Česar tu ni bilo, se lahko pripeti med potjo. Ostanite z Jano streljaj za menoj. Ako se začne kako nenadno streljanje, bo dobro, da imamo to, kar imenujejo rezervo zadnjega voja. Mislim, da bom opazil nevarnost, če bi se pripravljala; vsekako opravim najbolje, ako bom sam.«

Aldous se je zavedal, da je v teh poslednjih urah Mac Donaldovo mnenje odločilno in niugovarjal ločitvi, čeprav je očividno izpostavljala starega lovca večji nevarnosti nego njega samega. O tem, da se res približuje konec, ni bilo dvoma. Najprej je videl, kako si Mac Donald polni žepe z dolgimi naboji za svojo puško in kako skrbno ogleduje cev in zatvor. Ne da bi gorca kaj vpraševal, je storil takisto. V žepih je imel petdeset patron. Njegova »triintridesetka« je bila sveže očiščena in namazana. Preizkusil je mehanizem svoje avtomatske pištole. Mac Donald je opazoval njegovo početje; oba sta vedela, kaj pomenijo te priprave pred začetkom poslednjega dnevnega pohoda. Jani nista zamolčala, da mislita dospeti na cilj še pred nočjo, in ko je jahal z njo v dogovorjeni razdalji za starim lovcem, se ji je Aldous čudil, kaj vse je slutila in kaj vse je že vedela. Namignila sta ji bila, da hočeta prehiteti neprijateljsko skupino; vendar pa je čutil, da je Jana vzlic njunemu prizadevanju uganila vse, čeprav ni pokazala tega ne z besedo ne s pogledom. Edino, v čemer je bila dans drugačna nego včeraj ali predvčerajšnjim, je bilo to, da ji obraza ni več pokrivala tako vesela rdečica in da ji je trepetalo v očeh kakor tesnobno vprašanje. Domneval je, da sluti bližajočo se tragedijo, da se zaveda tega, kar ji izkušata skriti, in da le zato ne reče ničesar, ker ve, da on in Mac Donald nočeta, da bi vedela. Srce mu je utripalo od ponosa. Njen pogum ga je polnil z navdušenjem. In mimo tega je opazil, da jaše ves dan tesno ob njegovi strani...

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Zaročila, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Kam pa kam?

Ponova vas pri Grosupljem
V bližini Ponove vasi se nahaja grišek Tabor s prijazno cerkvico sv. Nikolaja — z visokim obzidjem, še iz turških časov, od koder so naši predniki metali vroče olje ter spuščali čebele na Turka ter ga tako premagali. Od tam je 10 minut oddaljena podzemeljska jama Župana-Permeta.
V nedeljo, 25. sept.
se vrši na Taboru v bližini «Ledenice»
velika veselica
z bogatim srečolovom, šaljivo pošto, streliščem — turška kavarna, janje na ražnju itd. — Pri veselici igra godba na pihala iz Št. Jurija. — Ogleda si lahko vsak na novo urejeno podzemeljsko jamo «Župana-Permeta», razsvetljeno z Aurovo lučjo. Napravljenih je več hodnikov in stopnic ter je vsakemu lahko dostopna. — Jama je bogato okrašena s krasnimi kapniki stalagmitov in stalagtitov. Ogleda si lahko tudi Ledenico in Mikličevo jamo. Za dobro kapljico in jedila preskrbljeno. — Za udeležence železniška postaja Grosuplje. Ne zamudite ugodne prilike. Pridite vsi od blizu in daleč. Pri jutranjih in opoldanskih vlakih vozovi na razpolago na postaji Grosuplje. 29336

Obrt

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf **Hugon Hibler v Ljubljani,** Valvazorjev trg 196

Snežne čevlje in galoše
popravlja August Škof, Boršnikov trg 1. 29090

Motorna vozila

Tovorni avto
ki nosi do 1200 kg. v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Avto 400». 29400

Prikolico
za «Indian-Scout» kupim po ugodni ceni. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj uporabna». 29362

Prikolico
na dvokolesa, k tovornemu avtomobilu, ali pa samo šelesarijo kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tovor». 29353

Službo dobi

Boljšo natakarico
inteligentno, mlado in prijazno, ki bi bila tudi za blagajničarko, zmožno nekoliko hrvatskega jezika, ki dobro razume posel — sprejmem za večjo kavarno, obiskovano od boljše publike. Stevo Sekulič, Narodna kavarna, Petrinje, Hrvatsko 29312

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v birou Ekonomija, Beograd, Visana 11 28989

3—4 čevljarske pomočnike
dobro izurjene sprejme takoj Albin Eršen, Glince — Tržaška cesta 26. 29352

Učenko
ki zna šivati, sprejme Splošna Elektro-družba z o. z. v Ljubljani. Mestni trg št. 25. Vprašati od 11.—12. ure. 29305

Več čevljarskih pomočnikov
dobrih delavcev takoj sprejme v trajno delo s hrano in stanovanjem v hiši Janez Jerala, Ljubno, pošta Podnart. Vstop brez dopisovanja. 29256

«Karbon» d. d.
Sarajevo, Aleksandrova 45
sprejme za svoj premogokop v Rogatici nadstojnika z večletno prakso. Reflektanti, ki so dovršili rudarsko šolo, imajo prednost. 29258

Prvovrstno živiljo
sprejme Josip Bajde, damski atelje, Selenburgova 7. 29404

10—15 čevljarskih pomočnikov
dobro izvežbanih sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29376

Natakarico
sprejmem v gostilno in mesarijo v Dravljah pri Ljubljani. 29374

Čevljar. prešivalko
sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalno 96». 29396

Služkinjo
ki zna samostojno kuhati, sprejmem za privatno vilo na Bledu. Povprašati v trgovini Bohinec, Ljubljana, Dunajskacesta 21. 29390

Gostiln. kuharico
želim za takoj, event. dam na račun. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29331

Spretno pletilijo
dobro izurjeno v vseh delih, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29365

Spretno navijalko
(špularico) sprejmem k stroju z elektr. pogonom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29377

Učenca
za knjigoveznico sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29369

Kuharico
vešča vseh domačih del, zanesljivo in pošteno, samo z dobrimi spričevali sprejme fina družina treh oseb. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29242

Prodajalko
z večletno prakso, vešča pisarniških del, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Razpošiljalna». 29333

Učenca
zdravega in močnega, s predpisano šolsko izobrazbo sprejme v trgovino mešanega blaga Anton Tiršek — Rečica v Savinjski dolini. 29343

Vzgojiteljico
z znanjem poleg slovenščine tudi francoščine in nemščine ter klavirja, sprejmem k osemletni deklici. Nastop takoj ali 15. novembra. Ponudb na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vzgojiteljica 37». 29238

Postrežnico
sprejme boljša obitelj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29346

Prodajalko
prvovrstno, z dobrimi spričevali ter poveem verzirano v modni stroki sprejmem. Nekoliko spretnosti za prirejevanje izložb zaželjeno. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Trajno 1927». 29617

Zaslužek

Knjigovodstvo
vpeljujem strokovnjaško trgovcem, obrtnikom, uradom in podjetjem ter organiziram trg. prometne pisarne. Podjetnikom dajem tozadevna navodila, na željo tudi po nekaj ur na dan. Honorar po dogovoru. Reflektanti naj pišejo pod «Želim točnost» na oglasni oddelek «Jutra». 29274

Ročna dela
vzamem na dom. Nizka cena, točna izvršitev in natančna vezilja. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». — Od mnogih priporočana. 29275-a

Potnike
zanesljive in poštene zastopnike in agente sprejme proti dobri proviziji tvornica pijač. Ponudbe pod šifro «Zanesljiv 28» na oglasni oddelek «Jutra». 29401

Pletenje
oddam na dom. Delo dobe tudi dobre živilje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29367

Živilja
za perilo, obleke in deške oblekce, gre na dom. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29337

Službe išče

Knjigovodja
bilancist, zmožen tudi italijanskega dopisovanja, želi primerne službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Knjigovodja 11». 29324

Učenka
močna in zdrava, poštenih staršev, iz dežele, z VIII. razr. šole, bi se rada učila 3—4 leta v trgovini mešane stroke. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29310

Brivski pomočnik
ki zna striči bubi in je zmožen vseh lasnih del, želi službe. Reflektira samo na Ljubljano. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Bubi». 29206

Službe
želi mlad gospod, ki ima šestletno prakso v pisarni, in sicer 2—3 mesece brezplačno. Gre tudi na deželo in sicer 2—3 mesece samo proti oskrbi, hrani in stanovanju v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Pisarniška moč št. 72». 29372

Natakar
19 let star, želi službo jelonoše. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Natakar». 29406

Sedlar. in tapetniški pomočnik
z večletno prakso, želi službe. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Sedlar». 29407

Lesni strokovnjak
prvovrsten, želi službe v večjem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobra moč». 22366

Inteligentna gospa
stara 24 let, želi službo gospodinje v mestu ali na deželi. Perfektna je v vseh gospodinjskih delih. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Vestna 120». 29329

Prodajalko
prvovrstno, z dobrimi spričevali ter poveem verzirano v modni stroki sprejmem. Nekoliko spretnosti za prirejevanje izložb zaželjeno. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Trajno 1927». 29617

Knjigovodja
perfekten in zanesljiv, vešč vseh kont. poslov, bilancist z večletno bančno prakso, želi službe. Glavno je mnogo dela, plača stvar šefa. Da dokaže svoje zmožnosti, gre brezobvezno na dvamesečno poskušnjo ter napravi v slučaju potrebe ali zahteve, čisto bilanco. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Jasno stanje» 29275

Inteligentna gospa
mlada, izučena v trgovini, z večletno prakso — želi službo blagajničarke ali prodajalke v mestu ali na deželi. Absolvirala je tudi trg. šolo. Nastopi takoj. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva 10». 29328

Prodajalka
špec. stroke, želo pridna in poštenda, želi kjerkoli službe. Cenjene ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prodajalka 44». 29344

Knjigovodja
bilancist, samostojen hrv. in nemški dopisnik, sedaj poslovodja veletrgovine, z desetletno prakso, želi premeniti službo. Provinca ima prednost. — Cenj. ponudbe pod «Vesten K 739» na Interreklam d. d., Zagreb — Marovska 30. 29123

Pouk

Nemščina in francoščina
Distinquirana mlajša dama poučuje nemščino po zmerni ceni in uspešni metodi. Prevzame tudi inštrukcije srednješolcev za francoščino in nemščino. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29096

Inštruktorja
iz višjega razreda, za matematiko želi dijak III. razreda realne gimnazije. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gimnazija». 29403

Za klavir
sprejmem učitelja ali učiteljico. Ponudbe s ceno za uro na oglasni oddelek «Jutra» pod «Glasba». 29385

Strojepisje
Drž. konc. zasebno učilišče Gita Petač, Ljubljana, Valvazorjev trg 6, pritličje. 29397

Dijakinjo
višjih razredov sprejmem za poučevanje matematike in geometrije za deklico 2. meščanske šole. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «D. M.» 29170

Gospodično
ki bi poučevala nemščino starejšega gospoda v zaželjenem času, sprejmem. — Plačam 10 Din na uro. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Nemščina». 29383

Šivilja za perilo
sprejme gospodične v poučevanje. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29345

Prodam

Vrhniško opeko
trboveljski premog in bukova drva nudi najceneje Lovro Krže, Trnovski pristan 12. Postrežba točna! 61

Železno stiskalnico
(prešo) veliko, brez koša, železni pogon za mlin ali žago, fično vrv 40 mm močno, črez 100 m dolgo in 50 kg Blaubohr-Ekstrakta proda F. Cvek v Kamniku. 29201

Pohištvo
kuh. opravo, moško perilo, obleko itd. prodam radi selitve na Bleiweisovi cesti št. 20, pritličje, levo. 29273

Drva
suha, odpadki od žage in parket zopet na razpolago po najnižji ceni pri Ivanu Šiška, parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica štev. 4. — Preskrbite si pred zimo dobro kurjavo po ugodni ceni! 24119

Čistilni stroj
čevljarski (Schuhputzmaschine), avtomatični, skoro nov, po nizki ceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29042

Vozna pokrivala
in za konje, nepremočljiva pri Franc Stupici, Ljubljana. 29079

Lokomobilo
sistema Lanz, 50/65/83 KS, z dimnikom in kurilčem (Treppenrost) v najboljšem stanju, sedaj še v obratu, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29162

Orehova spalnica
s pelho, skoraj nova, naprodaj za polovično ceno, radi odpotovanja. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29399

Kolo
dobro ohranjeno, prodam po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29363

Moško sukno
prodam za 250 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29386

Moško kolo
prodam za 800 Din. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 29379

Pisalni stroj
«Mignon», pisalno mizo in garnituro lesenega pletarstva, ki obstoji iz 5 komadov, vse popolnoma novo, prodam po ugodni ceni radi selitve. — Ljubljana, Friškovec 3. 29368

Fotoaparat
9/12, z Voigtländer Triplo-anastigmatom Heliar 1:4,5, prodam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29354

Pridelki

Belega krompirja
več vagonov nudi za takoj po neobvezni ceni 115 Din Josip Lah, Osluševci pri Vel. Nedelji. 29334

Krompir
odbran, 1 vagon, po 110 Din stot proda Josip Murea — Ljutomer. 29339

PRODAM
70 vagonov krompirja a Din 1·50
5 vagonov la sladkega sena, prešanega a dinarjev 1·25 vse franko nakladalna postaja v Sloveniji.
Ponudbe pod „Krompir" na Aloma Company, Ljubljana.

D. M. C.
največje skladišče
Avram Karon, Sarajevo
Pres olonasljed Petra broj 2.

Kupim

Polhove kože
in vse druge od divjačine kupuje in zanesljivo dobro plača D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica št. 9. 47

«Odol» prazne steklenice
kupuje drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ul. št. 1. 282

Hrastove hlode
od 20 cm debeline naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana 252

Bencin-motor
z vozom za žaganje, kupim. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Bencin-motor». 29302

Stare obleke
moške čevlje, pohištvo itd. kupujem. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje štev. 29. 29292

Wolf & Greč
lokomobilo na motorni pogon, na tok 380 voltov in dobro ohranjen motor kupim. Ponudbe na naslov: Kozlevčar, Šoštanj. 28841

Testonov
kupim večjo množino fco. meja. Količino in ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Veleindustrija» 29391

Prekajevalske stroje
na motorni pogon, Wolf & Greč, špric, dobro ohranjene kupim. Sprejmem pa **mesarskega učenca** Kozlevčar, mesar, Šoštanj. 28841

Fotoaparat
13 × 18 ali 10 × 15 kupi na obroke drž. uslužbenec. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29381

Akumulatorsko opremo
svinčeno usedlino in pepel, staro med, baker, cink, kupuje v vsaki količini „Calin" k. d., Zagreb, Mandaličina 1

Tračnice
in vagonete vsh vrst in v vsaki količini kupuje „Calin", k. d., Zagreb, Mandaličina 1.

Sadje

Namizno sadje
jabolka in hruške raspošilja po najnižji ceni Peter Šetina, Radeče-Zidani most. 194

Posest

Hišo
z gostilno in trgovino — vedružinsko, z obsežnim vrtom, na zelo prometnem kraju prodam radi bolezni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29332

Hišo ali vilo
kupim v bližini klavnice. Ponudbe z navedbo velikosti, cene in lege na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Tehnika». 29350

2 zemljišč
s hišami, mlinom in vodno močjo naprodaj dne 26. septembra 1927 na licu mesta v Možnjah pri Radovljici št. 34. 29340

Parcelo
kupim v bližini klavnice. Ponudbe z navedbo velikosti, cene in lege na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Periferija». 29349

V najem

Lokal
z vodno močjo in stanovanjem oddam v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29281

Trgovske prostore
oddam v najem na prometnem kraju v Zagorju ob Savi. Jos. Simončič, posestnik na Bregu pri Litiji. 29164

Trgovino
dobro idočo, samo ali z gostilno, event. posestvom ali brez posestva, v prometnem kraju kupim, ozir. vzamem v najem. V večjem mestu kupim tudi samo gostilno. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» z navedbo cene in pogojev pod šifro «Kupec 200.000». 29341

2 veliki kleti
oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29361

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje, balkon, vodovod, elektrika in pritikline, oddam takoj v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29285

Stanovanje
2 sob in pritiklin želi uradniška vdova z dvema sinovoma za 1. oktober. Ugodno, ker je instrukcija brez honorarja na razpolago. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Centrum». 29618

Sobe

Kot sostanovalca
sprejmem dijaka z vso oskrbo, ali samo z zajtrkom v zračno sobo z električno razsvetljavo, v bližini glavne pošte. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29392

Lepo sobo
z zajtrkom, event vso oskrbo oddam dvema gospodoma, ozir. dijakoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29179

Opremljeno sobo
z vhodom iz stopnic oddam 2 gospodoma ali gdč. — Cena 200 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra».

Gospodično
sprejmem na stanovanje. — Prednost imajo šivilje. Vodmat, Ribniška ulica 171 29364

Prazno sobo
s strogo separiranim vhodom za takoj želi Melle. Lemaire, Frančiškanska ul. št. 6. 29375

Opremljeno sobo
lepo, s peebnim vhodom in elektr. razsvetljavo, bližu gl. kolodvora oddam s 1. oktobrom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29394

Prazno sobo
v sredini mesta želim za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prazna». 29370

Opremljeno sobico
takoj oddam v najem v Gradišču št. 14, pritličje, levo. 29342

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo, v sredini mesta oddam s 1. oktobrom zakonskemu paru ali dvema gospodoma — event. s hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29348

Kot sostanovalca
sprejmem gospoda ali dijaka na Rimski cesti št. 24, pritličje, desno. 29357

Sobo z 2 posteljama
odda najraje dijakoma Pavšič, Wolfova ulica 1/II. 29398

Dostojno gospodično
sprejmem kot sostanovalko na Rimski cesti 24, pritličje, desno. 29356

Sobo in predsobo
oddam 2 gospodoma ali dijakoma. Poseben vhod, elektr. razsvetljava, event. hrana. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29358

Prehrana

Katera vdova
brez otrok vzame starejšega gospoda v vso oskrbo. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prehrana». 29378

Kdo
bi vzel malega, 14 dni starega otroka v oskrbo proti plačilu po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nujno 330». 29330

Kapital

Družabnik
mlad trgovec bi pristopil v vsakatero dobičkanosno in nezadolženo podjetje z Din 100—120.000 proti garanciji ali vknjižbi. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 29265

Stalno službo
dobro, debi tisti, ki vloži v dobro idoče podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več Zadostuje tudi jamstvo. Sigurnost zajamčena. Ponudbe poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Družba». 25653

Lep zaslužek
nudim posojilodajalcu Din 10.000, po dobičkanosnem podjetju. Dopise na poštni predal št. 246, Ljubljana. 29387

1000 Din posojila
želim proti dobrim obrestim Vrnem v 6 mesecih. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29380

Gospod ali gdč.
ki razpolaga z kapitalom 8—10.000 Din, dobi dobro stalno službo v trgovini. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29351

Dopisi

Sonja-Rada 15
loco, prosim pravi naslov pod značko «Veselost» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 29405

Bertnik Julijan
pekovski pomočnik, naj se takoj oglasi pri L. Prezelju v Litiji. 29392

3 drž. uslužbenci
želijo znanja v svrho dopisovanja z mladimi, inteligentnimi gospodičnami. Dopise pod «Mlad», «Vesel» in «Dobrosrčen» na oglas. oddelek «Jutra». 29393

Hiromant
prišel za kratko dobo. — Gleda na roke in pove: prošlost, sedanjost in bodočnost. Sprejema vsak dan od 10—12 dopoldne in od 3—7 popoldne. V Timofijev, Ljubljana, hotel «Južni kolodvor», soba št. 9/I 28959

Gosp. Zega Joško
v telovadnem tečaju v Beogradu
prosim, da odda svoj naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Prijatelj». 29359

V loži II.
(sreda) urad. abonma, oddam 2, event. 3 sedeže. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Gledališče». 29355

Ženitve

Samostojno damo
ali vdovo (ločenke niso izključene), z nekaj kapitala, ki bi imela veselje do gostilne, sprejme samostojen gospod, 35 let star — kot družabnico. Poznejša ženitev ni izključena. Ponudbe pd značko «Sive oči» na oglasni oddelek «Jutra». 29373

Glasba

Elektr. pianino
krasen, ki igra tudi čelo in violino, v prvovrstnem stanju, proda tvrdka Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 24346

Živali

Prašički
sedem tednov stari, najlepše pasme, naprodaj v Velikem Mengšu 73. 29389

2 dogi
samici, 2 meseca stari, eno 8 mesecev staro bernhardinko, 2 dobermanki z rodovnikom in enega dobermana ter lepega mladega papagaja, vse poceni naprodaj pri konj. mesarju na Rimski cesti štev. 19. 29384

Razno

Najboljši pošnemalniki za mleko
pri Fran Stupici, Ljubljana. 29078

Črno vino
staro prvorazredne kvalitete na vagone po Din 5·50 manjše količine Din 6·25 **prodaja**
OPSKRBA d. d.,
Zagreb, Frankopanska 12

Popolnoma suha, lepa
bukova drva
v polenih ali razžagana
kakor tudi mehka drva dobavlja tvrdka
„ARBOR" d. d., Dunajska c. 50
v vsaki množini od 1 m³ naprej Dostavi se tudi na dom Telefon št. 2546.

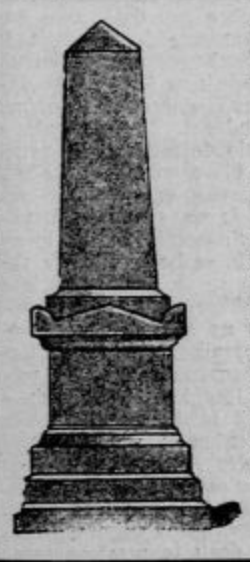

Feliks Toman
kamnoseški mojster
- Ljubljana -
Resljeva cesta štev. 30
priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah
206 a

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Večjo partijo dobrih zidarjev
za večjo stavbo na Goren skem, eventuelno za prevzem v akordu. — Vsa stavba se bo izvriševala pod streho in bo trajala 4 mesece
sprejme ing. Josip Dedek
Ljubljana VII Žibertova 7. 9947

Urejuje dr. Josip Sirca. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd, kot tiskarnarja Fran Jeseršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.